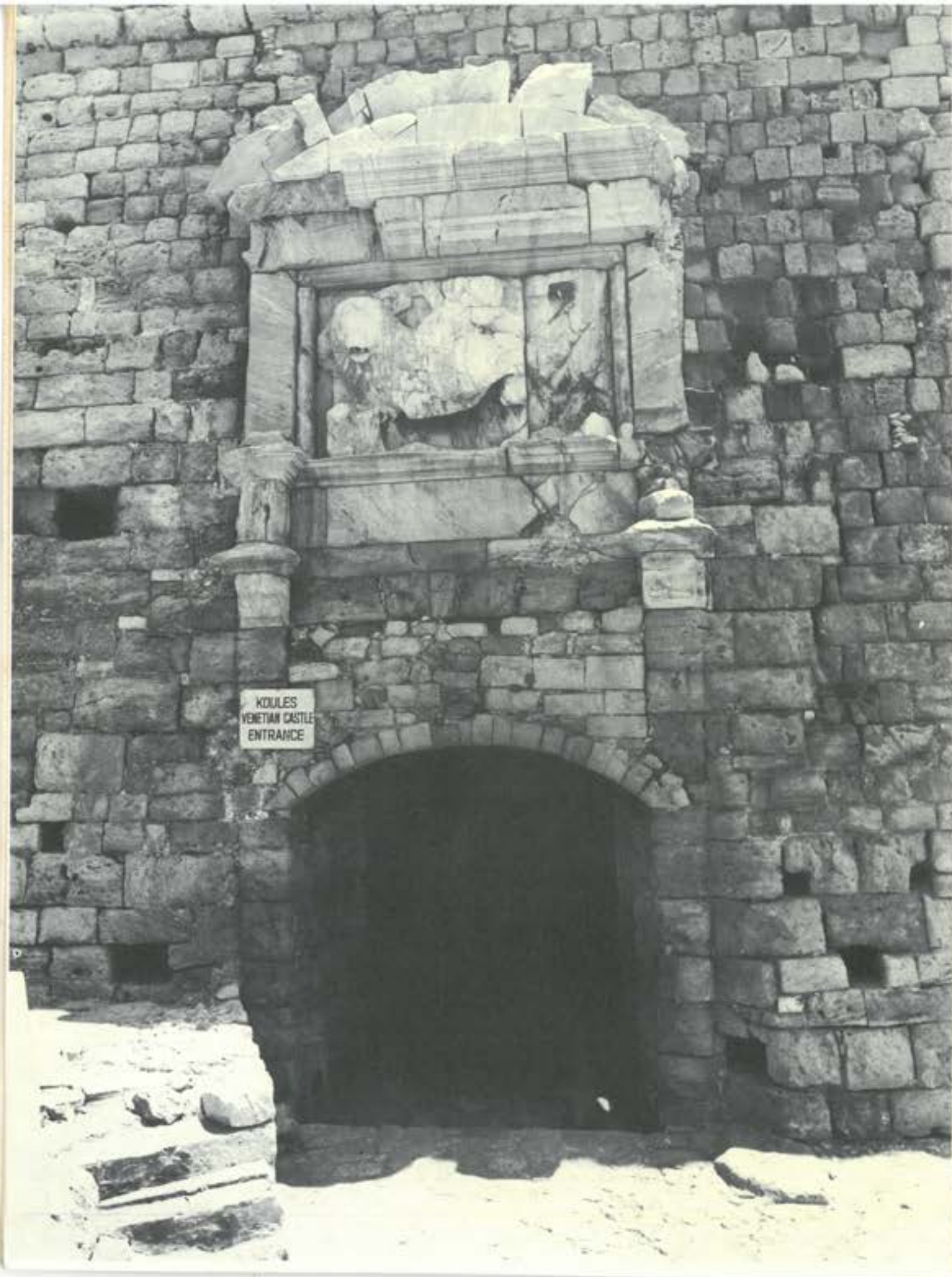

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ '81
ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

*Έγώ, όταν θά μεγαλώσω
θά γίνω Αύγουστος, έλεγε ο Σεπτέμβρης.*

Κική Δημουλά

*Ὁ Δῆμος Ἡρακλείου
καί τό
Τρίτο Πρόγραμμα
μέ τή βοήθεια τῆς
Μουσικῆς Ἀκαδημίας Κρήτης*

παρουσιάζουν στό Ἡράκλειο

τόν

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟ 1981

Γενικός Διευθυντής **Μάνος Χατζιδάκις**

Μάνος Χατζιδάκις:

Ἐν Ἡρακλείῳ ἐγένετο...

Ἐν Ἡρακλείῳ ἐγένετο...

Ὅ,τι θετικό, αὐτό δέν τό παρατηρεῖς σέ ἄλλη πόλη ἑλληνική. Ὅ,τι πάλι ὄχι καλό, τό συνταντάς σ' ὀλόκληρο τόν τόπο, ἔχοντας ἀνδρωθεῖ ἀπό παράδοση κι ἀπό ἔθνη ἀνωμαλία.

(Ἐδῶ θά σταματήσω λίγο γιά νά σάς πῶ, πόσο μ' ἀρέσει ἡ καθαρεύουσα, τώρα πού γλώσσα ἐπίσημη τοῦ κράτους ἔγινε ἡ Δημοτική. Ἀπαλλαγμένοι ἀπό συμπλέγματα προσδευτικότητας, ἐμεῖς, πού ξέρουμε κάπως τή δομή καί τή γραφή της, μέ πόση ἡδονή ἀφηνόμαστε στούς νοηματικούς μαϊανδρούς τῶν λέξεων καί τῶν συνδυασμῶν τους, καί πόση χαρά νιώθουμε πού ἐπί τέλους ξεχωρίζουμε ἀπ' τοὺς ἄλλους, ἀπ' αὐτούς γιά τοὺς ὁποίους ἡ γλώσσα εἶναι μπλέξιμο, κόμπι κι ἀδιέξοδο). Μά συνεχίζω.

Ἐν Ἡρακλείῳ ἐγένετο...

Πρῶτο, Τό Κοῦλε. Τό φρούριο τό ἐνετικό μέσ στό ὁποῖο πρωταγωνιστοῦν, πολλές νύχτες τοῦ καλοκαιριοῦ, οἱ ἀέρηδες καί ἡ Ἀρετούσα, σέ μοναδικές στιγμές ποιήσεως, ἔρωτος καί ὕγρασίας.

Δεύτερο, ἕνα κηποθέατρο, πρῶην κινηματογράφος, ἡ Ὅσσις. Γυρεύει τώρα ἕνα καινούργιο ὄνομα γιά νά τυπωθεῖ ἀνεξίτηλα στούς οὐρανοὺς, σάν φιλόδοξο ἀντρο τῶν τεχνῶν, τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ ἄσματος καί τῆς ἀλλοδαπῆς κουλτούρας.

Τρίτο, ἡ Μουσική Ἀκαδημία τῆς Κρήτης. Τολμᾶ νά μὴν περιέχει στούς κόλπους της, οὔτε ἀκαδημαϊκούς,

οὔτε καί μουσουργούς — ἀπ' αὐτούς πού θορυβοῦν μέ τάξη καί εὐπρέπεια καί μ' ὄλους τοὺς κανόνες τῆς πρῶ πενηκονταετίας Μουσικῆς Τέχνης. Γιατί καθῶς γνωρίζετε κι ἐγὼ δέν εἶμαι Μουσικός. Σχολιαστής εἶμαι, τοῦ καιροῦ καί τῆς εὐαισθησίας.

Τέταρτο, τὰ Νεώρια. Ἐνετικά ναυπηγεῖα πού ἐπιλέγησαν γιά νά φιλοξενήσουνε διά βίου τήν προαναφερθεῖσα Μουσική Ἀκαδημία, κι ἴσως ἔτσι γλυτώσουν ἀπ' τό νά γίνουν ἐστιατόρια ὑπερπολυτελείας τέταρτης κατηγορίας.

Πέμπτο, ἡ Βασιλική τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Πρῶην ναός, πού ἀπεφάσισε σταδιοδρομία καλλιτεχνική καί φιλοδοξεῖ τή δόξα ἑνός Κάρνεγκι Χάλ ἢ μιᾶς Ρωμαίας Ἀγίας Καικιλίας.

Ἐν Ἡρακλείῳ ἀκόμη ἐγένετο: Μουσεῖον διάσημο γιά ὅ,τι περιέχει κι ἀπλοϊκόν εἰς τήν διψη, σπίτια μέ κήπους καί στενοὺς δρόμους, ἀρχόντισες ἑβδομήντα χρονῶ — νεώτερες δέν ἔχουν βγεῖ, καί λυράρηδες. Ἀπειροὶ λυράρηδες πάσης ἡλικίας πού παίζουν ὡς τὰ ἡμερώματα τοὺς ἐρωτικούς καμηοὺς ὀλόκληρης τῆς Κρήτης, πού μάλιστα τοὺς ἔχει συντηρήσει ἑθνικούς διά μέσου τῶν αἰῶνων, σέ πείσμα καί πρὸς σκανδαλισμὸ τῆς ὑπολοιποῦ ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος.

Κατά τὰ ἄλλα ἐν Ἡρακλείῳ ὑπάρχουν, δημοδιδάσκαλοι, εἰσαγγελεῖς, κληρικοί καί χωροφύλακες, νομάρχες, μπάντες στρατιωτικῆς γιά τίς πλατεῖες, ντόπιοι δημοσιογράφοι μέ συμπλέγματα κι ἀπειροὶ τουρί-

Στή Βασιλική του Αγίου Μάρκου,
στις 11 τό πρωί

ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διευθύνει

ο Αντώνης Κοντογεωργίου

Α' ΜΕΡΟΣ

- Τζιοβάννι Π. ντά Παλεστρίνα** 1525; - 1594
"Όν τρόπον επιποθει ή ελαιφος
Ψαλμός ΜΑ
- Τζιοβάννι Γκαμπριέλλι** 1557; - 1613
Τραγουδεύστε
Μοτέτο για διπλή χορωδία
- Γιόχαν Κρίστοφ Μπάχ** 1671 - 1721
Δέν σ' έγκαταλείπω
(Α' ελληνική εκτέλεση)
Μοτέτο για διπλή χορωδία
- Κλάουντιο Μοντεβέρντι** 1567 - 1643
Αφήστε με να πεθάνω
Από τό Θρήνο της Αριάδνης
- Τζιοβάννι Γκαστόντι** 1550; - 1622
2 μπαλέττα
Η εύχαρίστηση
Η δόξα της αγάπης
- Όρλάντο ντι Λάσο** 1532 - 1594
Σερενάτα ενός στρατιώτη
- Απ' τή συλλογή Πιέρ Αταινιάν**
Πιέρ Σερτόν ; - 1572
Δέν μπορώ να τό πιστέψω
- Πασσερώ** 1490; - 1550;
Είναι καλός και όμορφος
ο άντρας μου

Β' ΜΕΡΟΣ

- Δημήτρη Λάλλα** 1805 - 1857
Λεωνίδα Ζώρα
Τό μοναστήρι
5 τραγούδια για γυναικεία χορωδία
από τά «Δώρα της αγάπης» του
Γιώργου Καραπάνου (1957)
Μόλις μό θύμησ' είναι πού απομένει
Στό πανώριο περιγάλι
Η ροδιά μας
Ανοιχιάτικη βροχή
Τό παιδί
- Γιώργου Ζερβοού**
Τό ρήγμα (Α' ελληνική εκτέλεση)
ποίηση Α. Έμπειρικού
- Μαριέλλης Σφακιανάκη**
Αναδυομένη (Α' ελληνική εκτέλεση)
ποίηση Α. Σικελιανού
- Θόδωρου Αντωνίου**
Τρία ήπειρώτικα τραγούδια
Σάν κίνησαν τρεις λυγερές
Όχι πού πάς όσήμε να χαθείς
Αφήνει ό Γιάννος τήν κλεψιά
- Μάνου Χατζιδάκι**
Ό κύκλος με τήν κιμωλία
Έργο 14, 1957
(Τραγούδια από τή μουσική για τό έργο
του Μπρέχτ, στή μετάφραση του
Όδισσέα Έλύτη και χορωδιακή
έπιχειρησσία Γιώργου Κουρουπού)
Τόσκρις στρατηγοί κινάν και πάν
Ανάγκη να σέ πάρω εγώ
Μιά φορά κι έναν καιρό
Έμβλημα για λεηλοσές
Η μπαλάντα του στρατιώτη
Ό κόσμος όλος έγινε άνω κάτω

στες, χωρίς συμπλέγματα. "Ό,τι δηλαδή πιστοποιεί
τόν τόπο μας από τό '21 ως τίς μέρες μας. Βαλκανική
ταυτότητα με Μεσογειακή θεώρηση.

Κι εδώ είναι τό πρόβλημα. Έμεις σάν κράτος επίσης
μο παρέχουμε στους Κρητικούς μιά ταυτότητα πού
δέν χρειάζονται, μιά και διατήρησαν με πάθος τήν δική
τους, τήν γνησίως Μεσογειακή. Κι αντί να μάς γίνει μά-
θημα ή Κρήτη για τή χαμένη μας μεσογειακή συνείδη-
ση, έμεις εξακολουθούμε να τους στέλνουμε με τήν ό-
κά νομάρχες, κληρικούς και χωροφύλακες, μήπως και
τους πείσουμε ν' αλλάξουν, κι αποκτήσουνε τήν νεο-
βυζαντινή Μακεδονίτικη κατήφεια ή τήν έθνοφρουρί-
στικη αντίδραση της Μάνης.

Μά ή Κρήτη κάποτες χαμογελούσε. Έτσι και σήμερα
χαμογελά και όνειρεύεται πότε τόν Αθανάσιο Διάκο
και πότε τόν Πανάρετο, έραστή της Έρωφίλης κι όλου
του νησιού.

Καθώς θα έχετε αντιληφθεί, έπιχειρώ να συνθέσω έ-
ναν ζωντανό χάρτη του Έρακλείου με Βενετσιάνικη τε-
χνική Αναγεννήσεως. Γιατί πάντα μ' έλκύει ή παρα-
κμή, και μάλιστα όταν διαθέτει αναγεννησιακή μεγαλο-
πρέπεια. Και τό Έράκλειο προσφέρει, από τήν φύση
του, έρωτισμό και νόση. Στοιχεία και τά δυό ικανά για
να σφραγίσουνε τήν πόλη με χρώματα πορφύρας κι ά-
νοιχτού γαλάζου, και μ' όλη αυτή τήν αίσθηση μιάς...
«έν άκμή εύρισκομένης παρακμής». — χαρακτηριστικό
πνευματικής ανεξαρτησίας κι έντονης διανόησης. Και
βέβαια σάν λέω, έντονη διανόηση, δέν έννοώ έκδοση

περιοδικών, βιβλίων, διαμάχες λογοτεχνικές κι ανακοι-
νώσεις στην Ακαδημία, γνωρίσματα όλα δραστηριότη-
τας της έπαρχίας των Αθηνών. Στην Κρήτη ή διανόη-
ση έχει τή φυσική της όψη. Αύτός ποú έχει τό χάρισμα
να σκέφτεται κάθετα έν άρχη στο καφενείο, μιλάει λί-
γο για τά κοινά, περιγελάει με άνεση τους τοποτηρη-
τές, άναμοχλεύει τά ιερά, κι αποκοιμιέται τελικά χωρίς
να χάσει έπαφή, ούτε με τ' όνειρο ούτε με τή ζωή. Και
αύριο πάλι άπ' τήν άρχη.

Γιατί έν Έρακλείω ή άρχη, αδιάκοπα επαναλαμβάνε-
ται και ή πόλη άδημονεί να ξεχυθεί άπ' τά τείχη ποú
τήν περιζώνουν, για να χαθεί στο άπειρο, χορευοντας
σούστα και πεντοζάλη.

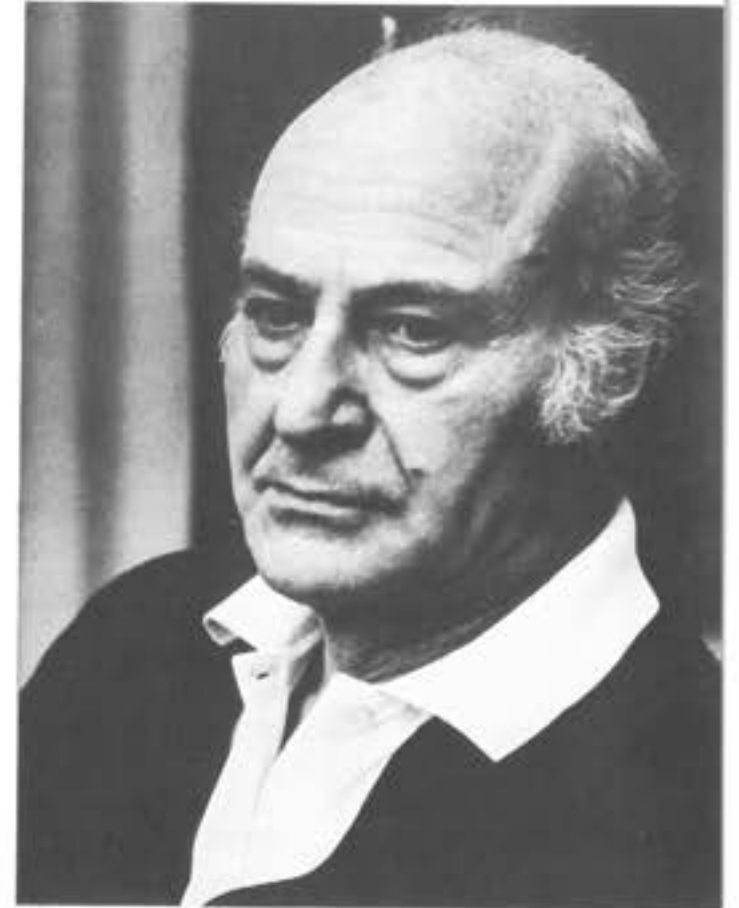
Γιατί, έν Έρακλείω έγένητο έν άρχη ό χορός. Μετέ-
πειτα τό πάθος και τέλος ή άρχοντιά. Τά υπόλοιπα ά-
νήκουν στην άπελπισμένη προσπάθεια των ύπουρ-
γειών και της έπίσημης παιδείας για έκσυγχρονισμό,
μόρφωση, ήθος κι άλλα παρόμοια ήχηρά ποú δέν έμ-
πνέουνε τους νέους, τους άληθινούς, τους δυνατούς
και τους γενναίους, όπως θα έλεγε περίπου ό Έγγονό-
πουλος για τόν πανίσχυρο, πανέμορφο κι ελληνικό
του Μπολιβάρ.

Έν Έρακλείω έγένητο λοιπόν κι άπειρα θα γεννού-
σι.

Από τά Σχόλια του Τρίτου
(Κυριακή, 20 Αυγούστου 1978)

Στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου
από το πρωί και ως την Κυριακή 9
Αυγούστου.

ΣΥΝΕΙΚΟΝΕΣ

Έκθεση με κολλάζ του Όδυσσεα Έλύτη

Μέ τον όρο «ΣΥΝΕΙΚΟΝΕΣ» ο Όδυσσεας Έλύτης ζητά ν' αντικαταστήσει μονολεκτικά το γαλλικό όρο «κολλάζ». Από το «σύν» και το «εἰκόνες» ερπιαζε μία λέξη που ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού κάθε έργο είναι μία εικόνα που έχει γίνει από τη σύνθεση πολλών άλλων.

Οι «Συνεικόνες» απαιτούν μίαν ιδιαίτερη τεχνική που ο ποιητής ανακάλυψε σιγά σιγά κι απάνω στην πράξη. Στην αρχή δοκίμασε παίζοντας, στα διαλείμματα της άλλης του εργασίας, και για να δώσει μία διέξοδο στις ζωγραφικές του τάσεις που ένιωθε πολύ έντονα μέσα του αλλά που δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιήσει, έφ' όσον δεν ήξερε να σχεδιάσει. Κατάλαβε ότι το ίδιο δράμα που περνούσε από τους στίχους των ποιημάτων του ήταν δυνατό να υλοποιηθεί με μορφές και με χρώματα. Και ότι οι ίδιοι νόμοι που διέπουν ένα ζωγραφικό πίνακα, διέπουν και μίαν εικονιστική σύνθεση.

Πρωτοπαρουσιάστηκαν στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη στην Αθήνα τον Μάρτιο του 1980 και παρουσιάζονται τώρα από τον Μουσικό Αύγουστο '81 στο Ηράκλειο.

Στό Κοϊλι από τό πρωί

Έκθεση μέ έργα του ΠΑΥΛΟΥ

έννοιολογικό και τό ύλικό στην όψη της, ο Παύλος αποκαλύπτει τίς καλλιτεχνικές δυνατότητες μιάς γλώσσας τής όλης που έκδηλώνεται ταυτόχρονα μέ τίς διαδικασίες τών διαδοχικών του επέμβάσεων.

Αφτές οι έρευνες πού καλύπτουν περισσότερα από δεκαπέντε χρόνια και τών όποιων ή Έναρξη τοποθετείται γύρω από τά 1959 χρησιμοποιούν γιά ύποδομή τους λωρίδες από κομμένες διαφημιστικές άφισες...

Καθώς οι πρώτοι άφηρημένοι πίνακες τής περιόδου 1960-1963 πραγματοποιούν τίς δυνατότητες έπαναλήψεως και επέμβσεως λωρίδων τής μιάς επάνω στην άλλη, ή εικόνα πού προκόπτει συμπίπτει άρχικά μέ τή δομή του τρόπου τής εργασίας και θέμα της είναι ό τρόπος τής εργασίας...

...Στήν εργασία του Παύλου ή θεματική εικόνα εξέλισσεται αντίστροφα μέ τήν ύποχώρηση τής σημασίας τής κατασκευής πού προσδεδειχτά χάνει από τή λειτουργικότητά της και μεταβάλλεται σέ άπλή ύποδομή. Αύτή ή συνθήκη είναι ή έννοια τής εργασίας του.

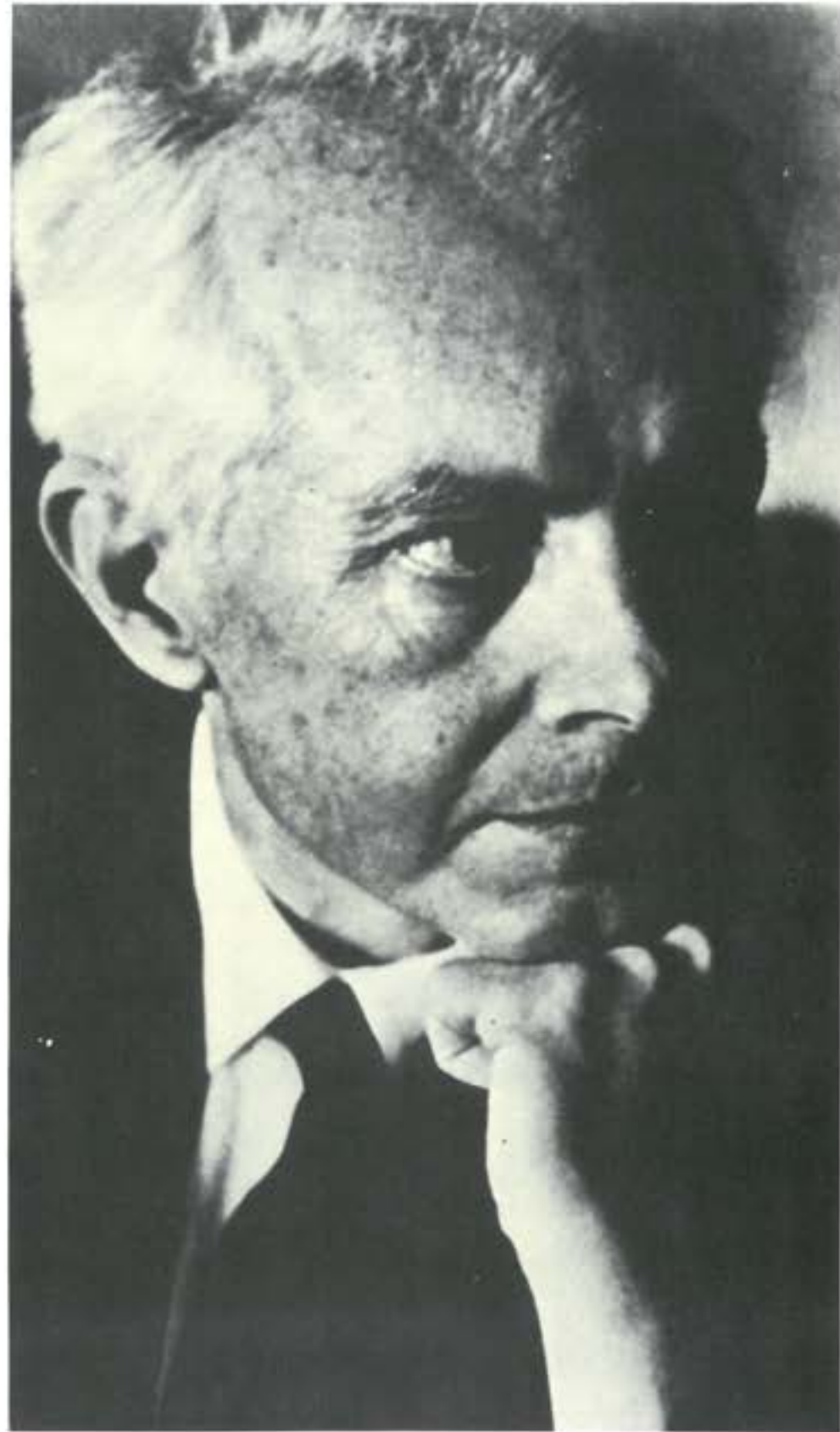
Έτσι από τήν άρχική αναφορά σέ άχρηστα ύλικά του σύγχρονου χώρου τής πάλευς διαμορφώνονται οι προοπτικές ένδιαφέροντος γιά τό βιομηχανικό αντικείμενο τών «νέων ρεαλιστών» και τήν άπο-προσωποποιημένη χειρονομία. Ό,τι όμως ό Παύλος άξιοποιεί από τά χρόνια 1960 είναι ή κατάργηση κάθε έννοιας, κάθε συνέπειας τής όλης από τήν άκραία έκμετάλλευση τών δυνατοτήτων της. Η εικόνα γίνεται ιδέα. Καθώς έγκαταλείπει τό ζωγραφικό πίνακα και μεταφέρεται στο αντικείμενο σάν μονάδα του χώρου πού καθορίζει χώρο, ό πίνακας γίνεται αντικείμενο και ό θεατής αποτελεί μέρος του πίνακα. Αύτή είναι ή πιο σημαντική συνέπεια τής εξέλιξης τής θεματικής εικόνας στην εργασία του μετά τό 1967 σάν αποδέσμευση τής εικόνας από τήν ύλική της ύποδομή: ό προβληματισμός οργανώνεται από τήν πλευρά τής εικόνας. Οι «νεκρές φύσεις» είναι ή αποκατάσταση τής εικόνας στο επίπεδο τής ιδέας όταν γίνεται αντικείμενο και αντιπαριστάνεται στην εικονική νεκρή φύση τής ζωγραφικής άναπαράστασης τής όποιας γίνονται ή πραγματική εικόνα. Έτσι ή αντίπαράθεση τής εικόνας μέ τόν έαυτό της σάν ιδέα πού προηγείται και πραγματοποιεί τήν εικόνα είναι θέμα και συνέπεια τής εργασίας του.

ΠΑΥΛΟΣ

*Αποσπάσματα από άρθρο του κριτικού τέχνης
Έμμανουήλ Μουρομμάτη
σπόν κατάλογο τής έκθεσης του Παύλου
στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη τό 1974.*

«Η εργασία του Παύλου αποτελεί μέρος τών σημαντικών πρακτοποριακών έρευνών τής γενεάς του. Σε ένα σύνολο έκδηλώσεων πού είναι συνεπείς μεταξύ τους ως προς τή λογική τους συνέχεια μετατρέπει αντιπροσωπευτικά στοιχεία τής κατασκευασμένης φύσεως του τοπίου τής πάλευς σέ μιά νέα πλαστική γλώσσα. Συμμετέχει στις άνακαλύψεις τών χρόνων 1960, καινούριων τρόπων καλλιτεχνικής λειτουργίας πού είναι άμεσα συνδεδεμένοι μέ τά ύλικά της, τά καθημερινά αντικείμενα, τά τεχνολογικά όργανα, τά στοιχεία επικοινωνίας του ανθρώπινου χώρου τής πάλευς. Καθώς χρησιμοποιεί στη βάση τής εργασίας του τήν άφισα, μέ ό,τι έξυπνοεί τό

Στό Κούλε από τό πρωί κι ώς τή
Δευτέρα 3 Αύγουστου.

Μιλίλα Μπάρτοκ

Έκθεση μέ φωτογραφίες
α) από τή ζωή και τή δραστηριότητα
του **Μπέλα Μπάρτοκ**
— Γιά τά έκατό χρόνια από τή γέννησή του —
β) Από τή ζωή και τή δραστηριότητα
του **Μπέρτολτ Μπρέχτ**
και των συνεργατών του
Τήν έκθεση επιμελήθηκε ό Τάσος Μπαντής

Μπέρτολτ Μπρέχτ

Κούρτ Βάιλ

Πάουλ Ντικίσο

Χάνς Άσπερ (μέ τόν ήθοποιό
του Berliner Ensemble Έρνοτ Μπαούξ)

ΜΠΕΛΑ ΜΠΑΡΤΟΚ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ (1921)

Γεννήθηκα στις 25 Μαρτίου του 1881 σε ένα μικρό μέρος που λεγόταν Νάντσεντρικλ... που τώρα ανήκει στη Ρουμανία. Η μητέρα μου μου έδωσε τα πρώτα μαθήματα πιάνου όταν ήμουν 6 χρονών. Ο πατέρας μου είχε ταλέντο στη μουσική. Ήμουν 8 χρονών όταν τον έχασα...

Η μητέρα μου χρειάστηκε να δουλέψει ως δασκάλα και αγωνίστηκε σκληρά για το καθημερινό μας ψωμί... Όταν εγκατασταθήκαμε στο Πόζνυ μπόρεσα να πάρω μαθήματα στο πιάνο και τη σύνθεση με τον Λάσλο Έρκελ (γιό του Φέρεντς Έρκελ) και ν' ακούσω λίγες όπερες και συμφωνικές συναυλίες.

Όταν τελείωσα το Γυμνάσιο τέθηκε το ερώτημα σε ποιά μουσική Ακαδημία έπρεπε να συνεχίσω τις σπουδές μου... Εκείνη την εποχή το Ώδειο της Βιέννης θεωρείτο η μοναδική επαλήθευση σοβαρής μουσικής παιδείας. Άκουσα όμως τη συμβουλή του Ντόνιανου και ήρθα στη Βουδαπέστη και έγινα μαθητής του Ίσθβαν Τόμαν (στο πιάνο) και του Χάνς Κέσλερ (στη σύνθεση). Έμεινα εδώ από το 1899 μέχρι το 1903... Πέταξα από πάνω μου γρήγορα το στυλ Μπαράκ, αλλά δεν κατάφερα μέσω του Βάγκνερ και του Λίστ να βρω το νέο δρόμο που τόσο θερμά επιθυμούσα.

... Ξύπνησα σαν από άστρατη, με την πρώτη εκτέλεση στη Βουδαπέστη του «Τάδε έφη Ζαρατούστρας», του Ρ. Στράους το 1902.

... Μια βαθύτερη μελέτη του έργου του Λίστ μου αποκάλυψε την αληθινή ουσία της σύνθεσης.

Στις μελέτες μου για τη λαϊκή μουσική ανακάλυψα πως αυτό που έγραφε σαν Ούγγαρέζικα λαϊκά τραγούδια μέχρι τότε, ήταν λίγο πολύ φτηνά τραγούδια λαϊκών συνθετών... Αισθάνθηκα την ανάγκη να μπού βαθύτερα σ' αυτό το πρόβλημα και άρχισα από το 1905 να συλλέγω και μελετώ Ούγγαρέζικα λαϊκή μουσική, άγνωστη μέχρι τότε. Έixa την μεγάλη τύχη να βρω έναν βοηθό σ' αυτό το έργο, τον Ζόλταν Κόνταλ.

Αργότερα, με γοήτευσαν οι επιστημονικές προεκτάσεις του μουσικού όλικου και επέκτεινα τη δουλειά μου σε περιοχές που γλωσσικά ήταν Σλοβάκικες και Ρουμάνικες.

ΜΠΕΛΑ ΜΠΑΡΤΟΚ:

Πέρα από το Ούγγρικό τοπίο

Μιλώντας το 1940 για τον άντρα της στην Άγκάθα Φάσετ¹, η Ντίτα Μπάρτοκ αφηγήθηκε σαν σημαδιακό γεγονός της ζωής του πως παιδί προσβλήθηκε από μια δερματική πάθηση που κράτησε έξω από τα πρώτα του χρόνια, «ολόκληρο το πρόσωπό του και το σώμα του ήταν σκεπασμένα με πληγές, οπότε ένα μικρό καθαρό σημείο για τα φιλιό που του 'δινε η μητέρα του... ο μόνος άνθρωπος που δεν αηδίαζε με την εμφάνισή του»².

Τα άπτελόμενα αυτών των μελετών είχαν αποφασιστική επίρροη στο έργο μου.

Όταν μου προσφέρθηκε μια θέση διδασκαλίας του πιάνου στην Ακαδημία Μουσικής της Βουδαπέστης το 1907, το θεωρήσα τύχη, γιατί μου επέτρεπε να εγκατασταθώ στην Ούγγαρία και να συνεχίσω την έρευνά μου στο μουσικό φολκλόρ.

Τα έργα μου, από τα «όπου» 4 και μετά, έγιναν δεκτά στη Βουδαπέστη με κάποια κακεντρέχεια.

Η έλλειψη κατανόησης είχε πολλές αιτίες, μία από τις οποίες ήταν η μετριότητα των εκτελέσεων... Το 1911 λίγοι νέοι μουσικοί, ο Κόνταλ και εγώ επιχειρήσαμε να ιδρύσουμε μια Νέα Ούγγαρέζικη Μουσική Έταιρεία... Αλλά μοχλούσαμε μάταια.

Το 1912 αποσύρθηκα τελείως από τη δημόσια ζωή. Με μεγαλύτερο ένθουσιασμό από ποτέ άρραβώθηκα στη μελέτη του μουσικού φολκλόρ. Σχεδίαζα πολλά τολμηρά ταξίδια σε μακρινές χώρες, αλλά πραγματοποιήσα μόνο μια σιμνή άρχη. Το 1913 ταξίδεψα στην περιοχή γύρω από την Μπίσκρα, συλλέγοντας Αραβική μουσική. Τότε, ξέσπασε ο πόλεμος που... έβαλε τέλος στη δουλειά μου.

Το 1917 είδα μια αλλαγή στη συμπεριφορά του κοινού της Βουδαπέστης προς το έργο μου...

Μετά από αυτές τις ελπίδες, ακολούθησε, αλόγιστο, η απόλυτη οικονομική και πολιτική καταστροφή του 1918.

Ακόμη και σήμερα οι συνθήκες δεν είναι τέτοιες που να επιτρέπουν να σκεφτούμε καν να συνεχίσουμε την έρευνα στο μουσικό φολκλόρ. Είναι μια «πολυτέλεια». Οι πολιτικές συνθήκες είναι ένα άλλο μεγάλο εμπόδιο. Το μεγάλο μίσος που έχει καλλιεργηθεί καθιστά τελείως αδύνατο να κάνουμε έρευνα σε περιοχές που κάποτε ανήκαν στην Ούγγαρία... Τα μακρινά ταξίδια, οπότε που τα συζητάμε. Έξω από, ποθενά στον κόσμο δεν θα μπορούσαμε να προκαλέσουμε ενδιαφέρον γι' αυτό το είδος τη μουσική έρευνα. Πιθανόν, να μην είναι και τόσο σημαντική, όσο έμεις, λίγοι «φανατικοί», πιστεύουμε.

Έτσι φυσικά διδάχτηκε ο Μπέλα Μπάρτοκ από τη μάνα του στα τριαντά χρόνια της αρρώστιας του να δίνει το φιλί του στις καθαρές, φρέσκιες, βαθιές πηγές. Ήταν σαν ένστικτο ή μοναδική του ικανότητα να διαπερνά την κάθε επικράτεια, ένα ένστικτο που έκανε τη ζωή του μια πορεία όλο και πιο βαθιά στην αγκαλιά της αληθινής του πατρίδας και μια γνωριμία όλο και πιο φωτισμένη της ουσίας της και της σχέσης του με αυτήν. Γι' αυτό, ίσως, ποτέ δεν ξεχώρισε πραγμα-

τικά την αγάπη για τη μάνα από την αγάπη για την πατρίδα.

Αυτό που τον έδωσε με τον πολιτισμό της Ούγγρικής υπαίθρου δεν ήταν ο συνήθως διδασκόμενος πατριωτισμός, δεν ήταν καν η εθνική του ταυτότητα, αλλά η ανθρώπινη. Ήταν ο γνήσιος λαός, ο γνήσιος άνθρωπος — όχι ο γνήσιος Ούγγρος — και η μουσική του έκφραση³.

Ένα φυσικό φαινόμενο: Οι μορφές στις οποίες εκδηλώνεται όφείλονται στην έντονα κωδωγή δύναμη μεταβολής μιας κοινωνίας τελείως στερεωμένης από μάθηση (...). Έχει στα ανεξάρτητα μέρη της μια απόλυτη καλλιτεχνική τελειότητα (...). Είναι το κλασικό πρότυπο του πως να εκφραστεί μουσικά μια ιδέα στη συντομικότερη μορφή, με τη μεγαλύτερη απλότητα μέσα, με φρεσκάδα και ζωντάνια, σύντομα αλλά ολοκληρωμένα και με σωστές αναλογίες⁴.

Συμπυκνωμένη δύναμη ουσίας

Το διεσδυτικό βλέμμα του Μπάρτοκ συνέλαβε πίσω από τη γραφικότητα του Ούγγρικού τοπίου τη «συμπυκνωμένη δύναμη ουσίας» που υπάρχει «στον άνθρωπο που δουλεύει, άναπαύεται και κάνει έρωτα στο χώμα». Οι μέρες που πέρασε δίπλα του συλλέγοντας τη μουσική του ήταν «το πιο εύτυχο μέρος της ζωής μου και δεν θα το άλλαζα με τίποτα. Το πιο εύτυχο μέτρο με την ευγενέστερη σημασία της λέξης»⁵.

Συνέλαβε επίσης ποιές από τις σχέσεις και τις διαφορές ανάμεσα στους λαούς είναι γνήσιες και ποιές τεχνητές. Σε άρθρο του του 1943 ο Μπάρτοκ έγραφε τις παρατηρήσεις του από τη συνύπαρξη χωρικών διαφορετικών εθνοτήτων:

Τώρα, που οι χωρικοί αυτοί βρίσκονται σε πόλεμο με διαταγή των ηγετών τους και οι διάφορες εθνοότητες μοιάζουν να έχουν την πρόθεση να εξαλείψουν ή μια την άλλη, είναι ίσως η κατάλληλη στιγμή να επισυμάνει κανείς πως δεν υπάρχει — και ποτέ δεν υπήρξε — το ελάχιστο ίχνος μίσους ή κακίας του ενός έναντι του άλλου ανάμεσα σ' αυτούς τους ανθρώπους. Ζούν ειρηνικά δίπλα δίπλα, καθένας μιλώντας τη δική του γλώσσα, τηρώντας τα δικά του έθιμα και θεωρώντας δεδομένο πως ο γείτονας, που μιλά μια άλλη γλώσσα, κάνει το ίδιο. Μια συντριπτική απόδειξη προσφέρουν τα λόγια των λερικών τραγουδιών, ο καθένας της γης του λαού. Είναι δύσκολο να βρεις σ' αυτά τα λόγια κάποια σκέψη που να εκφράζει κακία έναντι άλλων εθνοτήτων...

Η ειρήνη ζει ανάμεσα στους χωρικούς: το μίσος για τα άλλα λαούς καλλιεργείται μόνον από τους ανώτερους κύκλους⁶.

Ο Μπέλα Μπάρτοκ εξανθρώπιζε την επιστήμη της εθνομουσικολογίας, όπως ακριβώς εξανθρώπιζε και την Ευρωπαϊκή μουσική του 20ου αιώνα. Ένα από τα φαινόμενα που περισσότερο έρεθισε τον ένθουσιασμό του και δυνάμωσε την πίστη του στον άνθρωπο ήταν οι ομοιότητες που παρατήρησε και διαπιστώθηκε πως υπάρχουν ανάμεσα σε λαούς χωρισμένους μεταξύ τους για αιώνες από χιλιάδες χιλιόμετρα. Θεωρούσε αυτά τα προβλήματα της συγκριτικής μουσικολο-

γίας τα πιο ουσιαστικά της όλης επιστήμης και, όπως λέει στην αυτοβιογραφία του, μόνο οι δραματικές έξωτερικές συνθήκες τον εμπόδιζαν να πραγματοποιήσει ένα πλατιάς έκτασης έρευνητικό σχέδιο.

Αυτό το πιο ελκυστικό κεφάλαιο είναι συγχρόνως και το πιο έρεθιστικό. Τι χρειαζόμαστε πάνω απ' όλα για να ανακαλύψουμε σχέσεις και να αποκαλύψουμε αιτιολογίες; Στοιχεία, στοιχεία και περισσότερα στοιχεία, εκατοντάδες χιλιάδες στοιχεία. Ποιά, από την άλλη μεριά, είναι η εμπειρία μας; Υπάρχουν πολύ λίγες χώρες όπου γίνεται συστηματική έρευνα (...) και περιοχές μεγάλης σημασίας, όπως η Ελλάδα, η Τουρκία και ολόκληρη η Κεντρική Ασία, μπορούν να θεωρηθούν τελείως άγνωστες από την άποψη του μουσικού φολκλόρ. Αν χρειάζεται κάποιος η άμοιβαία αδούμηνη «πνευματική συνεργασία» μεταξύ των εθνών, είναι σ' αυτό το πεδίο! Αντί όμως η συνεργασία αποτυγχάνει και εδώ στην ίδια σχεδόν έκταση που το κάνει και αλλού (...) θα μπορούσε κανείς ν' αποκαλύψει την αρχαία πολιτιστική σχέση των λαών, που βρίσκονται τώρα μακριά, μεταξύ τους: θα μπορούσε κανείς να ξεκαθαρίσει προβλήματα εγκαταστάσης, ιστορίας...⁷

Η έρευνα για το Λαϊκό Τραγούδι και ο Έθνομισμός

Ίδιες προοδευτικές και... ένοχλητικές, όχι μόνο για την επιστήμη της εποχής, αλλά, πολύ περισσότερο, για την πολιτική και για την κοινωνική συνείδηση που έντεχνα έπλασαν οι «άνωτεροι κύκλοι». Ο Μπάρτοκ έγινε στόχος βίαιων επιθέσεων γι' αυτές. Με άφορη, ιδιαίτερα, την έκδοση της μελέτης του για τη Ρουμάνικη λαϊκή μουσική — όπου ανέφερε την έντονη επίδραση της Ούγγρικής μουσικής — οι Ούγγροι έσπευσαν να τον κατηγορήσουν για μη πατριώτη και οι Ρουμάνοι για «δάχτυλο»!

Ο Μπάρτοκ άμυνθηκε με ένα αριθμό άρθρων, που ναί μόνον δεν καλύτερεσαν τη θέση του στη βαριά, ήδη δηλητηριασμένη από το Ναζισμό Ευρώπη, αλλά αποτύπωσαν την ανθρωπιστική του ιδεολογία για την ιστορία και για τους, ακόμη σήμερα, πελαγοδρομούσαν στην ιδεολογική εκμετάλλευση:

Δεν αρνείται κανείς το ότι η άθηση για την έναρξη της έρευνας του λαϊκού τραγουδιού πρέπει ν' αποδοθεί στο ζήνυμα του εθνικού αισθήματος. Η ανακάλυψη των αξιών του φολκλόρ και της λαϊκής μουσικής διέγερσε την εθνική υπερηφάνεια και, όπως στις αρχές δεν υπήρχε κανένας τρόπος σύγκρισης, τα μέλη κάθε έθνους ήταν πεπεισμένα πως η κατοχή τέτοιων θησαυρών ήταν το μοναδικό και ειδικό τους προνόμιο. Τα μικρά έθνη, ιδίως τα πολιτικά καταπιεσμένα, βρήκαν μια κάποια παρηγοριά σ' αυτούς τους θησαυρούς, ή αυτοπεποίθησή τους ισχυροποιήθηκε και σταθεροποιήθηκε (...). Σύντομα όμως, τα έθνη αυτά συνάντησαν κάποια απογοήτευση: όσο λίγο κι αν άσχυλούνταν με τις παρόμοιες αξίες των γειτονικών λαών, ήταν πάντως αναπόφευκτο να έρθουν τεχναία σε επαφή εδώ κι εκεί με κάποια άποψη των πολιτιστικών θησαυρών του γείτονα λαού. Κι έτσι άρχισε ο μπελάς.

Στό Κούλε στις 7 τό απόγευμα.

MOZART : ROMANCE
Από το κουαρτέτο Γιαρκινι Α. Λ., κ. κ. 468

Όμορφη Λυσιτερέ μου
Πι στο μαυρίνο σου στέφου
Τό κεφάλι μου ακουράγα στή πλάτη
Και στή στήνα με κυριεύω

Γαργαλάει τόν κόρσο με μί πάρα
Μετ'ό κούρσο κακοστό ήσαν ήμερές
Μιά εν'όσον τό πρίκατο τό γέροντα
Και ή μ'ή και ήν ήσαν πλάτα

Όσο ή τριτάτα εντε με ή ήνα
Όσο ή ήμερο ήτε εν'όσον
Με γί'όσον κακοστό κακοστό
Και ήκαί γίε κακοστό ήν ήν κακοστό

Β. Β. Β. Β.

Χειρόγραφο του 'Ο. Έλιση

Όλια Λαζαριδου

Γρηγόρης Εύαγγελάτος

Μαριέλα Μαργέλλου

Νίκος Κυττουργός

Δημήτρης Βερνίκος

ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΘΗ
ΜΑΡΙΑ ΝΕΦΕΛΗ

Σκηνική παρουσίαση του ποιήματος
μέ παλλαπλές προβολές διαφανειών,
χορό, μουσική και ρυθμικό λόγο.

Έρμηνεία Όλια Λαζαριδου
Γρηγόρης Εύαγγελάτος
Μαριέλα Μαργέλλου

Χορογραφία-χορός Μουσική σύνθεση
μουσική οργάνωση
κειμένου Νίκος Κυττουργός

Υπεύθυνος οπτικής
παρουσίασης,
tape and slide show: Μένης Θεοδωρίδης
Φωτογράφιση
διαφανειών Δημήτρης Βερνίκος
Δημήτρης Βερνίκος
Σκηνοθεσία Δημήτρης Βερνίκος

Τό προσβεβλημένο έθνικό αίσθημα έπρεπε με κάποιο τρόπο να άμυνθεί και τό έκανε, διεκδικώντας προτεραιότητα... τοιακοί άρχισαν πού βασιτούν μέχρι τίς μέρες μας...

Κι όταν οί έρευνητές ύποχρεώνονται να πουν πώς στη λαϊκή μουσική διάφορον λαών ύπάρχουν σημαντικές άλληλεπιδράσεις, τότε αυτές οί διαπιστώσεις θεωρούνται δυσμενείς (...). Θα έπρεπε να στοχαστοίμε ότι αυτά τά «δυσμενή» συμπεράσματα οπτε μπορούν λογικά να στηρίζουν κάποιο σύμπλεγμα κατοικερότητας, οπτε ταιριάζουν σε πολιτική κεφαλαιοποίηση. Γιατί, όπον τό λαϊκό τραγοόδι είναι άκόμη ζωντανό και άνηρό, τό δανειμένο ύλικό όποκύπτει σε άλλαγές και άποκτά ένα συγκεκριμένο τοπικό, «έθνικό» χαρακτήρα, άπ' όπον κι άν προέρχεται. Σε ό,τι άφορτά τή δημιουργία πολιτικού κεφαλαίου, ναι, όπον άρχίζει ή πολιτική, ή τέχνη και ή έπιστήμη τελειώνουν...

Υποπτεύομαι πώς όταν έχομε στη διάθεσή μας ένα ίκανό σε άριθμό ύλικό λαϊκής μουσικής και μελετών της, ή λαϊκή μουσική αλόκληρον του κόσμου θα μπορεί να άνηχνευτεί βασικά σε λίγες πρωτόγονες μορφές...

Άπό όσα ειπώθηκαν, έξεπακούεται πώς άκόμη κι άν τό μουσικό φολκλόρ χρωστά πολλά στον έθνικισμό, ό σημερινός ύπερ-έθνικισμός του κάνει τόσο κακό, πού σιχνά ξεπερνά τό ωφέλιμο⁸.

Η Άδελφοσύνη των Λαών

Σέ περισσότερο προσωπικές του έκμυστηρεύσεις, ό Μπέλα Μπάρτοκ άποσαφήνισε πώς ή δική του ιδεολογία — πού είχε άπόλυτα συνειδητοποιήσει από τότε πού θρήκε τόν έαυτό του σαν συνθέτης — ήταν ή άδελφοσύνη των λαών. Η άδελφοσύνη, παράλους τούς πολέμους και τίς συγκρούσεις. «Προσπαθώ, μ' όσες έχω ίκανότητες», έλεγε, «να ύπηρετήσω αυτή τήν ιδέα στη μουσική. Γι' αυτό δέν άπορρίπτω καμιά πηγή. Η πηγή πρέπει μόνο να είναι καθαρή, ιφρίσκια και ύγιής»⁹.

Η πιά βαθύτατα προσωπική έκφραση αυτής τής αισιόδοξης ιδεολογίας πού πιστεύει στη νίκη του άγνου, ούσιαστικού, ύγιους ανθρώπου, είναι ή μουσική του Μπέλα Μπάρτοκ. Όλα σχεδόν τά πολυμερή έργα του τής περιόδου 1938-45 (τό Κονταέρτο για βιολί, τό 3ο Κονταέρτο για πιάνο, τό σκίτσο του Κονταέρτου για βιόλα, τό Κονταέρτο για Όρχήστρα) τελειώνουν με πολυεθνικού χαρακτήρα αισιόδοξο, χαρειακό ή χιομοριστικό φινάλε, γεγονός πού και ό ίδιος ό συνθέτης μαρτυρεί πώς έκφράζει τή φιλοσοφία του¹⁰.

Τό Ξερίζωμα

Μιά κατάσταση πανικού κατέλαβε τόν Μπάρτοκ όταν ή καθαρή και διορατική έρμηνεία του των έκδηλώσεων του Ναζισμού στην Εύρώπη, άρχισε να άπειλεί τήν έσωτερική του έλπίδα στον άνθρωπο. Περίοδο έντονης δημιουργικότητας διαδέχονταν άλλες, ήττοπαθοδς παράλυσης. Παρόλη τή θέλησή του και τίς άπόπειρες, τό 6ο του κουαρτέτο μιλά μέχρι τό τέλος για πόνο μόνο. Τό χαροόμενο, ύπαιθριο φινάλε δέν αισθάνθηκε ίκανός να τό γράψει.

Ναζισμός ή φυγή. Και τά δυό ξερίζωναν τόν Μπάρτοκ από τή δική του πατρίδα. «Είναι άκριβώς τό ίδιο για μένα άν μείνω ή άν φύγω», έγραφε σε φίλο του, μιλώντας για πρώτη φορά χωρίς ύπερηφάνεια για τή χώρα του: «Αυτά λοιπόν για τήν Ούγγαρία, όπου όλοι σχεδόν οί «μορφωμένοι» Χριστιανοί είναι όπαδοί του Ναζισμού. Αισθάνομαι πολλή ντροπή πού άνήκω σε αυτή τήν τάξη»¹¹.

Στόν τόπο τής έξορίας πιά, όπου «τό χώμα είναι κρύο, πέτρινο, χωρίς ζωή στα βάθη του», ή Ντίτα Μπάρτοκ ίστοροούσε με αυτά τά λόγια τό δράμα του Μπέλα Μπάρτοκ:

Ό Μπέλα μιλάει νάχει φτάσει στα βάθη τής άπόγνωσης... Άρχισε πάλιν καιρό πριν, όταν ό Χίτλερ πλησίαζε όλο και πού κοντά στα σύνορά μας κι ό Μπέλα αντιλήφθηκε πώς τό πρόβλημα θα 'πρεπε να αντιμετωπιστεί άργά ή γρήγορα και να παρθεί μια άπόφαση... Θυμάμαι τίς άτέλειωτες συζητήσεις πού είχε με τόν Κόνταλο... Κανείς άπό τούς δύο δέν μπορούσε να παραδοθεί και να ζήσει και να έργαστεί κάτω από τούς Ναζι, αλλά ό Μπέλα ήταν πού πιά έτοιμος να έγκαταλείνει τήν Ούγγαρία, παρόλο πού κι αυτό του ήταν άδιανόητο. Νά τόν τραβήξουν από τήν πατρίδα όπον ήταν τόσο βαθιά ριζωμένος και να έπιζήσει, του φαινόταν άδύνατο... Τέλος, ό θάνατος τής μητέρας του ήταν ένα χτύπημα τόσο τρομερό, πού άκόμη και σήμερα δέν μπορώ παρά να ύποθέσω όλη τον τή βαρύτητα. Όταν έγινε, ήταν ήρεμος και ήσυχος και ήταν άδύνατο να καταλάβεις τί συνέβαινε μέσα του. Ένα πράγμα όμως ξεκαθάρισε: είχε πάρει τήν άπόφασή του να φύγει. Άν ζούσε ή μητέρα του, δέν νομιζω πώς θα μπορούσε ποτέ να φύγει, ό,τι κι άν συνέβαινε. Μετά τό θάνατό της όμως, βιαζόταν να φύγει. Όλη του ή άγωνία κριζόταν στη βαθιά γαλήνη πού τόν κατέλαβε όταν πλάταν. Ένωθα όμως, πώς είχε μια έντονακτώδη έπιθυμία να αναμειξει τόν πόνο πού άφηνε τήν πατρίδα τον με τόν πόνο πού έχασε τή μητέρα του. Καμιά φορά άναρωτιέμαι πώς άντεξε σε όλα αυτά¹².

Καίτη Ρωμανού

- 1. Άμερικανίδα μουσικός πού βοήθησε τούς αυτοέξοριστους Μπάρτοκ με τά καθημερινά τους προβλήματα στην Άμερική.
- 2. AGATHA FASSET, BELA BARTOK — THE AMERICAN YEARS («Μπέλα Μπάρτοκ — Τά χρόνια τής Άμερικής») (N.Y.: DOVER, 1970), σ. 133.
- 3. BENJAMIN SUCHOFF, εκδ., BELA BARTOK ESSAYS («Τά άρθρα του Μπέλα Μπάρτοκ») (N.Y.: FABER, 1976), σ. 321.
- 4. Ένώ ό Κόνταλο περιορίστηκε στην Ούγγαρία, ό Μπάρτοκ μελέτησε με τό ίσο πάθος τή λαϊκή μουσική των Σλοβάκιων (1906), των Ρουμάνων (1909), των Άρβάνων (1913), των Τούρκων (1936) και, στην Άμερική από τό 1940, των Γιοσσκολάβων και, κάπως έπιπόλαση, των Ινδιάνων. Έξόλλου πολέμησε με άρθρα και διαλέξεις κάθε ιδέα περί ρατσιστικής καθαρότητας στη μουσική.
- 5. BENJAMIN SUCHOFF, δ.π., σ. 33.
- 6. BENJAMIN SUCHOFF, δ.π., σ. 34.
- 7. BENJAMIN SUCHOFF, δ.π., σ. 12.
- 8. BENJAMIN SUCHOFF, δ.π., σ. 25.
- 9. JANOS DEMENY, εκδ. BELA BARTOK LETTERS («Οί Έπιστολές του Μπέλα Μπάρτοκ») (N.Y.: FABER, 1971), σ. 201.
- 10. BENJAMIN SUCHOFF, δ.π., σ. 431.
- 11. JANOS DEMENY, δ.π., σ. 267.
- 12. AGATHA FASSET, δ.π., σ. 31.

Στό Μικρό Θέατρο τού Κήπου στις 10 το βράδυ

**Ρεσιτάλ πιάνου τού ΓΚΕΡΓΚΙ ΣΑΝΤΟΡ
μέ έργα Ούγγρων συνθετών**

Αφιέρωμα στα 100 χρόνια από τή γέννηση
τού Μπέλα Μπάρτοκ

- Μπέλα Μπάρτοκ:** Ρουμάνικος χορός, άρ. 1, Έργο Βα Τρία Ούγγρικά τραγούδια Σουίτα χορών: Μοντεράσι, Ριτορνέλ, Άλέγκρο μάλτο, Ριτορνέλ, Άλέγκρο θιβάται, Μάλτο τραγκουίλο, Ριτορνέλ, Κάροντο, Φινάλε
- Φράντς Λίστ:** Παρηγοριά, σέ ρέ ύφεση μείζονα Βάλς τού Μεφιστοφελή
- Μπέλα Μπάρτοκ:** Σονάτα 1926 Άλέγκρο νόν τρόπο Σουπερνότο έ πιζάντι Βιθάται
- Ζόλταν Κόνταλυ:** "Szekely Keserves" «Βρέχει στήν πόλη...» Χοροί τού Μάρτσαςκ

Ό Γκέργκι Σάντορ μέ τόν Μπέλα Μπάρτοκ

Στόν κινηματογράφο «Αστάρια» στις 11 το πρωί

Φρίτς Λάνγκ

ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΙΟΙ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ

ΗΓΓΑ (1942)

Hangmen also die

- Παραγωγή** Arnold Productions - United Artists
Σκηνοθεσία Φρίτς Λάνγκ
Σενάριο Τζών Γουέξλεϊ
σέ συνεργασία μέ τόν Μπέρτολτ Μπρέχτ καί τόν Φρίτς Λάνγκ, πάνω σέ ένα θέμα τών Μπρέχτ - Λάνγκ
- Φωτογραφία** Τζέιμς Γουόνγκ Χάου
Μουσική Χάνς Άισλερ
Ντεκόρ Ούίλιαμ Ντάρλινγκ
Ήθοσοιοί Μπράιαν Ντόνλεβι Μάρσια Ούάλτερ Μπρέναν Χάνς φόν Τβαρντόφσκι Μάργκαρετ Ούίτσερλι Τόνιο Σέλβαρτ

Θά προβληθεί επίσης ή ταινία μικρού μήκους
«ΤΙΤΑΝΙΚΟΣ»
τού Κλάους Σάλγκε
γιά τή δημιουργία μιός νέας γερμανικής όπερας

Στή Βασιλική του Αγίου Μάρκου
στις 7 το απόγευμα

Β' ΜΕΡΟΣ

Μπέλα Μπάρτοκ

Σκηνές του χωριού
(Λαϊκά τραγούδια της Σλοβακίας)
Θερισμός — Στής νύφης — Γάμος —
Νανούρισμα — Ό χορός του Λιβέντη

Δέκα Ούγγαρέζικα λαϊκά τραγούδια
"Έφυγα απ' την όμορφη πατρίδα μου — Θα
πάω πέρα κι στην Τίσα — Ό Φέρ Λόζλο
έκλεψε ένα άλογο — Στόν κήπο του Γκιούλι
— Στόν κήπο του Κέρτεγκ — Στο
παράθυρό μου λάμπει τό φεγγαρόφωτο —
Σ' ένα ξερό κλαδί φώτρωσε ένα
τριπτάφυλλο — Τριγύριζα στον δρόμο του
Ταρκάνι — Δεν είναι μακριά από δώ τό
χωριό της Μικρής Μαργκίτα — Ό
άγαπημένος μου άργώνει.

ΚΙΚΗ ΜΟΡΦΩΝΙΟΥ (τραγουδι)
ΑΡΗΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΗΣ (πιάνο)

Α' ΜΕΡΟΣ

Μανώλη Καλομοίρη
Βραδυνοί θρύλοι

(σε στίχους του Κώστα Χατζόπουλου)
Αφιέρωμα — Τά καράβια — Τό τραγούδι
της Αύγης — Ήρθες — Θλίψη — Έτρεμε
Ένα βράδυ — Τό τραγούδι που κλαίει —
Σπάζει ή βροχή — Σε αγάπησα τόσο — Και
μέ αγάπησες τόσο — Θαμπό ήρθε τό
βράδυ.

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 τό βράδυ

Ρεσιτάλ της
ΓΚΙΖΕΛΑ ΜΑΪ'

Τραγούδια σε ποιήματα του ΜΠΕΡΤΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ
Πιάνο και διεύθυνση ΧΕΝΡΥ ΚΡΙΤΣΕΛ

Α' ΜΕΡΟΣ

- Μπρέχι/Βάιλ 'Από τό «ΧΑΠΠΥ ΕΝΤ»
Ναυτικό ταγκό
- Μπρέχι/Βάιλ Μπίλμπασ Σόνγκ
- Μπρέχι/Βάιλ Σουραμπάγια Τζώνη
- Μπρέχι/Βάιλ 'Η μπαλλάντα της κολασμένης
Λίλης
- Μπρέχι/Βάιλ 'Από την «ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΠΕΝΤΑΡΑΣ»
Μπάρμπαρα Σόνγκ
- Μπρέχι/Βάιλ Τό τραγούδι
της Τζέννης των πειρατών
- Μπρέχι/Βάιλ Στο Πότσανταμ,
ανάμεσα από τίς βολανιδιές
- Μπρέχι/Βάιλ 'Από την «Ακμή και παρακμή της
πόλης ΜΑΧΑΓΚΟΝΥ»
Τό τραγούδι της Τζέννης
- Μπρέχι/Βάιλ 'Αλαμπάμα Σόνγκ
- Μπρέχι/Βάιλ 'Από τό «ΧΑΠΠΥ ΕΝΤ»
Τό τραγούδι του σκληρού καρυδιού

Β' ΜΕΡΟΣ

- Μπρέχι/Ντεσάου 'Από τη «ΜΑΝΑ ΚΟΥΡΑΓΙΟ ΚΑΙ ΤΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ»
Τό τραγούδι του Σολομώντα
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι της μεγάλης
συνθηκολόγησης
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι της Μάνας Κουράγιο
- Μπρέχι/Ντεσάου 'Από τό «ΤΡΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΙΟΤΗΤΑ
ΣΤΟ Γ' ΡΑ'ΓΧ»
Τό τραγούδι της Έβραίας πόρνης
Μαρί-Σάντερς
- Μπρέχι/Ντεσάου Νανούρισμα προλετάρισσας μάνας
- Μπρέχι/Ντεσάου 'Από τόν «Καλό άνθρωπο του
ΣΕ ΤΣΟΥΑΝ»
Τό τραγούδι των όκτώ Ελεφάντων
- Μπρέχι/Ντεσάου 'Από τόν «ΣΒΕ'Κ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ»
Τό τραγούδι του Μολδάβα
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι του μικρού άερα
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι του ποτηριού (κούπας)
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι της γυναίκας
του Ναζίστα φαντάρου
- Μπρέχι/Ντεσάου 'Η μπαλλάντα της γυναίκας
και του στρατιώτη
- Μπρέχι/Ντεσάου Τό τραγούδι της Ειρήνης

Στόν κινηματογράφο - «Αστόρια» στις 11 το πρωί

Γιόζεφ φον Στέρνμπεργκ

Ο ΓΑΛΑΖΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Γερμανία (1930)
Der blaue Engel

Σκηνοθεσία: Γιόζεφ φον Στέρνμπεργκ
 Σεναριο: Κάρλ Τσουκράγκερ (από το μυθιστόρημα του Χάινριχ Μάνι)
 Φωτογραφία: Γκ. Ρητάου - Χ. Σνεεμπέργκερ
 Μουσική: Φρήντριχ Χολέντερ
 Ήθοισοί: Μάρλεν Ντήτριχ, Έμιλ Γιάνινγκς, Χόνς Άλμπερς, Κούρτ Γκέρον, Ε. φον Βίντερατίν

Στήν πλατεία τών Λιονταριών Έ-
 ζω από τόν Άγιο Μάρκο στις 7 το απόγευμα

Α΄ΖΙ ΓΚΟΥΛΠ

Ό ταχυδακτυλουργός Α΄ΖΙ ΓΚΟΥΛΠ σέ μιμήσεις, παντομίμες καί μαγικές έξαιρανήσεις Μίμος, κλόουν καί ακροβάτης ταυτόχρονα, πού έχει τό σπάνιο χάρισμα νά παρουσιάζει καθημερινές καταστάσεις μέ τά πιο άπλά μέσα, έτσι πού τελικά ό θεατής νά συνειδητοποιεί τήν καθημερινότητα αυτή.

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις 10 το βράδυ

Μιά σατιρική επιθεώρηση
σέ 15 μουσικές εικόνες

- Α' ΜΕΡΟΣ**
- Τζουζέπε Βέρντι** 'Αίντα, εισαγωγή - θριαμβευτική παρέλαση
- Φράντς Λέχαρ** Τραγούδι του Βόλγα («εσύ έχεις στον ουρανό πολλούς αγγέλους, στείλε μου καιμένα ένα!») από τον «Τσάρεβιτς»
- Ό Δούκας Γιόχαν Γιόντλερ** (Ένα λαϊκό μοιρολόι)
- Π. Άμπραχαμ** Μάουζ
Τό τραγούδι της 'Εντιθ Πιάφ
Non, je ne regrette rien
- Λιούις Κάρολ - Κρίστιαν Ένταενομπέργκερ**
Jabbawocky
- Φρ. Χολέντερ** Είμαστε από πάνω μέχρι κάτω φτιαγμένοι για αγάπη

V.I.P. — PHONIE
Μιά σατιρική επιθεώρηση
σέ 15 μουσικές εικόνες

Σκοτεινόχρωμες κουρτίνες, έκθαμβωτικό φως, ύμνη ραπτική και διαλεχτά άρώματα. Ή μυρωδιά παθών που κατασπαράζουν, ό πειρασμός παθολογικών επιθυμιών, ή μαγία σαθρών δυνάμεων, ό πνιγμός σέ πλούτη και φήμη, τό παράδοξο παιχνίδι τής ματαιοδοξίας.

Στόν άμυχλώδη κύκλο των V.I.P.s (επίσημοι) καθένας σκέπτεται πώς είναι "perdu"... μά όχι!

V.I.P. - PHONIE σέ C-Dur: Ένα collage σέ 15 εικόνες: άριες, τραγούδια, μπαλάντες, γνωστά κι άγνωστα από όπερέτες και τόν κόσμο του cabaret των ημερών του 1920, όλα αυτά μιλιούνται, τραγουδιούνται, χορεύονται συνοδευόμενα από μουσική.

Τά κείμενα είναι αόθεντικά, αντίθετα οι σκηνές κυμά φορά είναι αότισχεδιασμοί και έπινοήσεις τής στιγμής.

Ή ελεύθερη θεατρική ομάδα «Οι όμορφες τής νύχτας» όπάρχει από τό 1977. Ή θεατρική εργασία του θιάσου γίνεται σέ άμεση συνεργασία με τίς κρατικές σκηνές του FREIBURG Δ. Γερμανίας. Έτσι διατίθενται στίς «Όμορφες τής Νύχτας» κοστούμα, σκηνικά, σίθουσες για πρόβες. Ή απόφαση να δουλέψουν σάν ελεύθερη θεατρική ομάδα προέρχεται από τήν ανάγκη ν' ανεξαρτητοποιηθούν από όποχρεώσεις παραγωγής και πιέσεις εκ μέρους των θεατρικών οργανισμών.

«Οι Όμορφες τής Νύχτας» ψάχνουν για δυνατότητες να ενώσουν τό τραγούδι, τήν άμυλία, τό χορό και τήν παντομίμα σ' ένα δρώμενο.

Β' ΜΕΡΟΣ

- Έντ. Κούνεκε** Μά πώς είμαστε κι οι δύο τόσο άριστοκρατικοί από τήν «Λιζλότ»
Ή μάγισσα
(κατά Γκέοργκ Κράισλερ)
Τό τραγούδι τής 'Υμα Σουράκ
- Ένας τίγρης είναι Ένας τίγρης είναι Ένας τίγρης**
(Μαλάμο άρ. 1)
- Έρνστ Άρνολντ** "Αν δέ θέλει ό Κύριος, δέ γίνεται τίποτα
- Ρ. Νέλσον** 'Ο δαίμων του Χρόνου
- Λέο Φάλλ** 'Ιωσήφ, άχ, 'Ιωσήφ (ή Fuck yourself) από τή «Μαντάμ Πομπαντούρ»
- Παίζουν** Μπριγκίτε Φόεργκ
Λέο Κέρν
Χέρμπερτ Βόλφγκανγκ
- Στό πάνω** Χέρμπερτ Μέλινγκερ
Βόλφγκανγκ Γκάους
- Τεχνικός** Κέρστιν Χάκερ
- Μουσική έπιμέλεια** Χέρμπερτ Μέλινγκερ

Στόν κινηματογράφο «Αστάρια»
στις 11 τό πρωί

ΣΕΝΣΟ

ΙΤΑΛΙΑ (1953)

Senso

- Σκηνοθεσία:** Λουκίνο Βισκόντι
- Σενάριο:** Λουκίνο Βισκόντι, Σούσο Τσέκι Ντι' Άρικό (άπό τό μυθιστόρημα του Κ. Μπόιτο)
- Φωτογραφία:** Τζ. Άλντο - Ρ. Κράσκερ
- Μουσική:** Άντον Μπρούκνερ
- Ήθοισοί:** Άλίντα Βάλι
Φάρλεϊ Γκρέντζερ
Μάσιμο Τζρότι
Ρίνα Μορέλι
Χάντς Μόογκ

Στη Βασιλική του Αγίου Μέρκου
στις 7 το απόγευμα

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΓΙΑ ΤΡΕΙΣ

Στέλλα Γαδέδη, φλάουτο
Βαγγέλης Μπουντούνης, κιθάρα
Σάββας Ζάννας, κρουστά

- Α' ΜΕΡΟΣ**
- Άνώνυμο** Greensleeves
(17ος αί.) για φλάουτο και κιθάρα
- Γ. Κούφνερ** Σερενάτα για φλάουτο και κιθάρα,
Έργο 71
- Ρ. νιέ Βιζέ** Σουίτα σε ρε Ελάσσονα για κιθάρα
Πρελουόδια
Άλμιντ
Κορράντ
Σαρματίνι
Γκαβόν
Μπουρέ
Ζίγκα
- Μ. Τζουλιάνι** Μεγάλη σονάτα σε λά μείζονα
για φλάουτο και κιθάρα
Άλγκρο ματατόζο
Άντάντε μόλτο σσιμεντό
Σέρτσο
Άλεγκρέτο έσπριττο
- Νίκος Μαμαγκάκης** Constructions
για φλάουτο και κρουστά
- Β' ΜΕΡΟΣ**
- Βίλα Λόμπος** Τό μοίρασμα των λουλουδιών
- Βίλα Λόμπος** Σπουδή αρ. 11 για σόλο κιθάρα
- Λέο Μπράουερ** Έγκώμιο για τό χορό, για κιθάρα
- Ζάκ Γριπέρ** Entr' acte για φλάουτο και κιθάρα

Βαγγέλης Μπουντούνης

Στέλλα Γαδέδη

Σάββας Ζάννας

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 το βράδυ

«ΟΔΥΣΣΕΙΑ»

Σκηνές από τό όμηρικό έπος
Μιά παράσταση για θεατές κάθε ηλικίας

Σκηνοθεσία Κόλιν Χάρρις
Δραματουργική συνεργασία Νικηφόρος Παπανδρέου
Κοστούμα Βαρβάρα Μαυρομάτη
Τραγούδια
και μουσικές παρεμβάσεις Ζέτα Τραπάτσα

Παίρνουν μέρος
Χρήστος Άρνομάλλης Ποσειδώνας, Άλκίνοος,
Κόκλιπας, Αΐδαο,
Εύμοιος, Μνηστήρας
Λάτος Κυριακίδης Τηλέμαχος, Εύρύλοχος
Μένη Κυριάκογλου Μνηστήρας
Έλλη Ναζλίδου Πηνελόπη, Νεισικά, Κίρκη
Νίκος Σεργιανόπουλος
Έφη Σταμούλη Καλοψώ, Άρήτη, Μνηστήρας
Ζέτα Τραπάτσα Άθηνά, κ. Αΐδαο
Όλοι Σύντροφοι του Όδυσσέα,
Φαίακες

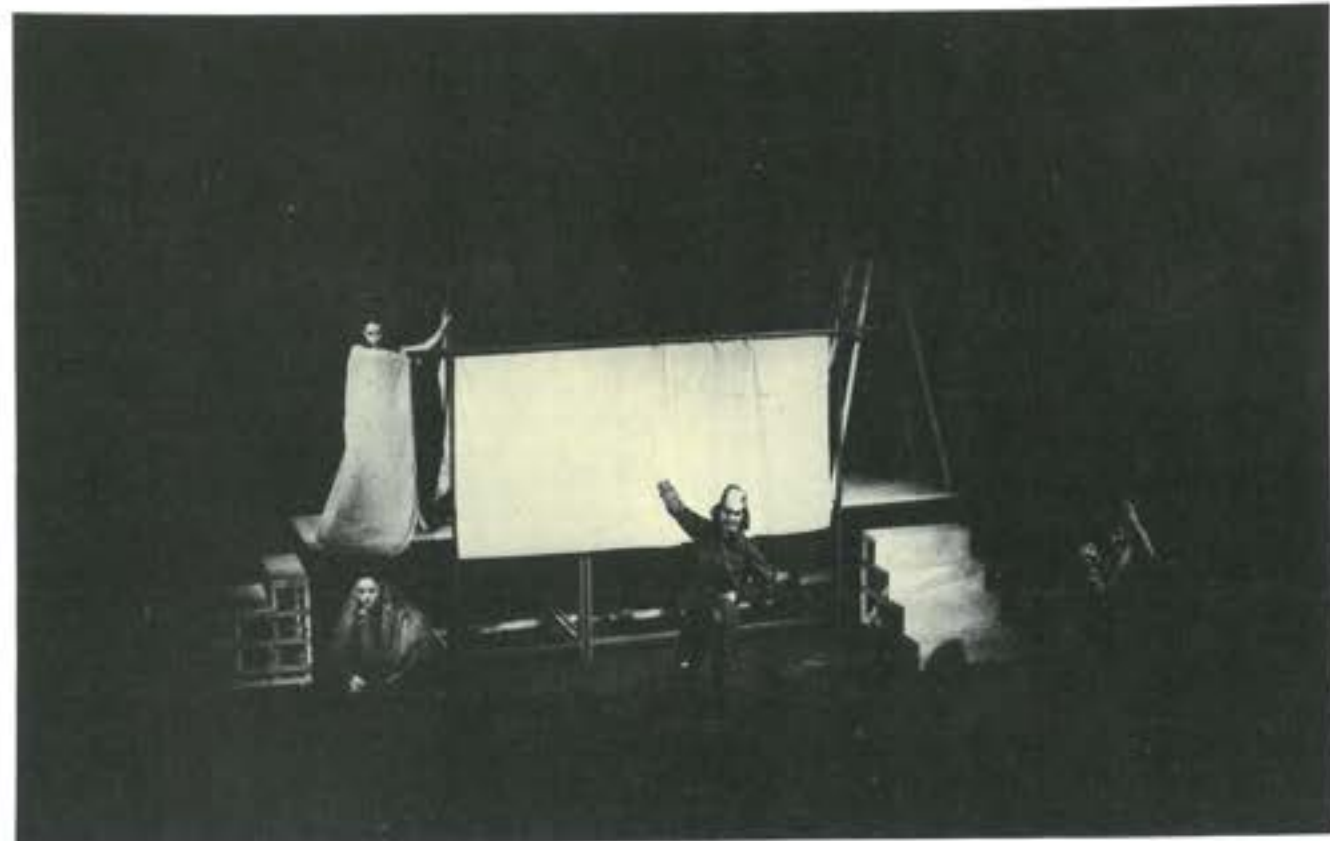
Μουσική εκτέλεση Τάσος Λούλιος
Τεχνική βοήθεια Έλενη Χριστοπούλου

«ΟΔΥΣΣΕΙΑ»

Τό κείμενο

Τό έργο γράφτηκε συλλογικά από τους ήθοποιούς του γαλλικού θεάσου Théâtre de Liberté, που τό ανέβασαν στό Παρίσι, τό Νοέμβριο του 1976, σέ σκηνοθεσία της Άρλέτ Μπονάρ.

Δέν πρόκειται για μία «διασκευή» της Όδύσσειας σέ θεατρικό έργο, αλλά για τή διαδρομή ενός θεάσου μέσα στό όμηρικό έπος. Έτσι, τό κείμενο ακολουθεί τή δομή του Έπους και δέν περιέχει ούτε μία φράση που νά μόν προέρχεται, άμεσα ή έμμεσα, από τό όμηρικό κείμενο. Αυτό τό «αινάριο» διασκευάστηκε και άποδόθηκε στα έλληνικά από τόν Νικηφόρο Παπανδρέου. Στο κείμενο έχουν ένσωματωθεί μερικοί αυτόσημοι στίχοι από τήν «Όδύσσεια», στη μετάφραση του Ζήσιμου Σΐδηρη.

Στό υπαίθριο θέατρο του Κολλεσίου στις 10 το βράδυ

Κάλιν Χάρρις

Ζέτα Τραπάνιου

Βαρβάρα Μουροράτη

Νικηφόρος Παπανδρίου

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

Η Πειραματική Σκηνή είναι μία θεατρική ομάδα που λειτουργεί στο πλαίσιο της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Έταιρείας «Τέχνη» (Θεσσαλονίκη) και διευθύνεται από τον θεατρολόγο Νικηφόρο Παπανδρίου. Στόχος της ή προώθηση της έρευνας και του προβληματισμού πάνω στη δραματουργία, τη σκηνοθεσία και τα έκφραστικά μέσα του ήθοποιού. Παράλληλη επιδίωξη ή θεατρική αποκέντρωση. Οι δύο στόχοι, έρευνα και αποκέντρωση, είναι φαινομενικά μόνο αντιφατικοί. Γιατί αποτελεί πεποίθηση της ομάδας ότι το δόγμα «θέατρο για τους μνημένους ή θέατρο για το λαό» είναι πλαστό και γι' αυτό παραπλανητικό, ότι μόνο αν οι άνθρωποι του θεάτρου δείξουν εμπιστοσύνη στη δεκτικότητα του κοινού υπάρχει ελπίδα να κερδίσουν τη δική του εμπιστοσύνη.

Πέντε έργα έχει ανεβάσει ως τώρα ή Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης»: τό «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας» του Σαίξπηρ σε σκηνοθεσία Κάλιν Χάρρις, την «Πόλη» της Λούλας Άναγνωστάκη σε σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη, τό «Ρασομόν» των Φ. και Μ. Κάλιν σε σκηνοθεσία Νίκου Χαρελάμπους, τό «Περιμένοντας τόν Γκοντό» του Μπέκετ σε σκηνοθεσία Νίκου Χουρμουζιάδη, και την «Όδύσσεια» σε σκηνοθεσία Κάλιν Χάρρις. Επίσης, έχει παρουσιάσει τρία λογοτεχνικά βραδινά, στη σειρά «Ποίηση / θέατρο», με κείμενα Γιάννη Ρίτσου, Όδυσσέα Έλύτη και Στρατή Τσίρκα.

Έκτός από τή Θεσσαλονίκη, ή ομάδα έχει δώσει παραστάσεις στό Κιλκίς, τή Βέροια, τή Γιαννιτσά, τήν Κρύα Βρύση, τήν Έράτωνα, τήν Κομοτηνή, τή Μυτιλήνη, τό Βόλο και τήν Άθήνα.

Παράλληλα, ή Πειραματική Σκηνή κυκλοφορεί (μέ τή συνεργασία των εκδόσεων «Έγνατία») τό περιοδικό «Θεατρικά Τετράδια», που τό τεύχη του αντιστοιχούν στις δραστηριότητές της. Έτσι, τό πρώτο τεύχος ήταν αφιερωμένο στόν Ούιλιαν Σαίξπηρ, τό δεύτερο στός ποιητικούς μονολόγους του Γιάννη Ρίτσου, τό τρίτο στη Λούλα Άναγνωστάκη και τόν Όδυσσέα Έλύτη, τό τέταρτο στό γαμπωνέζικο θέατρο και τό πέμπτο στόν Σάμουελ Μπέκετ.

«ΟΔΥΣΣΕΙΑ»

Ή παράσταση

Μέ τήν «Όδύσσεια» ή Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» αναζητήσει μία θεατρική φόρμα που επιτρέπει νά άρθεί ή διάκριση ανάμεσα στό κοινό των ενήλικων και τό παιδικό κοινό. Τό άμνηκό έπος όπου συνδυάζονται περιπέτεια, ποίηση και στοχασμός, προσφέρεται ιδιαίτερα γιά μία τέτοια άπόπειρα, καθώς επιδέχεται άναγνώσεις σε διαφορετικά επίπεδα.

Στήν παράσταση χρησιμοποιούνται στοιχεία του παιδικού παιχνιδιού ενώ παράλληλα γίνεται μία έρευνα των σχέσεων άφήγησης και θεάτρου, με στόχο τήν ποιητική μεταμόρφωση των κοινών άντικειμένων και τήν άποδέσμευση της φαντασίας του θεατή.

Θέατρο-παιχνίδι και θέατρο-άφήγημα, ή παράσταση χρησιμοποιεί τεχνικές του λαϊκού θεάτρου: άμεση σχέση με τό θεατή, άυτοσχεδιασμός, άφηγητές, τραγούδια και πολλά κωμικά στοιχεία. Μέσα από μία διόγκωση των καταστάσεων που θυμίζει κόμικς, με τό μοντάζ άκίνητων πλάνων και σκηνών όλο κίνηση, λυρισμό και γκροτέσκο, επιδιώκεται ή κατάκτηση μιάς αίσθητικής τής άρέλειας.

Γύρω από ένα πατάρι, που γίνεται άλλοτε τό καράβι του Όδυσσέα, άλλοτε τό παλάτι της Κίρκης, άλλοτε ή σπηλιά του Κύκλωπα κλπ. έννεα ήθοποιοί ταξιδεύουν μέσα στην «Όδύσσεια» περνώντας άδιάκοπα από τήν άφήγηση στη δράση και αντίστροφα, χρησιμοποιώντας τά πιο διαφορετικά μέσα της θεατρικής τελετουργίας, παίζοντας ό καθένας πολλά πρόσωπα, δίνοντας τό προβάδισμα όχι στην «ψυχολογία» των ήρώων αλλά στην ποιητική δύναμη του μύθου, ένός από τους πιο μεγάλους και πιο γοητευτικούς μύθους της ανθρωπότητας.

Τό θέατρο διηγείται μία ιστορία, εκθέτοντας ταυτόχρονα τά μέσα και τά τεχνάσματά του.

Νικηφόρος Παπανδρίου

Άελα Στάμος

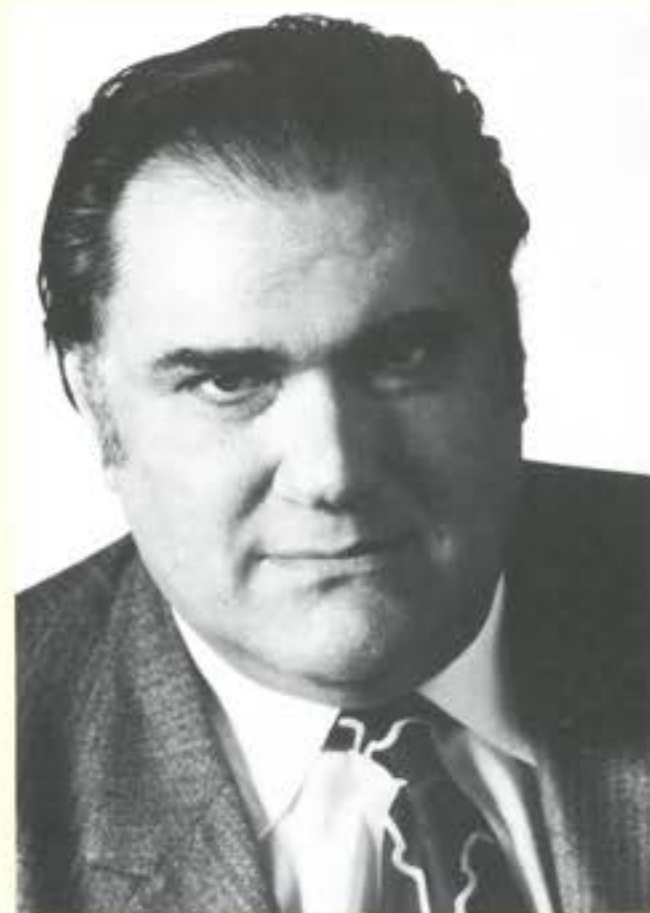

Βύρων Φιδετζής

ΕΡΓΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ

Όρχήστρα διαματίου του Τρίτου Προγράμματος
Διευθίνει ή Βύρων Κολάσης
Βύρων Φιδετζής, βιολοντσέλο
Άελα Στάμος, τραγουδιστή

	Α' ΜΕΡΟΣ
Θόδωρου Καρυωτάκη	Μικρή Συμφωνία Άλέγκρο ντετσιόζο Λαργκαμέντε Άλέγκρο
Μάρου Βάρβογλη	Ειδύλλιον (Από τήν Ποιμενική Σουίτα)
Γιώργου Πονηρίδη	Κοντσέρτο γιά βιολοντσέλο, όρχήστρα έγχορδων και κρουστά (Α' παγκόσμια έκτέλεση) Άντάντε - Άνταντίνο - Λάργκο, Άλέγκρο μοντεράτο ή Βύρων Φιδετζής
	Β' ΜΕΡΟΣ
Μανώλη Καλομοίρη	«Η Λήθη», σε ποίηση Μαβίλη
Μιχάλη Βούρτση	Άπόψε σ' είδα στ' όνειρό μου Κρητική Μαντινάδα Ένορχήστρωση: Βύρων Κολάσης ή Άελα Στάμος
	Σολιστή
Γιάννη Κωσταντινίδη	Δωδεκανησιακή Σουίτα Τραγουδί της Καρπάθου Κάλυμνος: Τραγουδί του Βασκού Ρόδος: Τραγουδί και Ζερβόδεξο, Χορός Ρόδος: Τραγουδί Ρόδος: Τραγουδί και χορός του Γάμου

Βύρων Κολάσης

Στόν κινηματογράφο «Αστόρια»
στις 11 τό πρωί

ΚΑΡΛΟΣ ΓΑΡΔΕΛ 'Ο μεγάλος Βάρδος της 'Αργεντινής (1890-1935)

'Ο λαϊκός τραγουδιστής Κάρλος Γαρδέλ δέν γεννήθηκε στην 'Αργεντινή, αλλά στην Τουλούζη της Γαλλίας, κοντά στην άθνατη γή των Τροβαδούριων. «Στίς έντεκα Δεκεμβρίου του χίλια όκτακόσια έννεήντα, στίς δύο, στή δημοτική κλινική Γκρόβ, γεννήθηκε ό Σάρλ Ρομάλ, γιός της Μπέρτ Γκάρντ, σεδρωάτρως, άγνωστου πατρός» κλπ. αναφέρουν οι δημοτικές αρχές της γενέτειρας πόλης.

Στό Μπουένος Άιρες της 'Αργεντινής έφτασε μέ τή μητέρα του σέ ηλικία 4 έτων, τήν έποχή των μαζικών μεταναστεύσεων πρós τό Νέο Κόσμο. Γιά τήν υιοθετημένη του πατρίδα είναι ό Κάρλος Γαρδέλ πού θ' αναδειχθεί άργότερα στή θρυλική φυσιογνωμία του μεγαλύτερου 'Αργεντινού τραγουδιστή.

'Η έρμηνευτική του προσωπικότητα είναι κεφαλαιώδους σημασίας γιά τό τραγούδι Ταγκό. Μεταμορφώνει τόν λαϊκό αυτό χορό σέ είδος κοινωνικού και ανθρωπιστικού τραγουδιού.

Σταθμό αποτελεί ή έρμηνεία του στό «Mi noche triste» (Θλιμμένη μου νύχτα) των Π. Κοντούρι και Σ. Καστριότα, πού τραγούδησε γιά πρώτη φορά στό θέατρο 'Εσμεράλντα του Μπ. Άιρες, τό 1917. 'Ο δίσκος πού κυκλοφόρησε άργότερα έφτασε σέ φανταστικούς αριθμούς.

Οι έμφανίσεις του στό Παρίσι και τίς 'Ηνωμένες Πολιτείες, όπου έπαιξε σέ πολλές ταινίες και έγραψε τούς περισσότερους δίσκους του, του έξασφάλισαν παγκόσμια φήμη.

'Ο Γαρδέλ είναι ένα λαϊκό είδωλο, ή προσωπικότητα πού σφράγισε δυναμικά τό ταγκό και πού πρωταγωνίστησε στή διεθνοποίησή του.

Πέθανε σέ άεροπορικό δυστύχημα στό Μεντελίν της Κολομβίας τό 1935, στό κορύφωμα μιάς πολύχρονης καριέρας. Στήν κηδεία του στό Μπ. Άιρες τό πλήθος πού συγκεντρώθηκε ξεπερνούσε τά έφτά χιλιόμετρα.

'Η φωνή, τό ύφος του, ή έν γενεί καλλιτεχνική του προσωπικότητα επιβιώνουν στό πέρασμα του χρόνου γιά ν' αποτελέσουν ένα μύθο πέρα από τήν ιστορία.

Μαλκίτα Χάγουελ

ΤΑΓΚΟ — ΜΠΑΡ

ΗΠΑ (1934)

Tango Bar

Σκηνοθεσία Πρωταγωνιστεί ό θρυλικός τραγουδιστής του ταγκό 'Ηθικισοί	Τζών Ράινχαρτ Κάρλος Γαρδέλ Ρασίτα Μορένο 'Ενρίκε ντέ Ρόσας Τίτο Λουσιάρδο Πελούφο
--	---

'Η διεύθυνση του Μουσικού Αυγούστου '81
εύχαριστεί θερμά τήν κα Alicia de Hos, καθώς
και τό προσωπικό της Πρεσβείας της 'Αργεντι-
νής στην 'Αθήνα, γιά τήν πολύτιμη συνεργα-
σία τους.

Σ' μία άλλη αίθουσα του Κούλε
και γιά τρείς μέρες, ως τήν Παρα-
σκευή 7 Αυγούστου

ΤΟ ΤΑΓΚΟ

Στά περίχωρα του Μπουένος Άιρες, έξω από τά χαμόσπιτα του λιμανιού, όπου συγκεντρώνονται οι μετανάστες στά τέλη του περασμένου αιώνα, εμφανίζεται γιά πρώτη φορά τό ταγκό σάν ένας περιθωριακός χορός άποκλειστικά γιά άντρες.

Τόν χορεύουν στους δρόμους μούτσκι και «μάγκες» της έποχής πού βγάζουν εύκολα τό σπιλέτο και προσφέρουν τίς υπηρεσίες τους σ' όποιον πληρώνει καλά.

'Από τό δρόμο τό ταγκό κερδίζει τίς τρώγλιες και τά κακόφημα κέντρα. Γίνεται ό χορός και τό τραγούδι του ύπόκοσμου. Οι στίχοι του είναι ώμοι κι άπλοκοί και ή γλώσσα του είναι τό Λουνφάρδο, ή άργκό του λιμανιού — ένας περιθωριακός κώδικας πού δημιουργεί ή ανάγκη προστασίας από τούς καταδότες.

'Η έπιθετικότητα αυτών των ανθρώπων της βίας, των πρώτων χορευτών του, άποτυπώνεται στά τελετουργικά, σурτά, κορτά και άργά βήματα του ταγκό, μέ μιάν άγέριωχη κίνηση — τό τεντωμένο σώμα.

«Τελεουργία και διονυσιασμός» είναι τό ταγκό πολύ πρίν κάνει τήν πρώτη του εμφάνιση στους δρόμους του λιμανιού. Είναι ή έκφραση των 'Αφρικανών πού ζούν στό Ρίο ντέ Λά Πλάτα μετά τήν κατάργηση της δουλείας (1813).

'Από τούς ίδιους προέρχεται ή όνομασία του χορού: «Τάγκο» όνόμαζαν τά κρουστά τοπικά όργανα πού συνόδευαν τό χορό τους.

Τό πάθος κι ό κρυμμένος έρωτισμός του ταγκό προέρχονται άπ' αυτή τή μακρινή καταγωγή του.

Γύρω στό 1850 τά άνδαλουσιάνικα φαντάγκος κι οι Ισπανικές θαρθουέλας πού φτάνουν εκεί μέ τά στρατεύματα του Μεντόσα, δίνουν νέα ώθηση στό ταγκό. Στήν τελική του όμορφή θά συμβάλουν ή Κουβανέζικη 'Αμπανέρα μέ τόν άργό αισθησιακό της ρυθμό κι ή συγκοπάτη μιλόγκα, ένας άκόμα καθαρά άργεντινικός ρυθμός πού προέρχεται επίσης άπό τόν έγχρωμο άνθρωπο του Ρίο ντέ Λά Πλάτα.

Αυτή είναι ή κληρονομιά του 'Αργεντινικού ταγκό ή ταγκό «κρίαλιο» όπως όνομάζονται οι έγχρωμοι της περιοχής. Σάν άπαγορευμένος χορός, στην παρανομία των περιφερειακών συναικισμών (arrabales) του Μπ. Άιρες, θά ζήσει γιά σχετικά μικρό διάστημα. Οι ίδιοι άνθρωποι του συνειδητοποιούν γρήγορα τήν αυθεντικότητά του κι άρχίζουν νά τόν διαδίδουν στίς λαϊκές γειτονίες της πρωτεύουσας.

Γιά λίγο καιρό άκόμα οι γυναίκες θά κρυφακοούν πίσω άπ' τίς κουρτίνες κι οι άντρες θά χορεύουν στίς γωνίες.

'Η έξάπλωσή του στόν εργατικόκοσμο είναι ραγδαία. Τό λουνφάρδο παύει πιά νά ναι μυστικός κώδικας κι ένσωματώνεται στό καθημερινό λεξιλόγιο του λαού. Τό ταγκό διαμορφώνεται στόν κλασικό χορό γιά ζευγάρι άπό άντρα και γυναίκα πού είναι γνωστός μέχρι σήμερα.

Στίς λαϊκές γειτονίες τά όργανα του ταγκό είναι τό τρίο ή «περσέτο»: φλάουτο, βιολί, κιθάρα ή άρπα. Ένα βήμα πύ

μπροστά βρίσκεται η άστική αποδοχή του νέου χορού, όταν στις γιορτές μέσα στο παραδοσιακό ρεπερτόριο εισάγεται δειλά και κάποιο ταγκό. Την κιθάρα θ' αντικαταστήσει τότε το Ιταλικό άκορντεόν ή το μαντολίνο.

Τό πιάνο μπαίνει στο μικρό οργανικό σύνολο του ταγκό όταν το αποδέχονται στις αβύσσους χορού και σ' όρισμένα άριστοκρατικά εστιατόρια του Μπ. "Άιρες, γύρω στα 1905. "Η «τυπική» όμως ορχήστρα του ταγκό θα σχηματιστεί αρκετά χρόνια αργότερα με την είσοδο του Μπαντονεόν, ένα πολύ πιο ολοκληρωμένο μουσικό όργανο απ' το άκορντεόν, που θα συνδεθεί για πάντα με το ταγκό, δίνοντάς του το χαρακτηριστικό ορχηστρικό του χρώμα. Μπαντονεόν, βιολί, πιάνο, κοντραμπάσο αποτελούν τη βάση της ορχήστρας ταγκό, στην οποία έναποτέθηκε και η εξέλιξη του τραγουδιού του που δεν θ' άργήσει να διαδοθεί σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Δύο Άργεντινοί τραγουδιστές φτάνουν στο Παρίσι το 1907. Ο χορευτής Σιμόρα καλείται στη Μονμάρτη και πρωτοπαρουσιάζει το χορό το 1911 και το ταγκό κατακτά ολόκληρο το Παρίσι.

Είναι ο αγαπημένος χορός του Ζωρζ Κλεμανσύ και ο συνθέτης Ζάν Ρισπέν σε συνεδρίαση ακαδημαϊκών το 1913 εξομνεί το ταγκό «αυτό το χορό που έλκει την καταγωγή του από την απόμακρη αρχαιότητα της Λατινικής Αμερικής και άξιζι το ενδιαφέρον κάθε ακαδημίας... Στο Παρίσι που δέχτηκε το γερμανικό θάλς, την πολωνέζικη πόλκα και το αμερικάνικο μπόστον δεν ταιριάζει η αίσθησή της στην υποδοχή του ταγκό... Άδικαιολόγητα επικρίνουν στο ταγκό το λαϊκό του χαρακτήρα, την ξένη καταγωγή του και την προκλητικότητα του. Ο προκλητικός χαρακτήρας δεν μπορεί παρά ν' αποδοθεί στους χορευτές του κι όχι στο χορό και δέ χιαράει καμιά αμφιβολία ότι όλοι οι χοροί που και οι πριγκίπισσες χορεύουν είναι πολύ ταπεινής καταγωγής»...

Από το Παρίσι το ταγκό διαδίδεται σ' όλες τις Λατινικές πρωτεύουσες. Στη Ρώμη η δημοτικότητα του προκαλεί τη δριμύτατη επίμβαση του Πάπα. Το αποτέλεσμα όμως αυτής της έκστρατείας κατά του ταγκό είναι μια ακόμα ταχύτερη και ένθουσιώδης διάδοσή του. Είναι το θέμα που σχολιάζουν οι πρώτες σελίδες των εφημερίδων όλου του κόσμου.

Στη Λισσαβώνα και τη Μαδρίτη το ταγκό κάνει θραύση με αυτοσχέδιες ρίμες όπως:

Dicen que el tango tiene una gran languidez y que por eso lo ha prohibido Pio diez...

(Λένε πως το ταγκό είναι χορός με μεγάλη λαγνεία και πως ο Πάπας τ' απαγόρευε γι' αυτή την αιτία...)

Ο Ίβικος ο Πάπας Πίος ο Χ το νομιμοποίησε μετέπειτα χωρίς και πάλι ν' αναστείλει τη μανία του Ταγκό που 'χε πλέον καταλάβει την Εύρώπη και την Αμερική.

Σ' όλα τα άστικά κέντρα, από τις πιο λαϊκές γειτονίες μέχρι την άριστοκρατία, ανοίγουν κέντρα με την κλασική ορχήστρα του ταγκό.

Τό Βάλς έχει πιά δώσει, η δεκαετία του '20 είναι η εποχή του ταγκό.

Πρωταγωνιστής αυτής της εποχής είναι αναμφισβήτητο ο κλασικός τραγουδιστής της Άργεντινής Κάρολος Γαρδέλ που φέρνει στα χείλη όλων την πιο αθένητη έκφραση του Μπ. "Άιρες, το ταγκό τραγουδι.

Η νοσταλγία των κατοίκων του για μία καλύτερη ζωή εγγράφεται για πάντα στο μελαγχολικό χαρακτήρα των τραγουδιών ταγκό. Οι στίχοι του εξιστορούν τη ζωή τους: μιλάνε για χαμένες αγάπες, φτώχεια, πείνα, άθλιότητα και κοινωνική άδικια.

Τό ταγκό γίνεται τό τραγουδι διαμαρτυρίας του Μπ. "Άιρες: «Είμαι ή ίδια ή ψυχή του λαού του, ή μυθολογία του» και ο Γαρδέλ τό μεταφέρει σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Τό γλυκερό σαλονίστικο ταγκό που γνωρίσανε μεταπολεμικά όρισμένες χώρες, δεν είναι παρά φτηνές κι ανόητες απομιμήσεις μιας γνήσιας λαϊκής μουσικής έκφρασης, που κλείνει μέσα της όλη την ιστορία και εξέλιξη ενός νέου λαού.

Τόν απόηχο αυτής της μεγάλης κληρονομιάς θρικόουμε σήμερα στον Άστορ Πιασόλα, τό νέο σύγχρονο συνθέτη της Άργεντινής, που με τη μουσική που γράφει όριοθετεί μία νέα εποχή για τό ταγκό.

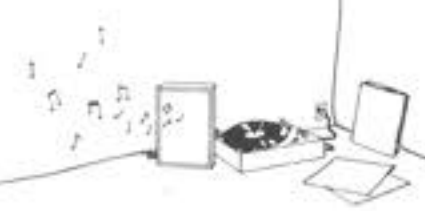
Τό ταγκό πιά σάν όφος μέσα σ' ένα έντελώς σύγχρονο αισθητικό πλαίσιο, που ίσως έχει ξεκινήσει από πολύ παλιότερα όταν ο Στραβίνσκου χρησιμοποιεί τό ρυθμό του στην «Ιστορία του Στρατιώτη» (1918 - Έργο για άφηγητή, χορευτές και μικρό οργανικό σύνολο) και φτάνει μέχρι τη δεκαετία του 1970 με τη χορογραφική σύνθεση στο «Ο δικός μας Φάουστ» του Μωρίς Μπεζάρ.

Μαλκίτα Χάγουελ

Στη Βασιλική του Άγιου Μάρκου στις 7 τό απόγευμα

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΑΓΚΟ

Η ιστορία του ταγκό από τον μελετητή του ταγκό Τζόρτζιο Καροταίνο με προβολή σχετικής ταινίας του

STAMP

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 το βράδυ

ΣΟΥΖΑΝΑ ΡΙΝΑΛΤΙ

Μουσικοί που συνοδεύουν:

Χοσέ Κολανχέλο	Μουσική διεύθυνση
Άτιλιο Κορράλ	Μπαντονεόν
Φερνάντο Ρομάνο	Κοντραμπάσο
Χοσέ Κολσάνι	Κρουστά

Ή βιαιότητα της SUSANA RINALDI

Λαϊκή τραγουδίστρια και ηθοποιός στη χώρα της η SUSANA RINALDI εμφανίζεται στο "OLYMPIA" για δέκα μέρες. Είναι μία θαυμάσια ερμηνεύτρια που μπορεί, όπως ο Πιασόλα ν' ανανεώσει τό είδος, να το αφαιρέσει τη «σκουριά», να το ξαναδώσει όλη του την αγνότητα και να αξιοποιήσει τη λαϊκή του ουσία σ' ό,τι πιο βαθύ κλείνει μέσα του: την ψυχή ενός εύσυγκίνητου λαού, μεγαλόψυχου και λίγο τρελλού. Η RINALDI κρύβει μέσα της μία τεράστια δύναμη, μία όμορφη περιφάνεια και μία βιαιότητα που κυλάει κατά κύματα, μία φωνή — τέλος — συνεχώς παλλόμενη, γεμάτη ένταση, θαυμάσια δουλεμένη που συνοδεύεται από ένα συγκρότημα τό όποιο παίζει στο ύψος μίας καινούριας παράδοσης όπως τη φαντάστηκαν ο ROVIRA και ο Πιασόλα...

Claude Fléuter
Le Monde (Ιούλιος 1977)

Στόν κινηματογράφο - "Αστόρια"
στις 11 το πρωί

ΛΟΥΤΣΙΑ

ΚΟΥΒΑ (1968)

Lucía

Σκηνοθεσία:	Ουμπέρτο Σόλας
Σενάριο:	Ουμπέρτο Σόλας Χούλιο Γκαρθία Έσπινόζα Νέλσον Ροντρίγκεζ
Φωτογραφία:	Χόρχε Χερρέρα
Μουσική:	Λέο Μπράουερ
Ήθοποιοί:	Ρακέλ Ρεβουέλτα Έσλιντα Νούνιεζ Άντελα Λέγκρα Άντόλφο Λαουράντο Ραμόν Μπρίτο

Ό Ουμπέρτο Σόλας γεννήθηκε τό 1942. Στήν αρχή ήταν παραγωγός και ύστερα σκηνοθέτης στό Κρατικό Ίνστιτούτο Κινηματογράφου τής Κούβας. Γύρισε διάφορα ντοκυμανταίρ και ταινίες μικρού μήκους. Οί μεγάλοι μήκους ταινίες του: Μανουέλα (1966) - Λουτσία (1968) - Μιά μέρα τού Νοέμβρη (1972) - Καντάτα τής Χιλής (1976).

Στην πλατεία των Λιονταριών έξω από τον Άγιο Μάρκο στις 7 το απόγευμα

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ ΦΑΔΟΣ

μέ *Ερμηνεύτη τόν ΦΡΕΪ ΕΡΜΑΝΟ ΝΤΑ ΚΑΜΑΡΑ*

Μουσικά ποιά συμπαράττοιον:

- κιθάρα Χασέ Λουίς Νόμπρε Κόστα
- κιθάρα Μαρία Νομπρέγα Τεξείρα
- κιθάρα Ρασούλ Φερρέιρα ντά Σίλβα
- κιθάρα Άντόνιο Νταμάσο Καλίθο

Α' ΜΕΡΟΣ

Καντιλένα τής Νέας Σελήνης
 Δίψα του άπειρου
 Ό Ήσους τραβάει τό δρόμο του
 Μαύρος μανδύας
 Φάδο του Άποχαιρετισμού
 Τ' άγόρι μέ τό πράσινο πουκάμισο
 Μανταλένα
 Τά μάτια σου είναι δυό πουλιά
 Πάτερ ήμών
 Οι Γάμοι τής Χαναάν

Β' ΜΕΡΟΣ

Τό μαντήλι του άποχαιρετισμού
 Η Παναγία τής Άγωνίας
 Ό παλαιός Χριστός
 Η κλειδαριά τής πόρτας
 Τό πνεύμα του Θεού
 Ό καλός ποιμήν
 Σάουν Μπέντου ντά Πόρτα Άμπέρτα
 Κόρη μέ τήν άσπρη κορδέλα
 Ήσους
 Άβι - Μαρία

ΦΑΔΟ

Τό φάδο ή φασδίνιο είναι τό κατ' έξοχήν λαϊκό πορτογαλικό τραγούδι. Γεννήθηκε στις λαϊκές γειτονίες των πόλεων άπ' όπου διαδόθηκε σταδιακά σ' όλα τά κοινωνικά στρώματα. Από τά μέσα του περασμένου αιώνα τό φάδο είναι τό δημοφιλέστερο είδος τραγουδιού των Πορτογαλικών πόλεων ενώ, άκόμα και σήμερα, σπάνια άκούγεται στην ύπαιθρο.

Η μορφή του είναι άπλή, στροφική, κι ή μελωδία του, ποιά άποτελείται συνήθως άπό 8 διμερή μέτρα, χωρίζεται συνήθως σε 2 συμμετρικά μέρη.

Η κιθάρα είναι τό όργανο που τό συνοδεύει σ' Έναν έντονα συγκρατητό ρυθμό που υποβοηθεί και τό βηματισμό του χορού του.

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις 10 τό βράδυ

**Μεγάλη συναυλία
 μέ μουσική και τραγούδια τής
 ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ**

Α' ΜΕΡΟΣ

Η Σουζάνα Ρινάλντι
 τραγουδά ταγκό του Γαρδελ και του Πιασόλα.
 Τήν Όρχήστρα διευθύνει
 ό Άστορ Πιασόλα

Β' ΜΕΡΟΣ

Έργα Άστορ Πιασόλα:
 Κοντσέρτο
 γιά μπαντονέον, Έγχορδο, άρπα και κρουστά
 Τρία Ταγκό
 γιά μπαντονέον, πιάνο, άρπα και κρουστά
 Άντιός Νονίνο
 γιά μπαντονέον, πιάνο, άρπα και 4 έκτελεστές κρουστών
 Μπαντονέον ό Άστορ Πιασόλα
 Διευθύνει ό Μάνος Χατζιδάκις

Στόν κινηματογράφο «Αστόρια»
στις 11 τό πρωί

ΦΛΟΓΕΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΝΤΙΑΓΟ

ΓΑΛΛΙΑ (1975)

Il pleut sur Santiago

Παραγωγή: Ζάκ Σαριέ
 Σκηνοθεσία: Έλβιο Σότο
 Σεναριο: Σιλβέτ Μποντρώ
 Φωτογραφία: Ζωρζ Μπαρσκού
 Μουσική: Άστορ Πιασόλα
 Ήθοιστοι: Ζάν Λουί Τρεντινιάν
 Ρικάρντο Κουτσιόλα
 Άννι Ζιραντό
 Λωράν Τερζιέρ
 Μπίμπι Άντερσον
 Σέρζ Μαρκάν
 Άνρϋ Πουαριέ
 Μάτσο Πετρόφ
 Κώστα Τζόνεφ
 Μιχαήλ Μηχαήλωφ
 Βασίλι Στόιτσεφ

Στή Βασιλική του Άγ. Μάρκου
στις 7 τό απόγευμα

Ό Άστορ Πιασόλα
 παίζει μπαντονεόν
 και διηγείται τήν ιστορία του όργάνου
 και τής δικής του μουσικής
 Στο πρόγραμμα περιλαμβάνει δικές του συνθέσεις
 και κλασικές λαϊκές συνθέσεις τής Άργεντινής

Στό Μεγάλο Θέατρο του Κηφισού
στις 10 το βράδυ

Μαρία Χωραφά

«ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΙΠΟΤΑ»

Αυτό το έργο είναι απλό.
Όπως τό λαι στο τέλος ό Πορτιέρης:
«Μιά φαντασία, νά μιά φαντασία,
πού σάς μιλάει γιά μιά κοινότητα Ιστορία.
Γιά κάποιο Νέο πού τόν έπήρε ή Κοινωνία,
νά τού πουλήσει τήν ψυχή Δημοκρασία
καί νά τόν παιξει, σάν τή μαιμού»
— Κι αυτό δέν είναι μόνο γιά Ένα Νέο. Είναι γραμμένο γιά
πολλούς, πού ξεκινάν άμόλευτοι, απρωγμένοι άπ' τήν Ά-
νάγκη, γιά νά κερδίσουν Δύναμη καί Πλούτο καί καταντάν
Άντρείκελα.
— Η μόνη ιδιορρυθμία του είναι στη Μουσική.
— Δέ θά τό ποΰμε οΰτε Όπερα οΰτε Δράμα.
— Βρίσκεται στό μεταίχμιο.
— Άλλο νά βάζεις πρόσθετη, στό Λόγο, Μουσική
κι άλλο νά βγάξεις τόνους καί ρυθμούς, μεσ' άπ' τό Λόγο:
σέ φυσική συνέπεια.
— Ό Λόγος άπ' τό Νόημα
— Η Μουσική άπ' τό Λόγο
— Η Όρχηση άπ' τή Μουσική.
— Αύτή ή τάση νά ένωθοΰν ή Μουσική κι ό Λόγος δέν έχει
πάμει νά ένεργεί στό νοΰ μας άπό αιώνας. Πολλοί συνθέτες
τό 'νωσαν καί τό πραγματοποιήσαν ως τό βαθμό πού επέ-
τρεπε νά γίνει, ή έποχή τους.
— Φαίνεται πώς κατάβαθα κι εγώ τ' αναζητούσα χωρίς νά τό
όπαιτεΰομαι κι όταν μου ξεδιπλώθηκε, είδα πώς μου ήταν
γνώριμο άπό πάντα.

Μ. Χωραφά

**Μ. Χωραφά
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΙΠΟΤΑ**

(Ρυθμόδραμα)

- Διανομή -

Άρρηγής - μαΐστρος	Σπύρος Σακκάς
Ρήγας παιδί	Προκόπης Δούρβας
Ρήγας άνδρας	Γιώργος Μάζης
Πορτιέρης	Άλέξης Σταυράκης
Κόρη τού πορτιέρη	Κίττυ Άρσένη
Ξένη	Τάνια Σαββοπούλου
Χορός Γυναίκων	Άσπασία Κράλλη
	Σοφία Σεϊρλή
	Νατάσα Ζούκα
	Μαρία Χατζησάββα
Χορός Άνδρών	Σάββας Άξιώτης
	Μανώλης Κοτσουρέλλης
	Φωκίων Ζαρίκος
	Γιώργος Λόζος
	Χρήστος Βαλαθανίδης
Πιάνο	Νέλλη Σεμιτέκολο
Διάφορα Όργανα	Μάνος Άθαράκης
Τραγουδι	Σουζάννα Στυλιανού
Διδασκαλία μουσικής καί Λόγου	Μαρία Χωραφά
Σκηνογραφία	Γρηγόρης Σεμιτέκολο

Οι συντελεστές της παράστασης τού «ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΙΠΟΤΑ»

Στόν κινηματογράφο «Απόρια»
στις 11 το πρωί

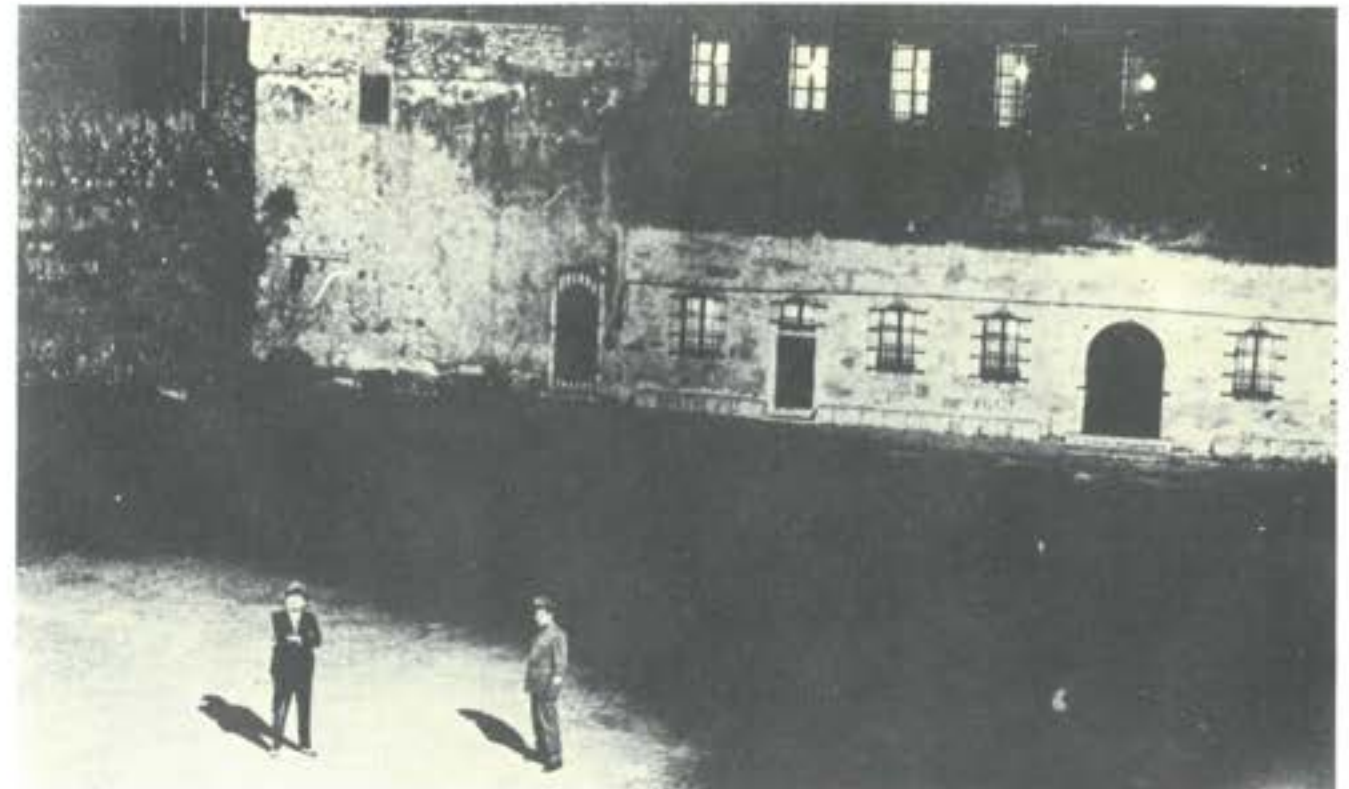

Θόδωρος Άγγελόπουλος

ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ '36

ΕΛΛΑΔΑ (1972)

Παραγωγή	Γιώργος Παπαλιός
Σενάριο -	
σκηνοθεσία	Θόδωρος Άγγελόπουλος
Φωτογραφία:	Γιώργος Άρβανίτης
Μιζάζ:	Μικές Καραπιέρης
Καστούρια:	Κυριάκος Κατζουράκης
Στό σενάριο συνεργάστηκαν ό Πέτρος Μάρκαρης, ό Θανάσης	
Βαλτινός καί ό Στρατής Καρράς.	
Ήθοποιοί:	Π. Μάρκαρης, Χ. Καλαβρούζος, Κ.
	Παύλου, Π. Ζαρκάδης, Χ. Νέζορ, Β.
	Τσάγγλος, Γ. Κανδήλας, Θ. Γραμμέ-
	νος, Χ. Χειμάρας, Μ. Βενιέρης, Θ.
	Βαλτινός, Π. Χοϊδάς, Τ. Λουκάκος,
	Κ. Σφήκας, Γ. Κυρίτης, Έρ. Δαρο-
	πούλου, Τ. Μπούμπης, Τ. Σταθο-
	πούλου, Γ. Σμαραγδής, Π. Παπαδη-
	μητράκης, Τ. Βλαχοπούλου, Κ. Κα-
	τριβάνος, Γ. Μάνδηλας, Στ. Στακιάς,
	Φ. Χατζηγεωργίου, Μ. Γεράρδου, Κ.
	Ίμπροχώρη, Ά. Ζερβοΰ, Άλ. Άργυ-
	ρίου, Β. Καζάν, Π. Κοκκινόπουλος,
	Γ. Σιβρής, Τ. Σιαμαντάς, Ίάκ. Παίρι-
	δης.

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ

Αποσπάσματα από το άρθρο της Ελένης Βακαλό «Τό αλφάβητάριο του Νεοέλληνα στη ζωγραφική του Φασιανού». Περιοδικό ΖΥΓΟΣ.

«...Στήν Ελλάδα, τὰ ἔφταν οἱ συνθήκες τῆς ἱστορίας μας ἔτσι, ὥστε στή ζωὴ μῖς γενεὰς νὰ ἔχομε συγκεντρωμένες φράσεις ἡλικίας, πού μάλιστα συμβιώνουν ἀκόμη στὸ παρόν. Πρόκειται γιὰ μιὰ ὑπερβολικὴ μυθολογικὴ κατάσταση σχεδόν. Μῖς ἐμποδίζει καὶ μῖς γεμίζει. Στὴ ζωγραφικὴ του τὴν ἔχει συλλάβει ὁ Φασιανός. Ἡ ἐπαναφορά του στὴν ἀμεσότητα τοῦ παιδικοῦ, μονάχα μῖς εὐφραίνει μπροστὰ στοὺς πίνακές του μὲ τριφερότητα, σὰ γιὰ μιὰ νέα γέννηση, αὐτοῦ πού εἶναι πολὺ παλιὸ ἐδῶ...»

«...Κοιταγμένη ἀπὸ τὸ πρῶμα τῆς ἐποχῆς μας ἐξῆλλου, ἡ ζωγραφικὴ του μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ καὶ ὡς ἓνα στάδιο μεταστροφῆς, μὲ τὶς παραστατικὲς μορφές πού ὅμως δὲν ἀναπαριστοῦν κανένα συγκεκριμένο, παρά δίνουν σάμα στοὺς πολλοὺς καὶ σὲ πολλὰ ἀπ' ὄλους μας βιωμένα...»

«...Οἱ φεγούρες τοῦ Φασιανοῦ δὲν εἶναι σχήματα, ὑποδεικνύουσες τὸ χῶρο μῖς ἐπιφάνειας, πού γεμίζουν μὲ χρώμα. Εἶναι χρώμα πού βρίσκει τὴν ἔκτασή του στὸ σχῆμα...»

«...Θαρρῶ ἡ μυθολογία τοῦ Φασιανοῦ, ὅπως ὄλων τῶν παιδιῶν πού θυμοῦνται, πλάστηκε τὰ καλοκαίρια, ἀπ' τὸ Ἑλληνικὸ καλοκαίρι. Ἡ ζῆση ὑπάρχει, ἡ ἀνηλιὰ ὑπάρχει. Ἀκόμη. Οἱ ἄνθρωποι καπνίζουν ἀπόλαυση νὰ μένουν μὲ τὸν ἑαυτό τους. Σὲ ἄδειες ὥρες τὸ σπίτι δὲ μῖς χωράει. Οἱ νεαροὶ μὲ τὰ μηχανάκια τους περνᾶνε καὶ ξαναπερνᾶνε στὸ δρόμο νὰ κάνουν τὸ κομμάτι τους.»

«...Ὁ Φασιανός ἀπὸ τὴ ζωγραφικὴ του ἔκανε μιὰ γραφή. Γι' αὐτὸ μιλᾶω ἐδῶ περισσότερο γιὰ ποίηση. Τὴν ἐξέλιξη αὐτὴ τὴν παρακολουθοῦμε στὸ δρόμο πού διάνυσε. Τὰ θεματικὰ σύμβολά του φαινομενικὰ δὲν εἶχαν μεγάλες ἀλλαγές, καὶ πάντως εἶναι μετρημένα...»

«Ὁ ρόλος τῆς γυναικείας μορφῆς πού στάθηκε συμπληρωματικὸς, σχεδὸν σὲ ὅλες τὶς περιόδους πού ἐμφανίστηκε στὸ ἔργο τοῦ Φασιανοῦ, γιὰ μιὰ μόνο ἐποχὴ κυριάρχησε. Μιὰ ἐποχὴ «αισθητικῆς» πού πέρασε στρέφοντας τὴν προσοχὴ του στὴν Ἑλληνικὴ ὠραιότητα, μὲ ξαπλωμένα σώματα αἰσθητικὰ ὅπως εἶπα, ἡδυπαθῆ, ἀπαλὰ γραμμένα, ἀπαλὰ χρωματισμένα. Τότε καὶ τὰ σώματα τῶν νέων του εἶχαν γίνει ἐρμαφρόδιτα. Ἀπὸ κείνη τὴν περίοδο ἔμεινε σταθεροποιημένο τὸ πρόσωπο πού συναντοῦμε τόσο συχνὰ στοὺς πίνακες τοῦ Φασιανοῦ. Βαρύ κάτω στὸ κάτω μέρος πρὸς τὸ σαγόνι, συνδυάζει τὴν παλιὰ παιδικότητα μὲ τὴν τωρινὴ αἰσθησιακότητά του...»

«...Ὁ Φασιανός τελικὰ κατόρθωσε, ὅπως τὸ εἶπα στὴν ἀρχή, νὰ γράφει μιὰ κοινὴ μυθολογία μας. Ἡ κατόρθωση νὰ τὴν ἐγγράψει στὴν δραστὴ μας ἔτσι ὥστε νὰ τὴ σχηματίζουμε ἐμεῖς χωρίζοντας τὴν στοὺς «τύπους» πού μῖς δίνει ἔτοιμους καὶ σὰ γνωστούς μας. Καλύτερα ἀκόμη θὰ τὸ διατύπωναν ἂν ἔλεγα ὅτι τοὺς παίρνουμε σὰ γνωστούς κι ἀπ' τὴ στιγμή πού τοὺς βρίσκουμε ἔτοιμους, ὅπως δέχεται ἓνα ἀλφάβητο πού δίνει τὰ σήματά του σὲ μιὰ γλῶσσα μιλοῦμενη, ζωντανῶν ἤχων...».

Σάββατο 8 Αὐγούστου

Στὸ Καὶλὲ σὲ 11.30 τὸ πρωῒ

Ἐκθεση μὲ ἔργα τοῦ ΑΛΕΚΟΥ ΦΑΣΙΑΝΟΥ

Στη Βασιλική του Αγ. Μάρκου
στις 7 το απόγευμα

Μουσάϊκος Ζώρης

Μουσάϊκος Ζώρης

Αντώνης Κοντογεωργίου

Ντόρα Μπακοπούλου

Ντόρα Μπακοπούλου

Νέλλη Σεμιτέκολο

Συναυλία με έργα ΛΕΩΝΙΔΑ ΖΩΡΑ

Μία Ίκεύται, σκοπιάνο
Αντώνης Κοντογεωργίου, βιολόντινο
Ντόρα Μπακοπούλου, πιάνο
Νέλλη Σεμιτέκολο, πιάνο
Βύρων Φιδειτζής, βιολονταίλο

A' ΜΕΡΟΣ

Τά παιδιάστικα, σουίτα γιά πιάνο
Γόρω - γύρω δλοι
Τό παρτιμόθι τοῦ δράκου καί τῶν ξοτικῶν
Νανούρισμα
Πραινό Ἐπίτημα
Πιάνο ἢ Νέλλη Σεμιτέκολο

Τρεῖς μικρές μελωδίες (1948)
πιάνο ἢ στίχοις δημοτικῶν
Τό χέρι σου τό παχουλό
Νανούρισμα
Ἐβγάτε ἀγόρια στό χορό
Τραγουδά ὁ Αντώνης Κοντογεωργίου
Πιάνο ἢ Ντόρα Μπακοπούλου

Τά τραγοῦδια τῆς μικρῆς Ἑλένης (1961)
Ποιήματα τῆς Μαρίνας Κρασοῦ
Ἐπίκληση
Σάν τριαντάφυλλο
Ἄσπρα γιοσεριά
Ξεκίνησα γιά νάρθω
Σκοτεινιάζει
Εἶν' ἡ καρδιά μου
Στούς ἤχους μπλέχτηκα
Πρέπει νά 'μαι δυνατή
Τραγουδά ἡ Μία Ίκεύται
Πιάνο ἢ Ντόρα Μπακοπούλου

B' ΜΕΡΟΣ

«Νυχιάτικο τραγοῦδι» γιά βιολονταίλο
Παίζει ὁ Βύρων Φιδειτζής

Ἡ ψυχή μας αὔριο κάνει πανιά (Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1956)
Ποιήματα τοῦ Γιώργου Σεφέρη
Δέν θέλω τίποτ' ἄλλο παρά νά μιλήσω ἀπλά
Τό αἶμα σου πάγωνε κάποτε σάν τό φεγγάρι
Τρία κόκκινα περιστέρια μέσα στό φῶς
Στό περιγιάλι τό κρυφό
Μέσα στίς θαλασσινές σπηλιές
Λυπάμαι
Λίγο ἀκόμα θά ἴδουμε τίς ἀμυγδαλιές ν' ἀνθίζουν
Ἐδῶ τελειώνουν τά ἔργα τῆς θάλασσης
Τραγουδά ὁ Αντώνης Κοντογεωργίου
Πιάνο ἢ Νέλλη Σεμιτέκολο

Στό Μικρό Θέατρο τοῦ Κήπου στίς
10 τό βράδυ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ '36

Μιά ἐπιλογή ἀπό τά πιό χαρακτηριστικά τραγοῦδια
τῆς προπολεμικῆς Ἀθήνας
με τόν Γιώργο Κουρουπό στό πιάνο
καί τή Στέλλα Γαδέδη τραγοῦδι

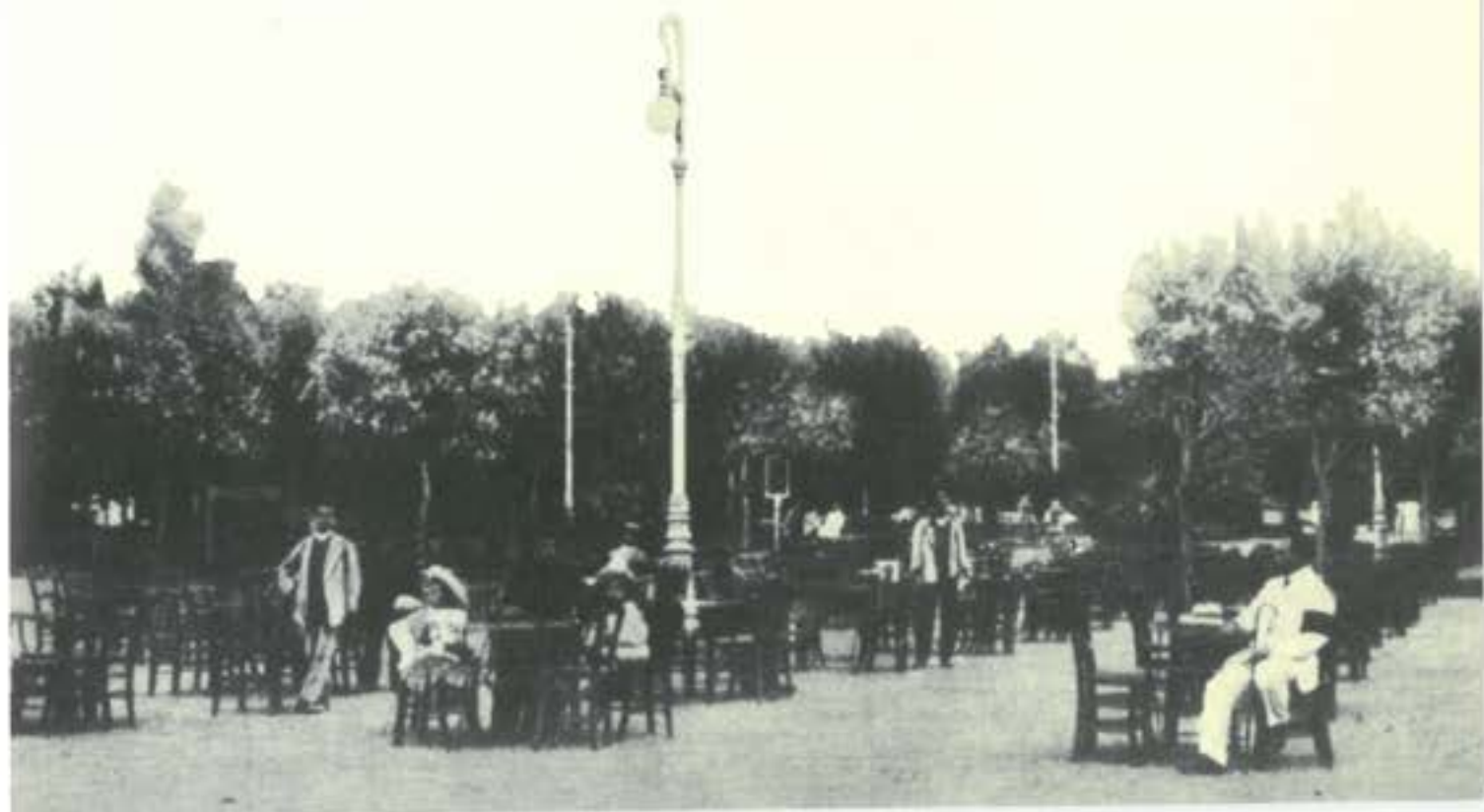
A' ΜΕΡΟΣ

Τῆς φαντασίας τό καράβι
(Χρ. Χαρόπουλου - Αἰμ. Σαββίδη)
Μ' ἔβλεπαν ἐρωτευμένα
(Γιάννη Βέλλα - Κ. Κορνηιώτη)
Ἄς ἐρχόσουν γιά λίγο
(Ν. Σουγιάλ - Δ. Τραϊφόρου)
Χτές τό βράδυ ὄνειρεύτηκα
(Κ. Γιαννίδη - Δ. Γιαννοπούλου)
Μοῦ τό 'πε ἡ μαργαρίτα
(Σ. Ἰωαννίδη - Κ. Κορνηιώτη)
Ἀκόμα ἓνα ποτηράκι
(Σωτηρία Ἰαριδίου)
Τί κι ἄν χαθεῖς
(Χρ. Χαρόπουλου)
Μαραμένα τά γιοῦλια κι οἱ θιόλες
(Ἀττίκ - Κλέων Τριανταφύλλου)

B' ΜΕΡΟΣ

Νά ζεῖ κανεῖς ἢ νά μή ζεῖ
(Ἀττίκ - Κλ. Τριανταφύλλου)
Παπαρούνα
(Ἀττίκ - Κλ. Τριανταφύλλου)
Ποτέ σου δέν μ' ἀγάπησες
(Κ. Γιαννίδη - Δ. Γιαννοπούλου)
Δέν θά ξαναἰδωθοῦμε ποτέ
(Κ. Ζαχαράτου - Κ. Κορνηιώτη)
Γλυκεῖα Μαράτα
(Λεων. Ραπίτη - Κ. Κορνηιώτη)
Ἀγαπῶ μιά καστονή
(Κ. Γιαννίδη - Δ. Γιαννοπούλου)
Μὴν περιμένεις
(Κ. Γιαννίδη - Α. Σακελλάριου)

Μετά τή συναυλία ἡ
κ. Ἑλλη Λαμπέτη
θά ἀπαγγελεῖ τρία ποιήματα τοῦ
Καρυωτάκη

Στέλλα Τζαφίρη

Έλλη Λαριωτίη

Γιώργος Κουρουπιadis

Ο Κώστας Καρυωτάκης γεννήθηκε στην Τρίπολη στις 30 Οκτωβρίου 1896. Λόγω του επαγγέλματος του πατέρα του γύρισε από μικρός πολλά μέρη: Λευκάδα, Αργονάτι, Λάρισα, Πάτρα, Καλαμάτα, Αθήνα και τελευταία στα Χανιά, όπου έμεινε ως το 1913. Η λογοτεχνική του κλίση εκδηλώνεται με την έφηβη. Αρχίζει και παρακολουθεί τα λαϊκά περιοδικά της εποχής «Ελλάς», «Παρνασσός» κλπ. και στέλνει ομοιγραμμίες.

Το 1917 παίρνει το πτυχίο της Νομικής («λίαν καλώς»). Η πρώτη του ποιητική συλλογή, «Ο πόνος του Ανθρώπου και των Πραγμάτων», κυκλοφορεί το 1919. Την ίδια χρονιά εκδίδει με τον Άγη Λεβέντη το σατιρικό περιοδικό «Η Γάρμπα» και διορίζεται υπουργικός γραμματέας α' στη Θεσσαλονίκη. Το 1920 βραβεύεται στο Φιλαδέλφειο διαγωνισμό ή ανέκδοτη συλλογή του «Τραγούδια της Πατρίδας». Διορίζεται στη Νομαρχία Σύρου και μεταπίθεται στην Άρτα με τη Μαρία Πολυδούρη. Την ίδια χρονιά κυκλοφορεί η δεύτερη ποιητική του συλλογή, τα «Νηπιενθή». Προκειμένου να μείνει στην Αθήνα, παραπέμπεται από το υπουργείο Έξωτερικών και διορίζεται το 1923 εισηγητής στο υπουργείο Πρωτοίας. Την επόμενη χρονιά ταξιδεύει στη Γερμανία, Ιταλία και Ρουμανία. Το 1927 κυκλοφορούν τα «Ελεγεία και Σάτιρες».

...κι Έξαφνα, στα 1927, με την τρίτη και τελευταία του ποιητική συλλογή, «Ελεγεία και Σάτιρες», μάς έξι πέρσεν δλους άμεισως και έξακολουθητικά! Έγραψε τότε ο Τέλος Άγρας.

Το 1923 συγκροτείται με προϊστάμενους του, οικογενειακά, έκτοπιζεται από την ύγειονομική υπηρεσία και αποσπάζεται στην Πάτρα. Σκέφτεται να γίνει άσυρματιστής ή να έγγραφει στη Φιλοσοφική Σχολή για να διοριστεί καθηγητής. Δηλώνει πως θα άφιρωθεί άποκλειστικά στην πεζογραφία. Τον Ιούνιο του 1928 ο Καρυωτάκης άποσπάζεται στην Πρέβεζα έλπιζοντας ότι σύντομα θα άποσπαστεί στην Αθήνα. Στις 21 Ιουλίου, άφρο μάτια προσάθησε να πνιγεί στη θάλασσα, άποκτονεύει με πιστόλι.

Στόν Άγιο Τίτο (μετά την Λειτουργία) στις 10 τό πρωί

Η Λειτουργία του Ιωάννου του Χρυσοστόμου
Μιά θρησκευτική σύνθεση
του Θεόδωρου Παπακωνσταντίνου
Η Χορωδία του Τρίτου Προγράμματος
Διευθύνει ο Αντώνης Κοντογεωργίου

Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η Χορωδία του Τρίτου Προγράμματος ιδρύθηκε το φθινόπωρο του 1977 με πρωτοβουλία του Μάνου Χατζιδάκι, που κάλεσε από το Μόναχο τον Αντώνη Κοντογεωργίου, που την όργάνωσε και τη διευθύνει.

Στό μικρό διάστημα της ζωής της, η χορωδία του Τρίτου, που είναι και η πρώτη χρονολογικά χορωδία ραδιοφωνίας στην Ελλάδα, άναδείχθηκε σ' ένα από τα καλύτερα χορωδιακά συγκροτήματα της χώρας.

Πάνω από 350 Έργα άποτελοούν τό ρεπερτόριο της χορωδίας, Έργα που προέρχονται άπ' όλες τις περιοχές της χορωδιακής δημιουργίας, από τον μεσαιώνα, την άναγέννηση, τό μπαρόκ, την κλασική, ρομαντική και σύγχρονη περίοδο. Η διαίτερη σημασία δίνεται στο Έργο των Έλλήνων συνθετών. Έτσι η χορωδία παρουσιάζει, συχνά μάλιστα σέ πρώτες έκτελέσεις, Έλληνικά χορωδιακά Έργα, ή παραγγέλλει σέ Έλληνες συνθέτες καινούρια Έργα. Μέχρι τώρα έχει Έργαστεί σ' Έργα Άντωνίου, Χατζιδάκι, Ιωαννίδη, Παπακωνσταντίνου, Παππά, Κατσούλη, Πλάτωνος, Γρηγορίου, Χριστοδούλου, Ζώρα, Ζερβού, Σρακσανάκη, Ξένου, Μικρούτσικου, Άδόμη, Κουρουπού, Χρήστου, Θεοδωράκη, Μαραγκόπουλου, Κουνιάδη, Μαραγκάκη, κ.ά.

Πλήθος επίσης Έργων Ξένων συνθετών έχει παρουσιάσει ή χορωδία σέ πρώτες έκτελέσεις στην Ελλάδα. Άκόμα συνεργάστηκε με την όρχηστρα του ραδιοφώνου καθώς και με την Κρατική Όρχηστρα Άθηνών, και με διευθυντές τους Θόδωρο Άντωνίου, Βύρωνα Κολάση και Μίκη Θεοδωράκη.

Πήρε μέρος στις έκδηλώσεις «Έκφραση 79» του Υπουργείου Πολιτισμού, και πραγματοποιήσε πολλές συναυλίες στην Αθήνα. Στα πλαίσια της πολιτιστικής προσπάθειας του Τρίτου για ένισχυση της καλλιτεχνικής ζωής στην περιφέρεια, πραγματοποίησε συναυλίες στο Άργος, την Κόρινθο, την Καβάλα, τον Πειραιά, την Πάτρα, τό Άγγρινίο, τό Ανώγεια, την Καλαμάτα και τό Ηράκλειο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη τό 1948 και πέθανε στην Κύπρο όπου ύπηρετοόσε τη θητεία του, τό 1969.

Σπούδασε μουσική στο Κρατικό Όδείο Θεσσαλονίκης (θεωρητικά, πιάνο, φωνητική) από τό 1963 έως τό 1967, παίρνοντας πτυχία άρμονίας και ώδικής με άριστα. Στη συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα έννορχήστρωσης και αντίστιξης.

Υπήρξε βασικό στέλεχος της χορωδίας των ΧΜΟ Θεσσαλονίκης και του συγκροτήματος παλιάς μουσικής PRO MUSICA της ΤΕΧΝΗΣ.

Την άνοιξη του 1967 ίδρυσε την παιδική χορωδία της Άγ. Τριάδος στη Θεσσαλονίκη.

Στόν κινηματογράφο «Αστόρια»
στις 11 το πρωί

Μάρκο Μπελόκιο

Ο ΓΛΑΡΟΣ

Ιταλία (1978)
Il gabbiano

Παραγωγή: RAI και Italtlevision
Σκηνοθεσία: Μάρκο Μπελόκιο
Σενάριο: Σάντρο Πετρόλια, Στέφαν Ρούλι, Λουί Λεόνε και Μάρκο Μπελόκιο (από το ομώνυμο έργο του Τσέχωφ)
Φωτογραφία: Τονίνο Νάρντι
Μουσική: Νικόλα Πισβάνι
Ήθοισοί: Λάουρα Μπέτι, Άρκάντινα Τζούλιο Μπρότζι, Τριγκόριν Παμέλα Βιλντόρεζι, Νίνα Ρενέ Τζιρόνε, Κονσταντίν

Στήν πλατεία τών Λιονταριών Γ-
Ξω από τόν Άγιο Μάρκο, στά
σκαλοπάτια, στις 7 το απόγευμα

ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

Γιάννης Έμμανουηλίδης, (μποζούκι)
Στράτος Στρατηγόπουλος, (κιθάρα)
Έλευθερία Άρβανιτάκη, (τραγουδι)
Άγγελος Σφακιανάκης, (μπαγλαμάς - τουμπιλέκι)
Έλένη Καλαντζοπούλου, (κλαρίνο)
Λάμπρος Κορέλας, (άκονιτζόνι)

«Η Όπισθοδρομική Κομπανία
παίζει και τραγουδάει
παλιά ρεμπέτικα τραγούδια
Συμμετέχει
ή Μικτή Χορωδία του Δήμου Ήρακλείου
και ή Χορωδία του Τρίτου Προγράμματος

...Ξεκινήσαμε πριν από τέσσερα χρόνια παίζοντας από τα-
βέρνα σέ ταβέρνα ρεμπέτικα τραγούδια, προσπαθώντας νά
γνωρίσουμε αυτό που λέγεται λαϊκή μουσική. Αρχίζοντας ά-
πό τραγούδια του '30 και φτάνοντας ως τή δεκαετία του '60.
Τό 1979 γνωριστήκαμε μέ τόν Διονύση Σαββόπουλο και συ-
νεργαζόμεστε μαζί του μέχρι σήμερα, συνεχίζοντας νά παί-
ζουμε και σέ ταβέρνες.

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 το βράδυ

Νικόλα Πιοβάνι

Συναυλία με τραγούδια
του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΙΟΒΑΝΙ**
Τραγουδά η **Λίνα Σάστρι**

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ό Πουλταινέλλα
Ό Καλεσμένος της Πιέτρα
Δεκάμερον

Τραγουδά η Λίνα Σάστρι
Στίχοι Βιντσέντσο Τσεράμι
Διευθύνει ο Νικόλα Πιοβάνι

Λίνα Σάστρι

Βιντσέντζο Τσεράμι

Στόν κινηματογράφο «Λατάρια»
στίς 11 τό πρωί

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ

ΓΑΛΛΙΑ (1970)

Le puits

Παραγωγή: O.R.T.F.
Σκηνοθεσία: Ρομπέρ Μωρίς
Σενάριο: Βασίλης Βασιλικός και Ρομπέρ Μωρίς, διασκευή από την ομώνυμη νουβέλα του Βασίλη Βασιλικού.
Διάλογοι: Ζάν-Λουί Μπορού
Φωτογραφία: Ζάν Γκραλιά
Μτεκόρ: Μπερνάρ Τομασέν και Άλαίν Γκωτιέ
Ήθοποιοί: Εύα Σιμονέ, Μαλάμω Ρισάρ Λεντύκ, Θάνος Μωρίς Γκαρέλ, Σωτήρης Έβλιν Ίστριά, Βοσκοπούλα Ζενεβιέβ Μοντερό, Μητέρα του Θάνου

Συμμετέχουν κάτοικοι του Χαμαμέτ (Τυνησία)

Βασίλης Βασιλικός

... Ή αλήθεια βρισκόταν στόν πάτο

Ό Βασίλης Βασιλικός, Έλληνας συγγραφέας πού κατέφυγε στή Γαλλία, τήν εποχή των συνταγματαρχών και διάσημος δημιουργός του Ζ. Έγραψε τό σενάριο (Τό Πηγάδι) πάνω σέ μιά νουβέλα της Τριλογίας του. Ό Ζάν Λουί Μπορού τό εμπλούτισε μέ πολλή ζεστασιά και διαύγεια. Δυστυχώς δέν στάθηκε δυνατό νά φωτιστούν όλες οι αποχρώσεις και πρέπει νά όμολογήσω ότι μέ απογοήτευσε τόσο, όσο και μέ γοήτευσε, πράγμα πού δέν είναι και λίγο.

Ή γοητεία αναδύεται από τή σκοτεινή ποίηση αυτού του μύθου. Τό έπίτευγμα του σκηνοθέτη Ρομπέρ Μωρίς μάς συγκλονίζει μέ τήν όμορφιά του, τή λιτότητα, τό ρυθμό, τά τοπία και τήν ποιότητα των ήθοποιών: της Ζενεβιέβ Μοντερό, Εύας Σιμονέ, Έβελιν Ίστριά, Ρισάρ Λεντύκ και Μωρίς Γκαρέλ. Δέν χρειάζεται νά πούμε περισσότερα: αυτό τό «Πηγάδι» είναι σπουδαίο και ώραιο.

Le Cyclope (Le Figaro Littéraire)

Στή Βασιλική του Άγ. Μάρκου από τό πρωί και ως τήν Κυριακή 16 Αυγούστου

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΕΣ ΠΕΤΡΕΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Πρέπει να έχει παρακολουθήσει κανείς με πόση τέχνη, τά κοντά και παχουλά δάχτυλα του Νικολάου ξέρουν να χαϊδεύουν τήν ύλη, να πηγαινοέρχονται ώρες αλόκληρες πάνω σ' ένα πολύτιμο ξύλο ή μία λειωμένη από τόν χρόνο πέτρα, για να καταλάβει αυτή τήν άγωγή τής άφής που βρίσκεται στη βάση κάθε ελληνικής αντίληψης για τήν τέχνη και που ο ζωγράφος αυτός σαν από ένστικτο, διασώζει και συνεισφέρει, νομισματική μονάδα μεγάλης σπανιότητας, μέσα στη φθήνεια τών καιρών μας. Δέ μιλω για τήν άρετή του γλύπτη ή του μάστορη τών συγχρόνων «κατασκευών» αλλά για τήν μουσική επικοινωνία με τήν ύλη, τήν αρμονική συμβίωση με τό αίνιγμα της, αυτή που έκανε τόν Έλληνα από τήν έποχή κιόλας τών Ίώνων να καταλαβαίνει πόσο ή Φύσις ξέρει ν' ακριβολογεί όταν ανυπόκριτα τήν εμπιστεύεται. Πραγματικά, μία μεγάλη άλληλεγγύη αναπτύσσεται ανάμεσα στα φυσικά στοιχεία και στις δημιουργικές δυνάμεις τών ανθρώπων του τόπου αυτού. Τά δέντρα, οι θάλασσες, τά βράχια συμμετέχουν στην κίνηση τής σμίλης ή του χρωστήρα και τό αντικείμενο που αναδύεται στο τέλος από τή συνεργασία αυτή, όσες αφαιρέσεις και αν έχει ύποστεί (κάποτε και χάρη σ' αυτές) αποκαθιστά τό φώς αυτούσιο και όχι απλώς τό αποδίδει, όπως έγινε με τή Δυτική τέχνη που, επί αιώνες, περιχαράκώθηκε μέσα στα ποικίλα εύρηματα τής λεγόμενης όρθολομαπάτης.

Στήν Αίγινα, ένα καλοκαιρινό πρωινό που ο Νίκος Νικολάου δέν είχε ύπνο, κατέβηκε να κάνει μερικά βήματα πλάι στη θάλασσα. Έκεί, παιζοντας στην άρχή, βάλθηκε να παρατηρεί τήν ιδιαίτερη φυσιογνωμία που είχαν φτάσει ν' αποκτήσουν μερικές πέτρες, εργασμένες αιώνες τώρα από τό χέρι τής Τύχης. Ένα χέρι που άλλοτε γίνεται κύμα ή άέρας, άλλοτε ήλιος ή σκουριά, λοιπόν ναί, αυτές οι πέτρες, αυτά τά δείγματα μιας άψυχης ύλης που γεννήθηκε σαν βουβός όγκόλιθος πριν ίσως από τά χρόνια του Όμήρου, λίγο ήθελαν πιά

για να μιλήσουν. Αυτό τό λίγο είναι τό ίδιο μ' εκείνο τό τεράστιο που προσθέτει ο ποιητής στην τρέχουσα σύνταξη του λόγου για να τήν μετατρέψει σε ρήση μαγική. Κάποτε, μία πινελιά μόνον, γαιώδης, να τονιστεί ένα φρύδι, να δώσει ένα σαγόνι. Άλλοτε λίγο κεραμιδί ή σκούρο λαδί, ένα χέρι στο στήθος, μία κλίση του κορμού προς τ' άριστερά. Και ο χώρος ανοίγεται μπροστά στο καινοφανές έτοίτο άγαλμα γλαυκός και άπέραντος.

Πολλές άπόπειρες έγιναν στην Εύρώπη κατά καιρούς, να προσεταιρισθεί ο καλλιτέχνης τόν παράγοντα τής τύχης και να ένσωματώσει στο έργο του, με τόν ένα ή τόν άλλο τρόπο, φυσικά αντικείμενα. Σχεδόν χωρίς εξαίρεση, όλες τους, έξαντλήθηκαν μέσα στην έγκεφαλική αναζήτηση. Δέν υπήρχε ή δικαίωση, δέν υπήρχε ή ένδοχώρα εκείνη που επέτρεπε στις θαλασσινές πέτρες του Νικολάου να μάς πάν πολύ μακριά μέσα στις θάλασσες του μύθου. Και ός μή φανεί άλαζονικό αυτό. Έάν υπήρχε τρόπος ν' άνασηκώσει κανείς με προσοχή τό είδωλο από τήν έπιφάνεια του ματιού και να παρακολουθήσει νοερά έως που φθάνουν τά συγκινησιακά νήματα και με πόσες πρωτογενείς πηγές συνδέονται άκρη-άκρη μέσα στον χρόνο, για να φορτίζονται από αυτές άένεσα, θα καταλάβαινε τί θέλω να πω: τή μεγάλη διαφορά που χωρίζει τούς φτωχούς κύριους μιας πλούσιας παράδοσης, από τούς πλούσιους κατόχους ενός παρόντος κενού.

Δέν ξέρω, αλλά και μόνον στο αντίκρουσμα τών Θεαινών του Νικολάου, νιώθεις να έρχεται σε συνάντησή σου ο ήχος τής θάλασσας που θυμνά και συνεγείρει — όπως ο ήλιος τά χαράματα πάνω από τ' ανάγλυφα τών νησιών — έναν θίασο ύπερφυσικό, ένταγμένο μέσα στον φυσικό, με τόν ίδιο τρόπο που ή θύμηση βρίσκεται κλεισμένη μέσα στην εύωδιά κάποιου μυριστικού χόρτου που έτριψες λίγη ώρα πριν στα δάχτυλά σου. Και όπως μία φράση καιρία στην ποίηση, άφυπνίζει, συναθροίζει κι' επανασυνθέτει νύξεις που άφορούν ταυτόχρονα στην αίσθηση και στη νόηση, έτσι ένα λιθινο αναδυόμενο είδωλο, άρκει να 'χει κρατήσει από τήν ταπεινή του καταγωγή εκείνο τό μυστηριακό «κάτι» που ονομάζουμε γνησιότητα, είναι ίκανό με λίγες και, θα έλεγα με δλη τή σημασία του δρου, θεοσεβούμενες πινελιές, να μάς κυκλώσει και να μάς απολύσει σ' ένα πεδίο ανοιχτό που τό διατρέχουν Άρχλοχικά και Σαπφικά ρίγη. Παράλληλες εργασίες του Νικολάου στον καθαρά εικαστικό τομέα, έδειξαν τήν ιδιαίτερη εύαισθησία του στη ματιέρα — βλέπε μερικές νωπογραφίες με μορφές γυναικών — και τήν κλίση του στη σωστή άποτίμηση και γεύση του ελληνικού φωτικού κόσμου — βλέπε τίς «σκιές» του, με τά πράσινα τά ρόδινα και τά μύβ ξεσηκωμένα από ένα μυθικό Ημέρωμα. Αυτό τό «άνοιγμα» που διαθέτει προς τήν πλευρά του ελληνικού τής Ελλάδας και όχι του ελληνικού τής Αναγέννησης, τόν βρήκε έτοιμο να εισδεχθεί δλη εκείνη τή μαγεία που άκτινοβολεί ένα θόσσαλο τών Κυκλάδων και να μάς έξαναγκάσει ν' άκούσουμε με τά μάτια, τούς αόστηρούς και λιτούς τόνους που άντηχούν όρμοι και κάθοι γύρω μας, σήμερα, όπως χθές και όπως πάντοτε.

Όδυσσείας Έλύτης

Έκθεση ζωγραφικής του ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στό Κούλε στις 7 το απόγευμα

Έπεσε κρούση στη ζωή μας

Πέντε βδομάδες μακριά ήρθε ο θάνατος
 μιας γυναίκας που
 περιπόλεσε σπουδαία επί τη πατρίδα
 Σήμερα γάμος γάμος ο κόσμος
 καλά φέρεται
 το επόμενο χρόνο θα σκεφτώ να πάω
 να δω τον πατέρα μου
 ή μήπως να πάω να δω τον πατέρα μου
 σε εκείνη την πόλη

Κώστας Γουλιάρης

ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

Όπτικοακουστική παρουσίαση των ποιημάτων του Κώστα Γουλιάρη «Νευρασθενικά Τοπία» σε μία παραγωγή της Άννας Κεϊσίογλου.

Τά ποιήματα διαβάζει	ο Αντώνης Αντωνίου
Συμμετέχουν	Πέτρος Μανουσόπουλος Ρένα Κουμάντου Κώστας Ρούκουνας Άλεξάνδρα Ρούκουνα
Ήχογράφηση	Σοφία Δημοπούλου Τάσος Μεταλληνός
Μιξάζ	Σοφία Δημοπούλου
Τεχνικός Συντονισμός	Μένης Θεοδωρίδης
Ήχοι	Πέτρος Σμυρλής
Φωτογραφίες	Γιάννης Δασκαλοθανάσης
Σκηνοθεσία	Άννα Κεϊσίογλου

Η μουσική είναι του Νικόλα Πιοβάνι από κινηματογραφικές ταινίες του Μάρκο Μτελόκιο.

Ο Κώστας Γουλιάρης με την Άννα Κεϊσίογλου

Γ. Σ. Ν. Α. Π. Α.

Στό Μεγάλο Θέατρο του Κήπου
 στις 10 το βράδυ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ

Έπτά λαϊκά τραγούδια και
 ο Άριστοφάνης που γύρισε απ' τα θυμαράκια

Κανονάκι
 Λαϊκός τραγουδιστής
 Πολιτευτής
 Ζεϊμπέκικο
 Μακρύ Ζεϊμπέκικο για τον Νίκο
 Γιουρούτικο
 Σάν τον Καραγκιόζη

Ο Άριστοφάνης που γύρισε απ' τα θυμαράκια
 (αφήγηση με μουσική και τραγούδια πάνω στους Άχαρνες)

Διονύσης Σαββόπουλος
 Όπτισοδρομική κομπανία - Ελευθερία
 Κώστας Γεωργίου - Νίκος Ζιωγαλάς - Πάνος Κατσιμίχας
 Ήλιος Λιούγκος - Βαγγέλης Ξύδης - Νίκος Παπάζογλου
 Μανώλης Ρασούλης

ήλ. κλαβί	Μηνάς Αλεξιάδης
κρουστά - τρομπέτα	Γιώργος Γαβαλάς
ήλ. κιθάρα	Δημήτρης Ζαφειρέλης
πίانو	Σαράντης Κασσάρας
βιολί	Γιώργος Μαγκλάρας
εύφωνιο	Παναγιώτης Στέφος
ήλ. μπάσο	Γιώργος Φιλιππίδης
κρουστά	Χρηστίδης

χειριστής κονσόλας Άγγελος Μαστοράκης

Σκημικά-σκέτοα βοηθός Άλέκος Κυριτσόπουλος
 Θανάσης Νέτας

Στόν κινηματογράφο «Αστόρια»
στις 11 τό πρωί

Νίκος Κουνδούρος

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ (1975)

Σκηνοθεσία: Νίκου Κουνδούρου
 Φωτογραφία: Ν. Αδαμόπουλος, Ν. Γαρδέλης,
 Ν. Καβουκίδης, Ν. Καρύδης-Φούκας,
 Ντ. Κατσουρίδης, Σ. Μανιάτης,
 Π. Φιλίππου
 Έμφανίζονται: Μίκης Θεοδωράκης
 Μελίνα Μερκούρη
 Άντωνης Καλογιάννης
 Χαράλαμπος Γαργαουράκης
 Μαρίζα Κώνη
 Μάνος Λοΐζος
 Γιάννης Μαρκόπουλος
 Γιώργος Νταλάρας
 Μαρία Φαραντούρη
 Σταύρος Ξαρχάκος
 Νίκος Ξυλούρης
 Λάκης Χαλκιάς
 και ό Χρήστος Ρεκλείτης

Δέν πρέπει ν' αφήσουμε τίποτα νά ξεχαστεί από τά χρόνια τής δοκιμασίας. Ούτε οι θυσίες, ούτε οι βρωμιές.
 Γι' αυτό έγινε τουτό τό έργο. Για νά θυμίζει. Για νά κρατήσει έμπνεις τίς μνημές, για νά θυμίζει και νά ξαναθυμίζει πώς κάποιες μέρες τοΰ '74 ό λαός ξεχύθηκε στους δρόμους, πώς ακούστηκε πάλι ή φωνή του ή φιωμένη, που δέν παρακάλαγε, άπαιτούσε. Και τό τραγουδι του. Νά λοιπόν, τό θέμα τής ταινίας... Οι δρόμοι τής 'Αθήνας, ό άέρας, οι φωνές, χιλιάδες φωνές νά θγαίνουν από παντού — τό πανηγύρι τής λευτεριάς.
 Τώρα άν θές νά δοΰμε τή μορφή τής τήν κινηματογραφική, δέν θά έέραμε που νά τήν κατατάξουμε. Είναι και ντοκουμέντο. Άλλά ή ανάπτυξη του άρχικού ύλικού και ή τεχνική διαδικασία που μεσολάβησε μέχρι τό ύλικό αυτό νά άποκτήση μιá καινούργια φόρμα, κινηματογραφική άς πούμε, όπως θά λέγαμε θεατρική ή ποιητική, τό άπομάκρυνε άρκετά από τά πρωταρχικά χαρακτηριστικά του άκατέργαστου και άπλά πληροφοριακού ύλικού. 'Η ανάγκη νά άπακτήσει τό έργο δικιά του δραματική πυκνότητα ένόθεψε τήν άξία του σαν ντοκουμέντου και μετάταξε τό ύλικό σε άλλους χώρους έπικίνδυνους και ώρραίους. Θέλησα νά κάνω νά δουλέψει διπλά αυτό τό ύλικό. Πληροφοριακά και συγκινησιακά συγχρόνως. Κι' άκόμα διεγερτικά. Δίνω μεγάλη σημασία σ' αυτή τήν τελευταία λειτουργία. Νά μήν αφήσουμε νά καταλαγιάσουν οι φωνές, άν τά αίτήματα δέν βροΰνε δίκιο. Νά μείνουμε στα πεζοδρόμια όσο τά θέματα που καίνε δέ βρίσκουνε λύσεις δίκαιες. Όσο τά συρτάρια των ύπουργών νά ξεχειλίσουνε από τίς θαμμένες άγωνίες ενός λαού, που πολύ άδικήθηκε και πολύ άδικείται άκόμα...

Νίκος Κουνδούρος

Στό Κούλε στις 7 τό άπόγευμα

Νίκος Έγγονόπουλος

Ν. ΕΓΓΟΝΟΠΟΥΛΟΥ
«ΜΠΟΛΙΒΑΡ»

Ένα έλληνικό ποίημα

Σκηνοθεσία - παραγωγή: Τούλα Τόλια
 Μουσική: Δημήτρης Μαραγκόπουλος
 Σκηνικά: Μίκα Ρωμανού
 Παίρνουν μέρος: Στέλλα Γαδέδη
 Λευτέρης Βογιατζής
 Μηνάς Χατζησάββας
 Έκτακτη συμμετοχή: «ΛΑΜΑΡ»

Όρφως ξενόφοβος

τά δάκρυα λείπουν τή ζωή

*έκλεψατε τόσο σοΰ
 και τώρα τή μάτια σας έστρέψαν
 μπράκλα
 τής 'Εγγόπουλου*

*έκει σου ζώσαν τή μάτια σου και
 φτεώνουν κυσέριση
 με σάπια στην κορυφή τους
 ένα σου!*

Νίκος Έγγονόπουλος

ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Μέσα στή ζωή τό παράλογο έρχεται κάθε στιγμή νά μάς εξαφνιάσει. Στο χώρο τής ποίησης τό ξάφνιασμα φανερώνεται στην άληθινή του μορφή. Είναι ή πληγή ή οι πληγές τής ζωής. «Μπολιβάρ» είναι ή Έλευθερία, ό Πόνος, ή Όμορφιά, ό Έρωτας, είναι ό,τι πιστεύουμε κι ό,τι πονάμε σαν ξεκινάμε «όμοιοι με τρώμ που ξεκινάει, άδειο κι όλόφωτο μέσ' στή νυχτερινή γαλήνη των μπαχτσέδων, Μ' ένα σκοπό του ταξιδιού: προς τ' άστρα».

Τ. Τόλια

Τούλα Τόλια

Δημήτρης Μαραγκόπουλος

Λευτέρης Βογιατζής

Μηνάς Χατζησάββας

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις 10 το βράδυ

Γιώργος Κουρουπτός

Σπύρος Σακκάς

**Συναυλία μέ Έργα
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΤΟΥ**

Α' ΜΕΡΟΣ

Έξι τραγουδία της Δωδεκανήσου (α' εκτέλεση)
Τραγουδά ο Σπύρος Σακκάς
Πιάνο ο Γιώργος Κουρουπτός

Η Συνέλευση των ζώων
Μουσικό παραμύθι σε κείμενο Περικλή Κοροθέση
(α' εκτέλεση)
Τραγουδά ο Σπύρος Σακκάς
Πιάνο ο Γιώργος Κουρουπτός

Β' ΜΕΡΟΣ

Σερενάτα για δύο (ή Τό μικρό έρωτικό...)
σε στίχους από ποιήματα της Σαπφούς, του Γιώργου
Σεφέρη, του Αντρέα Έμπειρικού, της Τούλας
Τόλια και του Νίκου Γκάτσου
Παίζει φλάουτο και τραγουδά η Στέλλα Γαδέδη
Πιάνο ο Γιώργος Κουρουπτός

Hesperia (ou Cantus Infirmus)
για 6 Ondes Martenot
Παίζει το Γαλλικό σεξτέτο "SEXTUOR"

Η συναυλία θα κλείσει μ' ένα έργο του **Όλιβιέ Μισιάν**
πού θα παίζει το Γαλλικό σεξτέτο "SEXTUOR"
(αφιέρωμα του Γιώργου Κουρουπτού στον μεγάλο συνθέτη
καί δάσκαλό του).

Τό Σεξτέτο «Κυμάτων Μαρτενό»
Ζάν Λοριό/Κριστίν Κλεμάν/Βαλερί Άρτμάν Κλαβερί
Ντομνίκ Κίμ/Φιλίπ Ρενώ/Γιασκάλ Ρούς Λακορντέρ

Ετόν κινηματογράφο «Αστόρια»
στις 11 το πρωί

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

ΓΑΛΛΙΑ (1944)

Les enfants du paradis

Σκηνοθεσία: Μαρσέλ Καρνέ
Σενάριο: Ζάκ Πρεβέρ
Φωτογραφία: Ρ. Ίμπέρ - Μ. Φοσάρ
Μουσική: Ζοζέφ Κοσμά - Μ. Τιριέ - Ζ. Μούκ
Ήθοισοί: Άρλεττύ
Ζάν Λουί Μπαριώ
Πιέρ Μπρασέρ
Μαρία Καζαρές
Μαρσέλ Έράν
Λουί Σαλού
Πιέρ Ρενουάρ
Γκαστόν Μοντό
Ζάκ Μαρκέν

Η διεύθυνση του Μουσικού Αυγούστου '81 εύχαριστεί
τήν κ. Άγλαϊα Μητροπούλου καί τό προσωπικό της Ται-
νωθήκης της Έλλάδος γιά τήν πολύτιμη συμπαράστασή
τους στην έξασφάλιση πολλών από τίς ταινίες πού προ-
βάλλονται στό πλαίσιο του «Αυγούστου».

ΒΡΑΔΙΑ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

ΚΑΙΤΗ ΚΟΠΑΝΙΤΣΑ *μεσόφωνος*
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ *πίανο*

Α' ΜΕΡΟΣ

Γκαμπριέλ Φωρέ (1845-1924):

Έφτά τραγούδια

Νέλλη (Lecointe de Lisle)

Τό άφθαρτο άρωμα (Lecointe de Lisle)

Βράδυ (A. Samain)

Τραγούδι του ψαρά (Th. Gautier)

Πάντα από τά

«Ποιήματα μιάς μέρας» (Ch. Grandmougin)

Τά λίκνα (A. Sully Prudhomme)

Σεληνόφως (P. Verlaine)

Β' ΜΕΡΟΣ

Ανρί Ντυπάρκ (1848-1933):

Τέσσερα τραγούδια

Η προγενέστερη ζωή (Ch. Baudelaire)

Ο πύργος τής Ροζαμούνδης (R. de Bonnières)

Θλιμμένο τραγούδι (J. Lahor)

Η πρόσκληση σέ ταξίδι (Ch. Baudelaire)

Ερίκ Σατί (1866-1925):

Τέσσερα τραγούδια

Τό μπρούτζινο άγαλμα (L.P. Fargue)

Δαρθένό (M. God)

Ο καπελάς (R. Chalupt)

Σέ θέλω «Βάλς τραγουδιστό» (H. Pacory)

Τό γαλλικό τραγούδι μετά τόν πόλεμο
ΜΟΥΛΟΥΤΖΙ

Αυτόπροσωπογραφία (Μουλουτζί)

Οί θαυμαστές Κυριακές (Μουλουτζί)

Σάν ένα φύλλο του φθινοπώρου (Μουλουτζί)

Τό κόκκινο τριαντάφυλλο (Μουλουτζί)

Ο πατήρ Λατρέγ (Μουλουτζί)

Αλόν ζ' άνφάν (Μπορίς Βιάν)

Πόσο γρήγορα περνά ο καιρός (Μουλουτζί)

Τό παράπνο των άπίστων (Σ. βάν Πάρις)

Στό Μονπαρνάς (Αριστίτ Μπρυάν)

Πρέπει νά ζήσουμε (Μουλουτζί)

Η όδος Λάπ (Φρανσίς Λεμάρκ)

Η ημέρα των νεκρών (Μουλουτζί)

Η κυρία, τό κοριτσόπουλο (Μουλουτζί)

Τεμπέλικο πρωινό (Ζάκ Πρεβέρ)

Τί νομίζεις (Ρ. Λαμουρέ)

Ο φιλαράκος μου ο τσιγγάνος (Μάρκ Έράλ)

Ένα καλό ζευγάρι χαστούκια (Μπορίς Βιάν)

Ο λιποτάκτης (Μπορίς Βιάν)

Όπως λέει η θυρωρίνα μου (Μουλουτζί)

Σά μιά μικρή παπαρούνα (Ραϊμόν Άσό)

Όλα τό σκάνε (Μουλουτζί)

Οί Μπήτλς του '40 (Μουλουτζί)

Μπαρμπάρ (Κοσμά - Πρεβέρ)

Τό κίτρινο βάλς (Μπορίς Βιάν)

Η ολάβικη ψυχή (Μπορίς Βιάν)

Νεκρά φύλλα (Κοσμά - Πρεβέρ)

Στόν κινηματογράφο «Λατόρια»
στις 11 τό πρωί

Ντέιβιντ Ού. Γκρίφιθ

ΚΑΤΩ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΗΠΑ (1920)

Way down East

Σκηνοθεσία: Ντέιβιντ Ούερκ Γκρίφιθ
 Σενάριο: Ντ. Ού. Γκρίφιθ - Α. Π. Κέλυ (άπό
 τό θεατρικό έργο τής Λόττι Μπλαίρ
 Πάρκερ)
 Φωτογραφία: Χέντρικ Σαρτόβ - Μπίλλυ Μπίτζερ
 Ήθοποιοί:
 Λίλιαν Γκίς
 Ρίτσαρντ Μπιάρθελμες
 Κραίητον Χαίηλ
 Καίητ Μπρούς
 Λάουελ Σέρμαν

Στό Κούλε άπό τό πρωί και γιά
τρεις μέρες

Φωτογραφική Έκθεση
«Η Άμερική στις πρώτες δεκαετίες
τού 20ου αιώνα»

Τήν έκθεση έπιμελήθηκε ό Τάσος Μπαντής

Στή Βασιλική του Άγ. Μάρκου
στις 6.30 τό απόγευμα

**Τραγούδια του
ΤΣΑΡΛΣ Α΄ΓΨ**

Ντ' Άννα Φορτουνάτο, μεσόφωνος
Σάνφορντ Σίλβαν, βαρύτονος
Τζάνις Βέμπερ, πιάνο
Μάρτιν Άλμιν, πιάνο

Ντ' Άννα Φορτουνάτο

Σάνφορντ Σίλβαν

Μάρτιν Άλμιν

Τζάνις Βέμπερ

Στό Μεγάλο Θέατρο του Κήπου
στις 8.00 τό βράδυ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ό Βαγγέλης Γερμανός
καί ή κόρη του Άλίκη.
Μαζί τους οί:

Θ. Μπίκος (κιθάρα, μανταλίνο, φουσαρμόνικα, φωνή)
Β. Βέκιος (κρουστά)
Α. Ζαούτης (μπάσο)
France (πιάνο, φλάουτα, μπάσο, τούμπα, φωνή)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ό Βαγγέλης Γερμανός είναι ένας ενδιαφέρων Άθηναίος τής περιφέρειας, πού γνώρισα πίσω στά 1970 σ' εκείνο τό υπόγειο τής Χέιδεν. Οί παλιότεροι θά τόν θυμούνται Έπαιξε μ' ένα φίλο του, έρασιτεχνικά — σάν φοιτητής τότε στή Σαλονίκη άπ' όπου πηγαινερχόταν — ένα είδος άμερικάνικης μπαλάντας «δωματίου» άν μου έπιτρέπεται ή έκφραση. Χαμηλόφωνος. Μετά χάθηκε. Τό πτυχίο, ό στρατός, οίκογενειακά προβλήματα, ή βιοτική μέριμνα... Δέν τελειώνουν οί άπογοητεύσεις γιά έναν μουσικό άπόμακρο, πλήν άγκαλιασμένο μέ τήν καθημερινότητα. Άλλοι, συνομήλικοί του καί νεώτεροι, άεράτοι αὐτοί, σέ στυλ πόπ νά πούμε, φάνηκαν πού καπάτσος: τί φεστιβάλ, τί γήπεδα, τί δίσκοι... Όσοπου βγάλαν ταξί κι ήσύχασαν, μολοντί άκόμη τοίς ύφιστάμεθα μερικούς νά τραγουδοῦν τ' άπορρυπαντικά στήν τηλεόραση.

Μ' έπισκέφθηκε πρόσφατα. Σέ μιάν άλλη ηλικία τώρα. Καλούτσικα τακτοποιημένος: καθηγητής μαθηματικών στό Γαλάτσι. Μοῦ έφερε νά δώ είκοσι τραγούδια. Φαίνεται ή τέχνη μας στάθηκε πάντα ό καημός του όλα αὐτά τά χρόνια. Μουσική, σίχοι, έρμηνεία, όλα μόνος του. Δέν τό κρύβω, οισθάνομαι άνέκαθεν ενδιαφέρον γι' αὐτό τό στυλ, άλλα δέν ήταν μόνο αὐτό: κάτι σ' αὐτά τά τραγούδια σέ συνδέει μέ τήν εὐφορη πλευρά του '65 κι' άπό κει άκόμη πού πίσω, μέ τίς άπαρχές αὐτῆς τῆς διάχυτης ελαφράς μουσικῆς πού μέρος τῆς αποτελούμε όλοι μας καί πού τόσο μάς βασάνισε στήν πρωίμη έρηθεία μας, όταν σέ πάρτυ καί συναθροίσεις άπογευματινές ήχοσε ξενόγλωσσα — κόμει πρίμα, γισού αρ μάι ντέστινι, ε μεντιανά — άκατανόητα καί γι' αὐτό συμβολικά, σάν μουσική άπό ένα άγνωστο άστρο, μετατρέποντάς μας σέ πλάσματα ενός άλλου κόσμου, έγχρωμου, ήλιγγιώδους. Κι αὐτό προκάλεσε τεράστιες παρεξηγήσεις στό μέλλον: φλάροι, σουσοῦδες, άσχετοι. Δοκιμασία γιά έναν μουσικό πού χρόνια μετά θά γυρνοῦσε στή μυστήρια καταγωγή τῆς ψυχολογίας μας όπως βλάστησε τότε, στήν άγάπη γιά τά αίτια αὐτῆς τῆς μουσικῆς, σῶζοντάς τήν άκέραια κάτω άπό τίς σιθῆδες τῆς σύγχυσης, τοῦ άποπροσανατολισμοῦ καί τῆς κερδοσκοπίας, παίζοντας καί τραγουδώντας μέ τό άβῶο συντακτικό του:

... τι νάν' αὐτό πού μέ κουρδίζει
γιά ποιό παιγνίδι τῆ ζωῆ μου προορίζει
Εὔχομαι γιά τό πού σπάταλο.

Διονύσιος Σαθθόπουλος

Τραγούδια του πού έγιναν
γνωστά πρόσφατα
κι' άλλα πού πρωτοπαρουσιάζει

Α' ΜΕΡΟΣ

Σέ θέλω
Τό γράμμα
Τροχιά
Άνοιξιάντικη βροχούλα
Λειψό
Ό άπόκληρος

Β' ΜΕΡΟΣ

Ή σημαδούρα
Είσ' ένας διάβολος
Μάσκες
Μαξιμ
Μικρό
Ό κηπουρός
Ή μπανιέρα

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10.30 το βράδυ

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΟΥ ΤΑΝΓΚΛΓΟΥΝΤ

Η ιδέα να ξεκινήσει το Φεστιβάλ του Τάνγκλγουντ θα πρέπει να πάνε στο μυαλό του μεγάλου Ρώσου μαέστρου Σέργιου Κουσεβίτσκι από τις πρώτες μέρες της θητείας του σαν μουσικός Διευθυντής της Συμφωνικής της Βοστώνης (1924-1949). Ήταν τότε που τις αμερικάνικες ορχήστρες τις αποτελούσαν αποκλειστικά μουσικοί από την Ευρώπη.

Σήμερα 50 χρόνια αργότερα οι ορχήστρες αυτές όχι μόνο αποτελούνται από Αμερικανούς, αλλά πολλές ορχήστρες σ' όλο τον κόσμο έχουν μέλη τους Αμερικανούς.

Σε μας που περνάμε από καιρό τώρα τα καλοκαίρια μας στο Τάνγκλγουντ, το πνεύμα και τα δράματα του μεγάλου αυτού καταλύτη-μαέστρου υπάρχουν έντονα ανάμεσά μας. Και το Τάνγκλγουντ πιστό παιδί του παραμένει ακόμη «τόπος κάθαρσης» όπου μικροί και μεγάλοι ρίχνονται με ένθουσιασμό σε μία ευγενική αμίλλα για να υπηρετήσουν τη «μουσική», δουλεύοντας σκληρά απ' το πρωί ως το βράδυ, για να φτάσουν την τέχνη τους όσο πιο ψηλά γίνεται. Σαν μαέστροι, σολίστ, ή μουσικοί ορχηστρών.

Αλλά τί είναι ακριβώς το Τάνγκλγουντ;

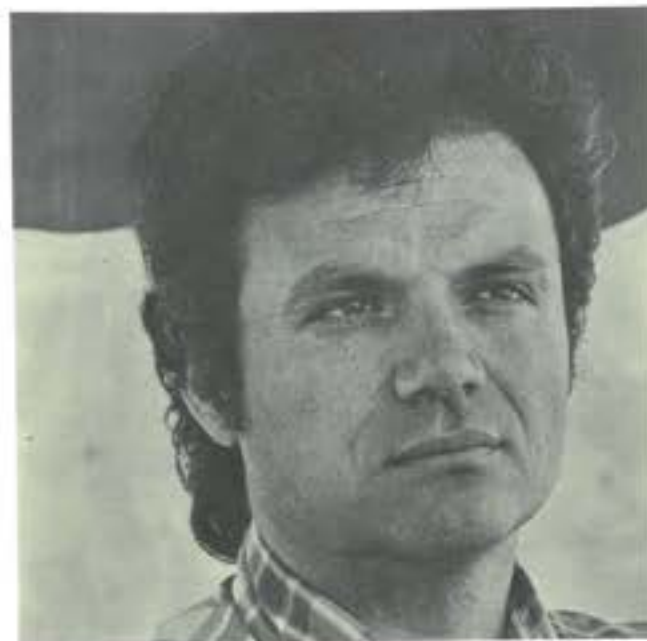
Αρχικά είναι μία μαγευτική τοποθεσία στη Νέα Αγγλία, αυτή την περιοχή που ο Τσάρλς Άιθς ύμνησε τόσο χαρακτηριστικά με τα έργα του και που αποτελείται από τμήματα έπτά πολιτειών της Αμερικής, της Νέας Υόρκης, του Κονέκτικατ και της Μασαχουσέτης, στην οποία και υπάγεται το Τάνγκλγουντ. Εκεί λοιπόν από το 1936 έρχονται χιλιάδες άνθρωποι κάθε Σαββατοκύριακο για να ακούσουν τη Συμφωνική της Βοστώνης, που δίνει κάθε Ιούλιο και Αυγούστο συναυλίες με τους μεγάλους μαέστρους και σολίστες του κόσμου.

Παράλληλα λειτουργεί και το «Μουσικό Κέντρο του Μπέργκσαϊρ» που ίδρυσε πριν 41 χρόνια ο Κουσεβίτσκι. Νέοι ταλαντούχοι μουσικοί από όλο τον κόσμο διαλέγονται από χιλιάδες υποψηφίους ως υπότροφοι για να μελετήσουν με διάσημους μαέστρους και σολίστες. Περίπου 400 νέοι κάθε καλοκαίρι έχουν την ευκαιρία να μορφωθούν σε μία μεγάλη ποικιλία μουσικών δραστηριοτήτων, όπως φωνή, πιάνο, σύνθεση, ρεπερτόριο ορχήστρας, σεμινάρια, διαλέξεις και κυρίως συναυλίες που ξεπερνάνε τις 100 κάθε καλοκαίρι. Διάσημο είναι επίσης και το Φεστιβάλ της Σύγχρονης Μουσικής.

Οι νέοι μουσικοί θα παίξουν φέτος μεταξύ άλλων με τους Μπέρνσταϊν και Όζάβα, αλλά και με τους κορυφαίους της Συμφωνικής της Βοστώνης. Σχεδόν όλοι τους υπήρξαν κάποτε μαθητές στο Τάνγκλγουντ. Είναι μαγικό να βλέπεις και να ακούς συναυλίες με τις τρεις ορχήστρες που υπάρχουν εκεί κάθε καλοκαίρι. Η Συμφωνική της Βοστώνης, η ορχήστρα των υποτρόφων του Μουσικού Κέντρου, αλλά και τα νέα παιδιά της προπανεπιστημιακής ηλικίας, προσκεκλημένοι του Πανεπιστημίου της Βοστώνης, όλοι ενωμένοι σε μία ιεροτελεστία και αμίλλα μουσικής και ήθους. Όλοι από τα παιδιά των 15 ετών μέχρι τους άπερχόμενους των 65 δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό.

Η σχέση της ΑΛΕΑ III και του Τάνγκλγουντ είναι φανερή όχι μόνο γιατί από το 1974 είμαι μαζί με τον Σούλερ συνδιευθυντής όλων των δραστηριοτήτων γύρω από τη σύγχρονη μουσική, τη σύνθεση και το Φεστιβάλ Σύγχρονης Μουσικής, αλλά και γιατί η ΑΛΕΑ III αποτελείται κυρίως από τους αύστηρά επιλεγμένους νέους μουσικούς που κατά καιρούς δούλεψαν μαζί μου στο Τάνγκλγουντ.

Θόδωρος Αντωνίου

Θόδωρος Αντωνίου

ΑΛΕΑ III

Μουσικός διευθυντής: Θόδωρος Αντωνίου

Οι μουσικοί της Ορχήστρας ΑΛΕΑ III που παίρνουν μέρος στο Μουσικό Αυγούστο 1981 στο Ήράκλειο

Ντ' Άννα Φορτουνάτο, (μετζοσοπράνο)
Σάνφορντ Σίλβαν, (βαρύτονος)

Φλάουτο	Ράντολφ Μπούουμαν
Κλαρινέτο	Ντάιαν Χέφνερ
Φαγκότο	Ρόναλντ Χαρουτουιάν
Κόρνο	Τόμ Χάουντον
Τρομπέτα	Ράνταλ Κρόλεϊ
Τρομπόν	Ντόναλντ Σάντερς
Πιάνο	Μάρτιν Άμλιν
Πιάνο	Τζάνις Βέμπερ
Άρπα	Κάρι Κουρκουμέλη
Κιθάρα	Ντέιβιντ Μάκ Λέλεν
Κρουστά	Νήλ Γκρόβερ
Κρουστά	Πάτρικ Χόλενμπεκ
Βιολί	Κρέιγκ Μπάρκετ
Βιολί	Ντάιαν Νικολέρις
Βιολί	Σάρα Ρίντ
Βιολί	Γιόζεφ Σήρ
Βιόλα	Άν Μπλάκ
Βιόλα	Σκότ Γουλιγουήβερ
Βιολοντσέλο	Κάρεν Καντεράβεκ
Βιολοντσέλο	Φρέια Όμπερλ
Κοντραμπάσο	Μόρτον Κάν

Συναυλία της Ορχήστρας ΑΛΕΑ III

Διευθύνει ο Θόδωρος Αντωνίου

Σολίστ

Ντ' Άννα Φορτουνάτο, μετζοσοπράνο
Σάνφορντ Σίλβαν, βαρύτονος

Α' ΜΕΡΟΣ

Άαρν Κόπλαντ

Άνοιξη στα Άπαλάτσια
(πρωτότυπη έκδοση, 1944)

Στέφεν Άλμπερτ (1941-)

Νά ξυπνάς τον Νεκρό,
για μεσόφωνο και ορχήστρα
(βασισμένο σε αποσπάσματα από το
Ξύπνημα των Φίνεγκαν του Τζέιμς Τζόυς)
Έξι τραγούδια και ένα Ορχηστρικό
Πώς τελειώνει
Rivertun (Μπαλάντα του Perse O' Reilly)
Προσευχήσου
Ορχηστρικό
Ξέγνα, θυμήσου
Τά βλαστάρια των χορταριών, Κύριε Φίν
Χάνομαι

Β' ΜΕΡΟΣ

Τζωρτζ Κράμπ

Τραγούδια, Βόμβοι και έπιθοδοί του θανάτου (1968)
για βαρύτονο και ορχήστρα
Τέσσερα «Τραγούδια του θανάτου»
του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα
Η κιθάρα
Χαϊβδα των σκοτεινών περιστεριών
Τραγούδι του καρβαλάρη
Χαϊβδα του πληγωμένου από το νερό αγοριού

Στόν κινηματογράφο «Αστέρια» στις 11 το πρωί

Ούλιαμ Ούάιλερ

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ

ΗΠΑ (1949)
The heiress

Σκηνοθεσία: Ούλιαμ Ούάιλερ
Σενάριο: Ρούθ και Αύγουστος Γκέτζ (άπό τό
ομώνυμο θεατρικό τους έργο που
βασίζεται στή νουβέλα του Χένρυ
Τζέιμς Washington Square)
Φωτογραφία: Λ. Τόβερ
Μουσική: Άαρον Κόπλαντ
Ήθοποιοί: Όλιβια ντέ Χάβιλαντ
Μοντγκόμερυ Κλίφτ
Ράλφ Ρίτσαρντσον
Μίριαμ Χόπκινς
Μόνα Φρήμαν

Άαρον Κόπλαντ

Ή Διεύθυνση του Μουσικού Αυγούστου '81
εύχαριστεί τόν κ. GEORGE WISHON, Μορφω-
τικό Ακόλουθο τής Αμερικανικής Πρεσβείας
Άθηνών, γιά τήν εύγενική προσφορά φωτο-
γραφικού ύλικού και κινηματογραφικών ται-
νιών γιά τίς εκδηλώσεις του Μουσικού Αυγού-
στου '81.

Στή Βασιλική του Άγ. Μάρκου
στις 7 το απόγευμα

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ μέ μουσικούς τής ορχήστρας ALEA III

Α' ΜΕΡΟΣ

Γιόζεφ Κασάλντο Κουαρτέτο γιά Έγχορδα (1978)
Ντάιαν Νικολέρις και
Σάρα Ράντ (βιολί)
Άν Μπλάκ (βιόλα)
Κάρην Καντεράβεκ (βιολοντσέλο)
Βαγγέλη Κατσούλη MOMENTUM
γιά δύο πιάνο, τέσσερις εκτελεστές
κρουστών και μαγνητοταινία
(ειδική παραγγελία του
Τρίτου Προγράμματος)
Νήλ Γκρόβερ,
Πάτρικ Χόλενμπεκ (κρουστά)
Τζάνις Βέμπερ,
Μάρτιν Άλμιν (πιάνο)

Β' ΜΕΡΟΣ

Μπέλα Μπάρτοκ Σονάτα γιά δύο πιάνο και
κρουστά (1937)
Άσάν Λέντο - Άλέγκρο μάλο
Λέντο μά νόν τρόπο
Άλέγκρο νόν τρόπο
Νήλ Γκρόβερ,
Πάτρικ Χόλενμπεκ (κρουστά)
Τζάνις Βέμπερ,
Μάρτιν Άλμιν (πιάνο)

Τά μέλη τής Όρχήστρας ALEA III

Στό Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 το βράδυ

Άλεξάνδρα Παπατζάκου

Ντόρα Μπακοπούλου

**ΣΥΝΑΥΛΙΑ με την ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΤΖΑΚΟΥ
τή ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, πιάνο
καί ομάδα μουσικῶν**

Α' ΜΕΡΟΣ

Ντέ Φάλια Ἐφτά Ἴσπανικά λαϊκά τραγοῦδια
Τό μαυριτανικό πανί
Σεγκιντίλια τῆς Μουρκίας
Ἄστουριάνα
Χότα
Νάνα
Τραγοῦδι
Γόλο

Μουσούργκακι Παιδικές σκηνές
Διηγήσου παραμύθια
Στή γωνιά
Χρυσοκάνθαρος
Νανούρισμα
Προσευχή
Πάνω στό ξύλινο ἀλογάκι
Ἡ ἀτακτη Μιμή

Στραβίνακι Πριαμπούτκι
Ὁ θεῖος Ἀρμάνδος
Ὁ φοῦρνος
Ὁ λοχαγός
Ὁ γέρος καί ὁ λαγός
Μάνου Χατζιδάκι Ὁ ματωμένος γάμος
(Τραγοῦδια ἀπό τή μουσική γιά τό
ὀμώνυμο θεατρικό ἔργο τοῦ Λόρκα)
Νανούρισμα
Τώρα ποῦ πᾶς στήν ἐκκλησιά
Γύρνα φτερωτή τοῦ μύλου
Κουβάρι - κουβαράκι
Ἦταν καμάρι τῆς αὐγῆς

Β' ΜΕΡΟΣ

Ραβέλ Ἐβραϊκά τραγοῦδια
Καντίς (προσευχή)
Τό αἰώνιο αἶνιγμα
Ραβέλ Ἑλληνικά τραγοῦδια
Ξύπνησε πετροπέρδικα
Κάτω στόν Ἄη-Ἰαῖωρο
Ποιός ἀαίκης, ποιός λεβέντης
Ὡ, νά 'μουν ἀντζελος
Γαροῦμπι
Ραβέλ Τραγοῦδια τῆς Μαδαγασκάρης

Στόν κινηματογράφο «Ἀστόρια»
στίς 11 τό πρωί

ΒΡΩΜΙΚΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ

ΗΓΓΑ (1968)

Blue

Παραγωγή: Paramount Pictures
Σκηνοθεσία: Σίλβιο Ναρτζάνο
Σενάριο: Μήντ Ρόμπερτς - Ρόναλντ Κοέν
(ἀπό τή νουβέλα τοῦ Ρόναλντ Κοέν)
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Ἡθοποιοί: Τέρενς Στάμπ
Κάρλ Μάλντεν
Τζόαν Πέτετ
Ρικάρντο Μονταλμπάν

DL 10

Στη Βασιλική του Άγ. Μάρκου
στις 7 το απόγευμα

Όμάδα αμερικανών μουσικών του
ALEA III παίζει
Ράγκ Τάιμ, Τζάζ, Γκέρσοϊν, Πόρτερ

Διευθύνει ο **Θόδωρος Αντωνίου**

Τα μέλη της Όρχηστρας ALEA III

Στο Μικρό Θέατρο του Κήπου στις
10 το βράδυ

Συναυλία της Όρχηστρας ALEA III

Διευθύνει ο **Θόδωρος Αντωνίου**

Σολίστ:

Ντ' Άννα Φορτουνάτο, μετζοσοπράνο
Νήλ Γκρόβερ, κρουστά
Πάτρικ Χόλενμπεκ, κρουστά

A ΜΕΡΟΣ

Νίκος Σκαλκώτας (1904-1949)
Πέντε ελληνικοί χοροί
Ήπειρώτικος
Κρητικός
Τσάμικος
Άρκαδικός
Κλέφτικος

Λουτσιάνο Μπέριο (1925-)
Λαϊκά τραγούδια (1968)
για μετζοσοπράνο και όρχηστρα

B ΜΕΡΟΣ

Θόδωρος Αντωνίου (1935-)
Διπλό κοντσέρτο
για κρουστά και όρχηστρα

Άρνολντ Σένπεργκ
Pierrot Lunaire

Έργο 21 (1912) κύκλος τραγουδιών
για φωνή και πέντε όργανα
Ζαλισμένο
Κολομπίνα
Ό δανδής

Μιά χλωμή κοπέλα που πλένει τη νύχτα
Βάλς του Σοπέν
Ή μαντόνα

Τό άρρωστο φεγγάρι
Νύχτα

Προσευχή στον Πιερότο
Κλοπή

Κόκκινη λειτουργία
Τό τραγούδι της κρεμάλας
Άποκεφαλισμός

Οί σταυροί
Νοσταλγία
Προσβολή
Παρωδία

Ένα όμοιομα του φεγγαριού
Σερενάτα

Ταξίδι επιστροφής στο σπίτι
Ό άρωμα από τά παλιά

Πάτρικ Χόλενμπεκ

Νήλ Γκρόβερ

Ετόν κινηματογράφο «Αστόρα» στις 11 τό πρωί

Ντουσαν Μακαβέγιερ

ΣΟΥΗΤ ΜΟΥΒΙ

ΓΑΛΛΙΑ - ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ (1974)
Sweet Movie

Σκηνοθεσία: Ντουσαν Μακαβέγιερ
Σενάριο: Ντουσαν Μακαβέγιερ
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Φωτογραφία: Πιέρ Λόμ
Ήθοποιοί: Κάρολ Λώρ
Πιέρ Κλεμαντί
Άννα Προικνάλ
Σαμί Φρέι
Ζάν Μαλέ
Μαρτέσα Ντάν
Ρόι Κάλεντερ
Συμμετέχουν ό Όττο Μύελ και τά μέλη τής THERAPIE - KOMUNE - VIENNE

Στό Κούλε από τό πρωί

Φωτογραφική έκθεση από τή συντροφία του Μάνου Χατζιδάκι και του Νίκου Γκάτσου (Άπό τό προσωπικό άρχείο του Μάνου Χατζιδάκι)

Ό Όδουσσάς Έλύτης μέ τόν Γιάννη Τσαρούχη και τόν Μάνο Χατζιδάκι.

Στό Κούλε, στις 7 τό απόγευμα

Ό Νίκος Γκάτσος τήν έποχή τής «Άμοργός»

**ΝΙΚΟΥ ΓΚΑΤΣΟΥ
ΑΜΟΡΓΟΣ**

Σκηνική παρουσίαση τοῦ ποιήματος
μέ προβολές διαφανειῶν καί τιάνο

Τό ποίημα έρμηνεύει Στό τιάνο αὐτοσχεδιάζει Υπεύθυνος óπτικῆς παρουσίασης, tape καί slide show: Φωτογράφιση διαφανειῶν	ἡ Μάγια Λυμπεροπούλου ὁ Γιώργος Κουραυτός Μένης Θεοδωρίδης Δημήτρης Βερνίκος Μένης Θεοδωρίδης Δημήτρης Βερνίκος
---	--

Σκηνοθεσία

Σκίτσο τοῦ Νίκου Χατζηκυριάκου - Γκίκα γιά τήν «Άμοργός»

Μάγια Λυμπεροπούλου

Γιώργος Κουραυτός

Στό Μικρό Θέατρο τοῦ Κήπου στις
10 τό βράδυ

**Δύο καινούρια έργα τοῦ
ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ**

Κική Μορφωνισῶ, μεσόφωνος
Σπύρος Σακκάς, βαρύτονος

Ἡ Χορωδία τοῦ Τρίτου προγράμματος
σέ διδασκαλία Ἀντώνη Κοντογεωργίου

Μικρή Ὀρχήστρα
Διευθύνει ὁ Μάνος Χατζιδάκις

Α' ΜΕΡΟΣ

Τά έκ Πινδάρου παιανίζοντα,
ἔργο 42 (1981)

Ὑμνοι, παιάνες, ἐγκώμια, θρήνοι,
σπή μνήμη τοῦ Τόμας Σίππερς

Πρόλογος

Ὑμνοι

Παιάνες Α καί Β

Ἐγκώμια

Θρήνοι

Ἐπίλογος (Παιάνας ἀτελής)

Β' ΜΕΡΟΣ

Ἄμοργός

καντάτα πάνω στό ποίημα
τοῦ Νίκου Γκάτσου

γιά μεσόφωνο, βαρύτονο, χορωδία
καί ὀρχήστρα

Πρώτη παγκόσμια ἐκτέλεση

Μάνος Χατζιδάκις

Κική Μορφωνισῶ

Σπύρος Σακκάς

Οι μουσικοί που παίρνουν μέρος
στά οργανικά σύνολα των συναυλιών
του Μουσικού Αύγουστου '81:

Βιολί

Δημήτρης Βράσκος
Χάρης Κατζηγεωργίου
Νατάσα Μανδίκου
Βύρων Καψάλης
Μικαέλα Μητροπούλου
Γιώργος Δεσποτιδής
Άνδρέας Καραμασόνας
Σωτήρης Μαρίνος
Μιχαήλ Χριστοδούλου
Έρση Άπαστολίδου
Πρόδρομος Τσαρούκαγλου
Κώστας Ντόβας
Παντελής Σταματέλος
Εύαnthία Ρεμπούτσικα

Βιόλα

Γιάννης Βατικιώτης
Γιώργος Κινδύνης
Έρση Όλμπιου
Πάρις Άναστασιάδης

Βιολοντσέλο

Χρίστος Σφέτσας
Γεωργία Πύρρου
Ν. Χατζηγεωργίου
Πλούταρχος Ρεμπούτσικας

Κοντραμπάσο

Άλεξάνδρα Τσοόλου
Σόλων Δουλιέρης

Φλάουτο

Στέλλα Γαδέδη
Νικόλαος Δεποιώντης

Φλάουτο μέ ράμφος

Φανή Γκάρτσου

Κλαρινέτο

Νίκος Γκίνος

Κόρνο

Βαγγέλης Σκούρας

Κορνέτο

Γεράσιμος Ραϊμόνης

Κρουστά

Σάββας Ζάννας
Άλέξανδρος Χρηστίδης
Δημήτρης Μαρινάκης

Άρπα

Άλίκη Κρίθαρα

Κιθάρα

Βαγγέλης Μπουντουνης

Πιάνο

Νέλλη Σεμιτέκολο
Άρμόνιο και τσελέστα
Σόνια Θεοδωρίδου

Οί καλλιτέχνες που συμμετέχουν
στό
Μουσικό Αύγουστο '81

Μάρτιν Άμλιν

Ο πιανίστας Μάρτιν Άμλιν άποφοίτησε με διδακτορικό από τη Μουσική Σχολή του Ήστυμαν. Μαθήτευσε κοντά στον Φράνκ Γκλιέξερ και τη Νάντια Μπουλανζέ. Πήρε τέσσερις υποτροφίες για τό Κέντρο Μουσικής του Μπέρκσαϊρ στο Τάνγκλουντ και δύο υποτροφίες για τό McDowell Colony. Έκτός από τις συχνές εμφανίσεις του σε συναυλίες, διδάσκει και στό Ίνστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης.

Θόδωρος Άντωνίου

Ο Θόδωρος Άντωνίου γεννήθηκε στην Άθήνα τό 1935. Σπούδασε βιολί, τραγούδι και σύνθεση στό Ήθνικό Ωδειό και στό Ήλληνικό Ωδειό με τον Μανώλη Καλομοίρη και τον Γιάννη Παπαϊωάννου. Συνέχισε τις σπουδές του στη σύνθεση και διδάχθηκε διευθυνση ορχήστρας στην Hochschule für Musik του Μονάχου. Επίσης παρακολούθησε μαθήματα στό Στούντιο Ηλεκτρονικής Μουσικής της Ζήμενς του Μονάχου και μελέτησε με τους συνθέτες Μπουλέζ, Μπέριο, Στοκχάουζεν και Λίγκετι. Έχει πάρει πολλά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις: άνάμεσα σ' αυτά τό Βραβείο Ρίχαρντ Στράους, τό Βραβείο της πόλης του Μονάχου (1964), τό Πρώτο Βραβείο της πόλης της Στουτγάρδης, για τό κοντσέρτο του για βιολί και ορχήστρα (1966), τό Βραβείο «Οπάς» της Ραδιοτηλεόρασης της Βαρκελώνης, για τό μπαλέτο του «Κασσάνδρα» (1970).

Παραγγελίες έργων πήρε από τό ίδρύματα Φρόμ και Κουσεβίτσκι και υποτροφίες από τό Ήθνικό Κληροδότημα για τις Τέχνες των Η.Π.Α., και τό Ίδρυμα Γκούγκενχάιμ. Διηύθυνε πολλές ορχήστρες και συγκροτήματα σ' όλο τον κό-

σμιο, όπως την Όρχήστρα της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας, την Όρχήστρα της Ραδιοφωνίας του Παρισιού, την Τόνγαλε της Ζυρίχης, του Κέντρου Μουσικής του Μπέρκσαϊρ, της Λυρικής Σκηνής των Άθηνών, της Όπερας του Μονάχου κ.ά. Επίσης νέα μουσικά συγκροτήματα, στη Φιλαδέλφεια, στό Μπάφαλο, στό Πανεπιστήμιο της Βοστώνης, στό Ωδειό της Νέας Άγγλίας.

Ο Θόδωρος Άντωνίου ήταν συνιδρυτής και αντιπρόεδρος του Ήλληνικού τμήματος της Διεθνούς Έταιρείας Σύγχρονης Μουσικής και του Ήλληνικού τμήματος της Διεθνούς Έταιρείας Χάινριχ Σίτσ.

Ίδρυσε και διηύθυνε τό Ήλληνικό Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής στην Άθήνα, τό Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής της Μουσικής Ακαδημίας στη Φιλαδέλφεια, τό Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής της Φιλαδέλφειας, την Όρχήστρα ALEA II (Στάνφορντ) την ορχήστρα ALEA III (Βοστώνη).

Ίδρυσε επίσης τό Διαγωνισμό Πολίτη στό Πανεπιστήμιο της Βοστώνης. Δίδαξε στό Ήθνικό Ωδειό της Άθήνας, στό Πανεπιστήμιο Στάνφορντ, στό Πανεπιστήμιο της Γιούτα, στό Πανεπιστήμιο της Πενσυλβανίας και στό Κολέγιο Θεατρικών Τεχνών στη Φιλαδέλφεια. Είναι βοηθός διευθυντής των σύγχρονων εκδηλώσεων στό Κέντρο Μουσικής Μπέρκσαϊρ, στό Τάνγκλουντ, και συνεργάζεται επίσης με τη σχολή του.

Άνάμεσα στις πιο πρόσφατες δραστηριότητες του Άντωνίου σημειώνουμε την πρώτη εκτέλεση του έργου του «Κύκλος του Θανάτου και της Γέννησης» με τη Συμφωνική Όρχήστρα της Βοστώνης και συναυλίες με την Όρχήστρα Άμερικανών συνθετών που διηύθυνε στο Alice Tully Hall στη Νέα Υόρκη. Παρά τις έντατικές ασχολίες του σαν δάσκαλος,

οργανωτής και διευθυντής ορχήστρας έχει γράψει μεγάλο αριθμό συνθέσεων. Τα έργα του για Όρχήστρα, ορχήστρα δωματίου, σόλο όργανα, χορωδία, για τό θέατρο, τό μπαλέτο, την τηλεόραση, παίζονται σ' όλο τον κόσμο και εκδίδονται από τους οίκους Börsenreiter Verlag της Γερμανίας και G. Schirmer των ΗΠΑ.

Τζάνις Βέμπερ

Η πιανίστα Τζάνις Βέμπερ άποφοίτησε με άριστα από τη Μουσική Σχολή του Ήστυμαν. Στη Νέα Υόρκη εμφανίστηκε με τό Contemporary Chamber Ensemble, τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης και την Όρχήστρα Άμερικανών Συνθετών, παίζοντας κυρίως έργα του είκοστού αιώνα. Συνεργάζεται με την Alea III από τό 1979.

Φέτος εμφανίστηκε στην Ουάσιγκτον στη National Gallery of Arts. Άσχολήθηκε ιδιαίτερα με τό έργο των συνθετών Λεοπόλντ Γκοντόφσκι και Έμιλ Μπλανσέ.

Στέλλα Γαδέδη

Η Στέλλα Γαδέδη γεννήθηκε στη Λαμία όπου σπούδασε θεωρητικά και πιάνο με τον Αιμιάν. 14 ετών έπαιξε φλάουτο στην ορχήστρα «Άρμονία Αιμιάν». Για πολλά χρόνια υπήρξε μαθήτρια του Νικ. Τσιλιμπάρη στό φλάουτο. Τό 1972 πήρε δίπλωμα φλάουτου με πρώτο βραβείο και χρυσό μετάλλιο στό Άπολλώνιο Ωδειό. Συνέχισε άνώτερες σπουδές φλάουτου στο Παρίσι (1974-77), πρώτα με τον Pierre-Yves Artaud, μετά στην Ecole Normale με τον Fernando Caratze, με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης. Τό 1977 πήρε τό βραβείο Belien σε διαγωνισμό φλάουτου στό Παρίσι. Έμφανίστηκε ως σολίστ στο Παρίσι, Λονδίνο, Γενεύη, Στοκχόλμη, σε πολλές «Ήλληνικές Έβδομάδες Σύγχρονης Μουσι-

κής», στο Διεθνές Φεστιβάλ Κερκύρας και στις «Παγκόσμιες Μουσικές Μέρες ΔΕΕΜ 1979». Είναι μέλος της Συμφωνικής Όρχήστρας Ε.Ρ.Τ. και της Κρατικής Όρχήστρας Άθηνών και καθηγήτρια φλάουτου στό Ωδειό «Άθηναίων».

Άρης Γαρουφαλής

Γεννήθηκε στη Σάμο τό 1942. Τό 1958 πήρε δίπλωμα πιάνου - σολίστ από τό Ήθνικό Ωδειό. Κατόπιν παρακολούθησε μαθήματα πιάνου στη Μουσική Ακαδημία Mozarteum του Salzburg (1962 και 1963), στην Ακαδημία του Santiago de Compostella της Ισπανίας (1964) και τέλος στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης από την όποία πήρε δίπλωμα πιάνου σολίστ τό 1969.

Έκτός από τις μουσικές σπουδές του, είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών.

Έχει τιμηθεί με τό Α' Βραβείο Άθηνών και Άρστέιο Έξαιρετικής Έπίδοσης του Ήθνικού Ωδειού (1958), με τό Α' Βραβείο του Πανελληνίου Διαγωνισμού Νέων Έκτελεστών πιάνου για τό έτος Chopin (1961) και με τό Α' Βραβείο του Πανελληνίου Διαγωνισμού Νέων Μουσικών, που όργάνωσε τό 1963 η Κρατική Όρχήστρα Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με την «ΤΕΧΝΗ». Επίσης διακρίθηκε στον Διεθνή Διαγωνισμό Πιάνου Beethoven της Βιέννης, τό 1969. Τό 1973 τιμήθηκε από την Ακαδημία Άθηνών με τό Βραβείο «Σπύρου Μοτσαίνιου» για την όλη μουσική δραστηριότητά του.

Άνήκει στο διοικητικό προσωπικό της Κρατικής Όρχήστρας Άθηνών, και είναι καθηγητής πιάνου στο Ωδειό Άθηνών.

Ός σολίστ έχει συμπράξει με την Κρατική Όρχήστρα Άθηνών, την Κρατική Όρχήστρα Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Όρχήστρα της ΕΡΤ, την Όρχήστρα Καμε-

τα Académica του Salzburg κ.ά.

Έχει δώσει πολλά ρεσιτάλ στην Έλλάδα και στο έξωτερικό (Άυστρία, Ισπανία, Ρουμανία, Πολωνία, Γιουγκοσλαβία, Κύπρο, Σιγκαπούρη).

Νίκος Γκάτσος

Ο Νίκος Γκάτσος γεννήθηκε τό 1914 σ' ένα μικρό όρεινό χωριό της Άρκαδίας από άγρότες γονείς που η μακρινή τους καταγωγή, κατά μία άτεκμηρήτως παράδοση, ήταν από τη Βενετία.

Σέ έφηβική ηλικία έγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στην πρωτεύουσα όπου, μετά τό έγκύκλιο μαθήματα, σπούδασε φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Άθηνών, με ιδιαίτερη έπίδοση στα βυζαντινά και νεότερα κείμενα του έλληνισμού και στους άρχαίους τραγικούς.

Τό 1935 γνωρίστηκε και συνδέθηκε στενά με τον Γιώργο Κατσιμπαλη, τον Γιώργο Σεφέρη, τον Όδυσσα Έλύτη και τον Άντρεά Καραντώνη και μαζί τους άποτέλεσε τον πυρήνα του περιοδικού «Νέα Γράμματα» που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της λογοτεχνίας και ιδιαίτερα της ποίησης στην Έλλάδα.

Έκτός από μερικά πρωτόλεια ποιήματα των έφηβικών του χρόνων σε διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά της εποχής, ο Νίκος Γκάτσος, δισταχτικός από φυσικού του και κατ' έξοχήν σκεπτικιστής, δέν είχε δημοσιεύσει τίποτα ως τό 1943. Τότε τύπωσε τό μεγάλο συνθετικό του ποίημα «Άμοργός», αλλά κι αυτό, για λόγους που ο ίδιος μόνο γνωρίζει, έμεινε ως τώρα χωρίς συνέχεια. Άντίθετα μετέφρασε πολλά θεατρικά έργα από τά άγγλικά, γαλλικά και ισπανικά που παίχτηκαν με μεγάλη επιτυχία.

Άργότερα η στενή του φιλία με τον κατά δέκα περι-

που χρόνια νεότερό του Μάνο Χατζιδάκι του άνοιξε τον πλούσιο δρόμο του λαϊκού τραγουδιού. Η μεγάλη του έξοικείωση με τις δημοτικές έλληνικές παραδόσεις, με την ποίηση του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα και με τά κείμενα των τροβαδούρων της Αναγέννησης, τον βοήθησε να γράψει μερικά από τά ωραιότερα έλληνικά τραγούδια του καιρού μας και να άνεβάσει την περιφρονημένη ως τότε γλώσσα του τραγουδιού στα έπιπεδα της άληθινής ποίησης.

Ο Νίκος Γκάτσος δέν έχει πάρει καμία έπιχορήγηση, δέν έχει τιμηθεί με κανένα βραβείο και δέν συνταξιοδοτείται από τό Υπουργείο Πολιτισμού παράλο που διαθέτει τη νόμιμη ηλικία.

Άιζι Γκούλπ

Γεννημένος τό 1955 στο Μόναχο της Γερμανίας ο Άιζι Γκούλπ μεταπήδησε από τό έρασιτεχνικό θέατρο και τις ομάδες «καμπαρέ» στο χορό και την παντομίμα. Έτσι εργάστηκε επί 2 χρόνια με μία ομάδα, την MODERN DANCE COMPANY κι έμεινε αρκετό καιρό στη Νέα Υόρκη και τό Παρίσι για ν' άκολουθήσει ένα έντατικότερο ρυθμό εργασίας και μελέτης κοντά σε δασκάλους όπως οι: Alvin Ailey, Merce Cunningham, Maggie Black και Ella Jaroszewicz - Marcou.

Έντυπωσιασμένος από όλες τις τεχνικές του τσίρκου προπονείται και στην τέχνη του jongleur, στο να καταπίνει φωτιά, στα άκροβατικά νούμερα και τον κόσμο των κλόουν.

Τελικά τον τραβεί τό «θέατρο του δρόμου». Στο δρόμο θα μάθει να παίζει, ν' αυτοσχεδιάζει, εκεί βρίσκει τό δικό του στόλ. Η επιτυχία αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να δώσει παραστάσεις σε πάρα πολλά θέατρα και φεστιβάλ μέχρι τώρα κυρίως στη Νότια Γερμανία και την Άυστρία.

Νήλ Γκρόβερ

Ο Νήλ Γκρόβερ γεννήθηκε τό 1955 στη Νέα Υόρκη. Σπούδασε στο New England Conservatory of Music, κοντά στους Τζόζεφ Κάστα και Βίκ Φέρθ. Για τρία συνεχή χρόνια πήρε την υποτροφία της Συμφωνικής της Βοστώνης στο Τανγκλγούντ. Έχει έμφανιστεί με την Όπερα της Βοστώνης, τό Μπαλέτο της Βοστώνης, τό Boston Pops και την Όρχήστρα του Φεστιβάλ του Μάρλμπορο. Έκανε επίσης ήχογραφήσεις με τη Συμφωνική της Βοστώνης. Άσχολήθηκε ιδιαίτερα με τη σύγχρονη μουσική. Μετά από πρόσκληση του Τρίτου Προγράμματος ήχογράφησε μία σειρά από ρεσιτάλ κρουστών στην έλληνική ραδιοφωνία τό 1980.

Κώστας Γουλιάμος

Ο Κώστας Γουλιάμος γεννήθηκε στην Καλαμάτα τό 1955. Σπούδασε πολιτικές έπιστήμες. Έχει εκδώσει την ποιητική συλλογή Ήντροπία (1977), Ποιήματα και θεωρητικά του κείμενα έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά, άνθολογίες και έφημερίδες.

Σενάριό του — Σέ λευκή σελίδα — μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο σε σκηνοθεσία Στ. Χαραλαμπίδου.

Νίκος Έγγονόπουλος

Ο Νίκος Έγγονόπουλος, ζωγράφος και ποιητής, γεννήθηκε στις 21 Όκτωβρίου 1910 στην Άθήνα από πατέρα Κωνσταντινουπολίτη και μητέρα Άθηναία. Σπούδασε στην Άνωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Άθηνών άπ' όπου άποφοίτησε τό 1938. Στα έλληνικά γράμματα έμφανίστηκε τό 1938 με ποίημα στο περιοδικό «Κύκλος» του Άπ. Μελαχρινού. Στον πόλεμο 1942-43 γράφει και κυκλοφορεί σε χειρόγραφο τον Μπλιβάρ.

Ποιητικές συλλογές: Μήν ύμιλείτε εις τον οδηγόν,

1938, Τά Κλειδοκύμβαλα της Σιωπής, 1939, Έκτά ποιήματα, 1944, Μπλιβάρ, ένα Ήλληνικό Ποίημα, 1944, Η έπιστροφή των πουλιών, 1946, Έλευσις, 1948, Έν Άνθηρῶ Ήλληνη Λόγῳ, 1957. Έξέδωσε επίσης μία διάλεξη του «για τη ζωγραφική» τό 1936 και τά «Ήλληνικά Σπίτια» με εικονογράφηση δική του τό 1972. Δημοσίευσε μελέτες για τό Φουτουρισμό, τον Καταγνώκη κ.ά. Μετέφρασε ποιήματα των Λοτρεαμόν, Μαγιακόβσκι, Λόρκα, Μπωντλαίρ, Ντέ Κίρικο, Τζορά και Πικάσο. Συνεργάστηκε κατά καιρούς σε πολλά περιοδικά με ποιήματα, μελέτες, πίνακες και συνεντεύξεις.

Ός ζωγράφος άσχολήθηκε με την εικονογράφηση βιβλίων, με τη σκηνογραφία και ένδυματολογία και έλαβε μέρος σε πολλές πανελληνίες εκθέσεις. Τό 1957 έκπροσώπησε έπίσημα την Έλλάδα με 74 πίνακες στην 27η Μπιενάλε της Βενετίας. Έργα του βρίσκονται στην Έθνική Πινακοθήκη, στις πινακοθήκες του Δήμου Άθηναίων, Ρόδου, Θεσσαλονίκης και σε ιδιωτικές συλλογές. Υπήρξε καθηγητής ζωγραφικής, Σκηνογραφίας και ιστορίας της Τέχνης στην Άνωτάτη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ήθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου (1966-1975).

Ποιήματά του μεταφράστηκαν στα γαλλικά, άγγλικά, ιταλικά, ισπανικά, δανικά, πολωνικά, ούγγρικά, βενετική διάλεκτο. Ποιήματά του μελοποίησε ο Ν. Μαμαγκάκης, και ο Άργύρης Κουνάδης έγραψε τη μουσική υπόκρουση στο «Μπλιβάρ», για τό δίσκο της εταιρείας «Διώνυσος», όπου άπαγγέλλει ο ίδιος. Τιμήθηκε με τό Α' βραβείο Ποίησης 1958, με τό Χρυσό Σταυρό Γεωργίου Α' και τον Ταξίαρχη του Φοίνικος.

Όδυσσέας Έλύτης

Ο Όδυσσέας Έλύτης, φι-

λογικό ψευδώνυμο του Όδυσσέα Άλεπουδέλη, γεννήθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1911 στο Ήράκλειο Κρήτης. Σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και παρακολούθησε μαθήματα φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού. Το 1948-52 έμεινε στο Παρίσι όπου συνδέθηκε με τους Μπρετόν, Έλυάρ, Τζαρά, Ούγκαρετί, Πικάσο, Τζακομέτι, Ματίς κ.ά. Έμφανίστηκε στα ελληνικά Γράμματα με ποιήματα το Νοέμβριο 1935 στο περιοδικό «Τά Νέα Γράμματα». Το 1980 τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Έργα του:

Ποιητικές συλλογές:
Προσανατολισμοί, 1940. "Ήλιος ο Πρώτος, 1943. "Ασμα ήρωικό και πένθιμο για το χαμένο άνθυπολοχάγο της Αλβανίας, 1945. "Αζιον Έστί, 1959. "Εξί και μία τύψεις για τον ουρανό, 1960. Το Φωτόδεντρο και η δέκατη τέταρτη Όμορφιά, 1971. "Ο Ήλιος ο Ήλιότατος, 1971. Θάνατος και Ανάστασις του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, 1971. Το Μονόγραμμα, 1972. "Ο Φυλλομάντης, 1973. Τό Έτεροθαλή, 1974. Δοκίμια: "Ο Ζωγράφος Θεόφιλος, 1973. "Ανοιχτά Χαρτιά, 1974. "Η Μαγεία του Παπαδιαμάντη, 1976.

Μετάφρασε Ζιραντού, Ζενί, Ρεμπώ, Λωτρεμόν, Έλυάρ, Ζούβ, Ούγκαρετί, Λόρκα, Μαγιακόφσκι.

Συνεργάστηκε σε πολλά περιοδικά με ποιήματα και δοκίμια. Το 1961 τιμήθηκε με το Α΄ Κρατικό Βραβείο Ποίησης. Το 1976 ανακηρύχθηκε Έπίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ποιήματά του μελοποιήσαν οι Μ. Χατζιδάκις, Μ. Θεοδώρακης, Άργ. Κουνάδης, Λ. Κόκοτος, Ν. Μαυρουδής. Δύο δίσκοι που απαγγέλλει ο ίδιος ποιήματά του εκδόθηκαν από την εταιρεία Διώνυσος (μουσική συνοδεία Άργ. Κουνάδη).

Βιβλία του εικονογράφησαν οι Γ. Τσαρούχης, Γ. Μόραλης, Ν. Χατζηκυριάκος - Γκίκας, Ν. Νικολάου και ο γλύπτης Κουλενιανός.

Ποιήματά του μεταφράστηκαν έπαινελημμένα στις περισσότερες Ευρωπαϊκές γλώσσες.

Σάββας Ζάννας

Ο Σάββας Ζάννας γεννήθηκε στην Ξάνθη το 1952. Σπούδασε θεωρητικά στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Από το 1972 έως το 1976 σπούδασε Κρουστά στην Ανωτάτη Κρατική Σχολή Μουσικής του Μονάχου με τους Hanns Hoelzl και P. Peinkoffner. Από το 1976 είναι μέλος της Συμφωνικής Όρχηστρας της EPT και από το 1977 έκτακτο μέλος της Κ.Ο.Α.

Λεωνίδας Ζώρας

Ο Λεωνίδας Ζώρας, συνθέτης, Διευθυντής Όρχηστρας και Καθηγητής, είναι μιά ηγετική φυσιογνωμία στο μουσικό κόσμο της χώρας μας. Γεννήθηκε στη Σπάρτη και σπούδασε στην Αθήνα βιολί, αντίστοιξη, φούγκα, ένορχήστρωση και διεύθυνση όρχηστρας. Συνέχισε τις σπουδές του στο εξωτερικό. Το 1940 πήρε Δίπλωμα Γενικής Μουσικής Διεύθυνσης (Συμφωνικής Όρχηστρας - Χορωδίας) από την Ανωτάτη Μουσική Ακαδημία του Βερολίνου. Παράλληλα μελέτησε με τους Γκράβνερ, Χόφερ και Μπόρις Μπλάχερ.

Από τότε μέχρι το 1958 δίδαξε στο Έθνικό Ωδείο και διηύθυνε συχνά την Κρατική Όρχηστρα, την Όρχηστρα της Ραδιοφωνίας και όπερες στη Λυρική Σκηνή.

Από το 1957 έως το 1968 έμεινε στο εξωτερικό και διηύθυνε στις Όπερες του Ανατολικού και Δυτικού Βερολίνου, της Λειψίας, της Δρέσδης και άλλων πόλεων

της Δυτικής Γερμανίας.

Μέ την Όρχηστρα του Ραδιοφωνικού Σταθμού του Δυτικού Βερολίνου έχει ηχογραφήσει μεταξύ άλλων και πολλά έργα, κυρίως του Καλομοίρη, του Βάρβουλη, του Σκαλκώτα και του Καρωτάκη. Το 1968 επέστρεψε στην Ελλάδα.

Ανέλαβε τη Διεύθυνση του Έθνικού Ωδείου και παράλληλα πήρε πολλές διοικητικές θέσεις στο μουσικό τομέα.

Σήμερα είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της EPT, μέλος της καλλιτεχνικής επιτροπής της Λυρικής Σκηνής και του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του Φεστιβάλ Αθηνών.

Στο πολύπλευρο συνθετικό του έργο που περιλαμβάνει έργα Συμφωνικά, Μουσικής Δωματίου και πολλά τραγούδια, αρχικά ακολουθεί το πνεύμα και την τεχνολογία της Έθνικής μουσικής σχολής που θεμελιώνει η γενιά του Καλομοίρη γύρω στην πρώτη και δεύτερη δεκαετία του 1900.

Από το 1945 και μετά στρέφεται σε νεότερες μουσικές τάσεις, όπως μαρτυρούν τά έργα του «Ακαριαία», Κοντσερτίνο για βιολί και όρχηστρα ξύλινων πνευστών, και άλλα όπου το μουσικό του ιδίωμα έγγιζει τά όρια της άτονικής μουσικής.

Μίσα Ίκέουσι

Η σοπράνο Μίσα Ίκέουσι γεννήθηκε στο Τόκυο, όπου και άρχισε τις μουσικές της σπουδές. Το 1971 κερδίζει ύποτροφία της έλβετικής πρεσβείας στο Τόκυο και έρχεται αρχικά στη Ζυρίχη, στα τμήματα άριστούχων τραγουδιού της οποίας κερδίζει επί 6 χρόνια δωρεάν φοίτηση και χρηματικό βραβείο για έξαιρετική επίδοση.

Συγχρόνως γίνεται δεκτή στην Ανωτάτη Μουσική Ακαδημία του Μονάχου, στην τάξη του τενόρου Ernst Haefliger, όπου φοιτά 5 χρόνια.

Παράλληλα σπουδάζει

Lied με τους καθηγητές Hermann Reutter και Erik Werba, όπερα με τον Richard Holm και όρατόριο με τον Wolfgang Schubert. Με τό πέρας των σπουδών της με δίπλωμα στο Konzertgesang, (σολίστ όρατορίου και Lied), κερδίζει λόγω ιδιαίτερων μουσικών προσόντων, ύποτροφία της γερμανικής κυβερνήσεως (DAAD), για μεταπτυχιακές σπουδές. Παράλληλα, τραγουδά σόν σολίστ με πολλές όρχηστρες και μαέστρους, όπως με τη φιλαρμονική του Μονάχου και τον Κάρλ Ρίχτερ, και πραγματοποιεί τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές.

Το 1978 προσλαμβάνεται σόν σολίστ στην όπερα της Οόλμ της Δ. Γερμανίας, και παρακολουθεί μαθήματα έρμηνείας κοντά στην σοπράνο Maria Stader, ενώ πραγματοποιεί σειρά κοντσερτών (καντάτες και όρατόρια) στην Γερμανία και Έλβετία. Τόν ίδιο χρόνο προσλαμβάνεται κατόπιν διαγωνισμού στην Χορωδία του Τρίτου Προγράμματος της EPT, σόν καθηγήτρια φωνητικής.

Το 1980 διδάσκει τραγούδι στο Ωδείο Αθήναιο στην Αθήνα.

Στην Ελλάδα έχει πραγματοποιήσει πάνω από 30 εμφανίσεις σε βραδυνά με Lieder, και έχει συμμετοχή σε ηχογραφήσεις με την συμφωνική όρχηστρα της EPT (Χριστουγεννιάτικο όρατόριο του Bach), και τά δυο σε πρώτη ελληνική και πρώτη παγκόσμια έκτελεση αντίστοιχα, με την κρατική όρχηστρα Αθηνών (Ψαλμοί του Α. Νεζερίτη), με τη χορωδία του Τρίτου προγράμματος (Καντάτες 51 και 61 του Bach, Stabat Mater του Pergolese, Μουσικά σκέρτσας του Μοντεβέρντι), και παίρνει μέρος στη Διεθνή έβδομάδα Νέων καλλιτεχνών της ΔΕΘ, ενώ παράλληλα πραγματοποιεί σειρά εκπομπών στο Τρίτο Πρόγραμμα, με θέματα σχετιζόμενα με τη φωνητική μουσική.

Παρά τό νεαρό της ηλικίας, είναι κάτοχος ενός πλούσιου ρεπερτορίου, στο οποίο περιλαμβάνονται πάνω από 120 Lieder όλων των περιόδων, 80 περίπου όρατόρια, καντάτες και λειτουργίες και 5 όπερες.

Τζιόρτζιο Καροσίνο

Φρέι Έρμάνο δά Κάμαρα

Ο νέος μοναχός Frei Hermanno da Camara γεννήθηκε στη Λισσαβώνα. Κατάγεται από οικογένεια εύγενών γαιοκτημόνων της περιοχής Καρκαβέλος που βρίσκεται στα περίχωρα της Λισσαβώνας, στην οποία και γεννήθηκε.

Στό Καρκαβέλος έζησε τά παιδικά του χρόνια και εκεί κατά τη διάρκεια μεγάλων κοινωνικών συγκεντρώσεων στις οποίες συμμετείχαν συνήθως καλλιτέχνες, ο Hermanno da Camara ανακάλυψε τό μουσικό του ταλέντο. Καί άρχην τη σπάνια και χαρισματική φωνή του.

Μέ τό τραγούδι και τη σύνθεση ασχολήθηκε έρασιτεχνικά μέχρι όπου τό «Φάδο του άποχαιρετισμού» που έγραψε κατέκτησε όλη την Πορτογαλία. Τό τραγούδι αυτό ήταν ένας άποχαιρετισμός προς τον κόσμο του και η έκφραση της θέλησής του να αφιερωθεί στο Θεό και τη μοναχική ζωή.

Οί εμφανίσεις του είναι εκτοτε σπανιότατες αλλά η ένσασχόλησή του με τη μουσική εντατικοποιείται σε επαγγελματικό επίπεδο.

Χάρη στην αυθεντικότητα της μουσικής που συνθέτει και τραγουδάει σε δικούς του στίχους έχει δημιουργήσει ένα μύθο γύρω από τό άτομό του.

Όλοι του οί δίσκοι κέρδισαν μεγάλη δημοτικότητα και τέσσερεις άπ' αυτούς απέσπασαν τό Βραβείο του Χρυσού Δίσκου.

Οί προσκλήσεις που δέχεται άπ' όλες τις γωνίες της γης είναι άναριθμητες και οί εμφανίσεις του αποτελούν πάντα ένα σπάνιο γεγονός.

Τζιόρτζιο Καροσίνο

Αρχιτέκτων, σεναριογράφος, σκίτσογράφος, ζωγράφος, καθηγητής καλών τεχνών. Γεννήθηκε από γονείς μετανάστες Ιταλούς, στο Μοντεβίντεο τό 1938.

Σπούδασε στην Αρχιτεκτονική σχολή του Πανεπιστημίου της Φλωρεντίας και στο Ίνστιτούτο Τεχνών της ίδιας πόλης (1969).

Βραβεύτηκε σε εκθέσεις της χώρας του, τό 1957, 58, 59 και 60. Πήρε πρώτα βραβεία σε διαγωνισμούς του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και βραβεία για άφισες. Έκανε εκθέσεις στην Ούρουγουά, στις Μπενάλε του Σάο Πάολο (Βραζιλία), στην Λατινική Αμερική, στο Μπουένος Άιρες και άλλου. Έργα του υπάρχουν σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές σε πολλές χώρες. Συνεργάστηκε ακόμα για την έκδοση της Μεγάλης Έγκυκλοπαίδειας της Ούρουγουάης.

Από τό 1969 παράλληλα με τίς άλλες του ασχολίες φτιάχνει σκηνικά και κοστούμια θεάτρου. Καί έδώ η έργασία του κρίνεται αξιόλογη. Έργάζεται στον όπτικοακουστικό χώρο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, στο θέατρο, στον κινηματογράφο και συνεργάζεται με γνωστούς συνθέτες για την παρουσίαση όρισμένων Έργων του.

Μαζί με τον Οράσιο Φερρέρ και άλλους Λατινοαμερικάνους καλλιτέχνες πραγματοποίησε τό φιλμ για τό ταγκό που παρουσίασε στη Βοστώνη τό 1980, και πού θα προβληθεί στο πλαίσιο των έκδηλώσεων του φετινού Μουσικού Αύγουστου.

Βύρων Κολάσης

Σε ηλικία 6 χρονών άρχισε τίς σπουδές του στο βιολί και 9 χρονών έδωσε την πρώτη του συναυλία στην Αθήνα. Το 1938 άποφοίτησε από τό Ωδείο Αθηνών με πρώτο βραβείο παμψηφεί.

Αμέσως άρχισε να δίνει συναυλίες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Έν συνέχεια πήρε δίπλωμα διευθύνσεως όρχηστρας και άντιστίξεως και φούγκας από την Σκόλα Καντόρουμ του Παρισιού. Από τό 1946 ως τό 1968 ήταν έξάρχων βιολιστής της Κρατικής Όρχηστρας Αθηνών. Έχει δώσει συναυλίες στη Γαλλία, Έλβετία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Βέλγιο, Άγγλία, Σουηδία, Σοβιετική Ένωση, Ρουμανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, Αίγυπτο κλπ. Έμφανίστηκε ως σολίστ με τίς Συμφωνικές Όρχηστρες της Μόσχας, Λένινγκραντ, Κιέβου, Χάρκοβου, Ροστόβ, Στοκχόλμης, Βελιγραδίου, Ζάγκρεμπ, Βουκουρεστίου, Βαρκελώνης καθώς και στα Φεστιβάλ του Ντουμπρόβνικ, Σπλιτ κλπ.

Από τό 1943 διεύθυνε τη Συμφωνική Όρχηστρα της EPT και τό 1954 ίδρυσε την Όρχηστρα Δωματίου Αθηνών με την οποία και περιόδευσε κατ' επανάληψη στο εξωτερικό. Σήμερα κατέχει τίς θέσεις του Α' Διευθυντή στην Έθνική Λυρική Σκηνή και διεύθυνει τακτικά όρχηστρες στο εξωτερικό καθώς και μελοδραματικές παραστάσεις.

Από τό 1943 διεύθυνε τη Συμφωνική Όρχηστρα της EPT και τό 1954 ίδρυσε την Όρχηστρα Δωματίου Αθηνών με την οποία και περιόδευσε κατ' επανάληψη στο εξωτερικό.

Αντώνης Κοντογεωργίου

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη τό 1945. Σπούδασε στο Μακεδονικό και Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης θεωρητικά, Βυζαντινή μουσική, πιάνο με τον Γιώργο Θυμή και την Ίωάννα Νεδέλλκου, τραγουδι με τη Φέμπη Νικολαΐδου, ενώ παράλληλα σπούδασε για τρία χρόνια στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τίς μουσικές του σπουδές συνέχισε στο εξωτερικό. Μελέτησε στο Μοσαρτέουμ του Ζάλτσμπουργκ τό λήντ στον Σούμπερτ και

στον Βόλφ. Διεύθυνση χορωδίας στο Ωδείο Ρίχαρντ Στράους του Μονάχου και στην Ανωτάτη Μουσική Ακαδημία του Μονάχου. Επίσης τραγούδι με τον Έρνστ Χαϊφλινγκερ. Λήντ με τον Χέρμαν Ράουτερ και τον Έρσιχ Βέρμπα, πιάνο και εκκλησιαστικό όργανο.

Από την Ανωτάτη Μουσική Ακαδημία του Μονάχου πήρε: Δίπλωμα Λήντ-Όρατορίου, Διεύθυνσης Χορωδίας και Διεύθυνσης Χορωδίας-Όρχηστρας. Από τίς πολύπλευρες μουσικές δραστηριότητες του Αντώνη Κοντογεωργίου αναφέρουμε μερικές:

Από τό 1962 μέχρι τό 1970 διεύθυνε την παιδική χορωδία των Χριστιανικών μαθητικών ομάδων Θεσσαλονίκης και πραγματοποίη 180 συναυλίες, ηχογραφεί τρεις δίσκους και δίνει 41 ραδιοφωνικές εκπομπές και τρεις τηλεοπτικές.

Τό 1966 ίδρύει και διεύθυνει τό φωνητικό και όργανικό συγκρότημα «PRO MUSICA» για την καλλιέργεια και διάδοση της παλιάς μουσικής.

Από τό 1966 μέχρι τό 1968 είναι μουσικός βοηθός στο Μουσικό τμήμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στο διάστημα αυτό συμμετέχει στην έβδομάδα Νέων Καλλιτεχνών της Διεθνούς Έκθέσεως Θεσσαλονίκης και όργανώνει την πρώτη και τη δεύτερη Συνάντηση Νεανικών Χορωδιών με συμμετοχή 11 χορωδιών άπ' όλη την Ελλάδα.

Τό 1969 όργανώνει και διεύθυνει τη μικτή χορωδία «Τάσος Παππής» του Σωματείου ΤΕΧΝΗ Θεσσαλονίκης.

Τό 1970 προσλαμβάνεται καθηγητής μουσικής και διευθυντής χορωδίας στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια.

Μέχρι σήμερα πραγματοποιήσε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό πεντακόσια περίπου ρεσιτάλ και συμμετοχές σε συναυλίες σόν διευθυντής ή σολίστ.

Τό 1975 βραβεύεται στον διεθνή διαγωνισμό Λήντ - Όρατόριου στην Άθήνα. Από τό 1977 είναι διευθυντής της Χορωδίας του Τρίτου Προγράμματος.

Καίτη Κοπανίτσα

Η Καίτη Κοπανίτσα σπούδασε τραγούδι, άνωτερα θεωρητικά, σύνθεση και θέατρο στο Λονδίνο, και ειδικεύτηκε στο κλασικό τραγούδι (Lied). Πήρε τό Α΄ Βραβείο της Γαλλικής Μελωδίας στο Διεθνή Διαγωνισμό του Παρισιού. Έκτοτε τραγουδούσε από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς του Β.B.C., του Παρισιού, του Άμβούργου, των Άθηνών κ.ά., και σε δημόσια ρεσιτάλ στο Λονδίνο, στο Birmingham, στο Manchester, καθώς και στο Bach Festival της Οξφόρδης. Στην Ελλάδα, τόσο στην Άθήνα όσο και στην έπαρχία, προώθησε άνάμεσα σε άλλα και τό ενδιαφέρον του έλληνοκοινοτικού για τό τραγούδι της Ανανέωσης (έλισαβετιανά κ.ά.) Έχει πάρει μέρος στις εκδηλώσεις του Τρίτου Προγράμματος της Ε.Ρ.Τ., καθώς και στην Έλληνική Έβδομάδα Σύγχρονης Μουσικής, έρμηνεύοντας έργα Έλλήνων συνθετών σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση.

Γιώργος Κουρουπός

Ο Γιώργος Κουρουπός γεννήθηκε στην Άθήνα τό 1942. Σπούδασε πιάνο στο Ωδείο Άθηνών και Μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Άθηνών. Τό 1968, με ύποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης, έφυγε για τό Παρίσι όπου σπούδασε σύνθεση στο Conservatoire de Paris, στην τάξη του Olivier Messiaen. Άποφοίτησε τό 1972 με βραβείο σύνθεσης. Άπό τό 1971 έως τό 1976 ήταν υπεύθυνος του μουσικού τμήματος της Maison de la Culture de Creteil. Στη θέση αυτή είχε τήν ευκαιρία ν' ασχοληθεί ιδιαίτε-

ρα με τή μουσική ευαισθητοποίηση και διαπαιδαγώγηση των παιδιών και γενικότερα του κοινού, μέσα από νέες μορφές δημιουργίας που στηρίζονται στην συνεργασία επαγγελματιών καλλιτεχνών και έρασιτεχνών. Έτσι ανέβασε μουσικά θεάματα με 200-300 εκτελεστές, επαγγελματίες και έρασιτεχνές, όπως «Έρμής και Προμηθεύς» τό 1973, «Τά Παιδιά της Άμμου» τό 1974, «Ο Πύργος της Βαβέλ» τό 1976. Έχει γράψει πάνω από 30 έργα για διάφορους συνδυασμούς οργάνων και φωνές, που τά περισσότερα έχουν παιχθεί στο έξωτερικό. Ο Γιώργος Κουρουπός γύρισε στην Ελλάδα τον Σεπτέμβριο του 1977 και έκτοτε δουλεύει στο Τρίτο πρόγραμμα συνεχίζοντας τή δραστηριότητά του σαν συνθέτης και πιανίστας. Η έπεξεργασία για φωνή και πιάνο των «Έξι τραγουδιών της Δωδεκανήσου» καθώς και «Η συνέλευση των ζώων» και η «Σερενάτα για δύο (ή τό μικρό έρωτικό...）」 που παρουσιάζονται φέτος για πρώτη φορά στο Μουσικό Λύγουστο '81 είναι από τήν πιο πρόσφατη δουλειά του. Τό HESPERIA (OU CANTUS INFIRMUS) είναι έργο του 1977 ειδικά γραμμένο για τό Γαλλικό σεξτέτο για 6 ONDES MARTENOT*.

* Τα ONDES MARTENOT είναι από τά πρώτα ηλεκτρονικά όργανα που κατασκευάστηκαν στην Εύρώπη (1928) και που έπεζησαν μέχρι σήμερα, προκαλώντας πάντα τό ενδιαφέρον των σύγχρονων συνθετών χάρη στις έξαιρετικά πλούσιες δυνατότητές του.

Έλλη Λαμπέτη

Η Έλλη Λαμπέτη γεννήθηκε στο Βύλβια Άττικής. Μαθήτευσε δίπλα στη Μαρίκα Κοτοπούλη. Προσεμφανίστηκε στο θέατρο με τό έργο «Η Χάνελε πάει στον παράδεισο» του Χάουπμαν, παίζοντας τον επώνυμο ρόλο (Θ. Κοτοπούλη, 1942). Έ-

πειτα εμφανίστηκε στο θέατρο Μουσούρη («Σκάνδαλο σε γυμνάσιο θηλέων», 1944-45) και στο Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κούν στα έργα: «Γυάλινος κόσμος» του Τένεσου Ούίλιαμς, «Άντιγόνη» του Άνουίγ και «Ματωμένος γάμος» του Λόρκα (1946-48). Συνεργάζεται με τον Κώστα Μουσούρη από τό 1949 ως τό '52 στα έργα: «Κληρονόμος», «Πέγκ, καρδούλα μου» κ.ά. Τό 1952 συγκροτεί θίασο με τον Γιώργο Παππά και τον Δημήτρη Χόρν και παίζουν ως τό '55 τά έργα: «Βαθιά γαλάζια θάλασσα», «Άγαπούλα», «Νόρα» του Ίβεν, «Τρεις άγγελου», «Γαλάζιο φεγγάρι». Με τον Κώστα Μουσούρη και τον Δ. Χόρν παίζουν στην σεζόν 1955-56 τά έργα: «Πρόσκληση στον πύργο» και «Τελευταία βάλς». Άπό τό 1956 ως τό '58 πρωταγωνιστεί με τον Δ. Χόρν στα έργα: «Άριστοκρατικός δρόμος», «Βροχοποιός», «Ζιζή», «Νυφικό κρεβάτι» και «Παιχνίδι της μοναξιάς». Ηγείται θίασου από τό 1962, ανεβάζοντας τά έργα: «Τό θαύμα της Άνν Σάλιβαν», «Πέγκ, καρδούλα μου», «Η μικρή μας πόλη», «Όντιν», «Η κληρονόμος», «Ξυπόλητη στο πάρκο», «Λεωφορείον ο πόθος» του Τένεσου Ούίλιαμς, «Άγία Ίωάννα» του Μπέρναρ Σώ, «Πέτσι», «Βυσινοκήπος» του Τσέχωφ, «Φιλομένη Μαργουράνο» του Έντουάρντο ντέ Φίλιπο, «Ντόλυ», «Σάρα» κ.ά.

Γκίτζελα Μάι

Τήν είχαν ονομάσει «Η πρώτη κυρία του πολιτικού τραγουδιού», αυτή — όμως — προτιμούσε νά αποκαλείται «μία ήθοποιός που τραγουδάει», χαρακτηρισμός που της είχε δώσει ο Μπρέχτ. Η Γκίτζελα Μάι θέλησε πάντοτε νά ακολουθήσει αυτή τήν άρχή. Τό 1951, αφού για καιρό εργάστηκε σε μικρά θέατρα, ο Βόλφγκανγκ

Λάνγκχοφ τήν προσέλαβε στο «DEUTSCHES THEATER», που ίδρυτής του ήταν ο Μάξ Ράινχαρτ. Έκει έρμήνευσε με έπιτυχία δραματικούς και κωμικούς ρόλους. Μετά από δέκα χρόνια θητείας σ' αυτό τό χώρο σκέφτηκε πώς ήταν πιά καιρός νά δευρώνει τήσ θεατρικής της έμπειρίας. Προσλήφθηκε από τήν Έλεν Βάιγκελ στο BERLINER ENSEMBLE, που είχε ιδρύσει ο Μπρέχτ. Έκει της δόθηκε ή ευκαιρία νά δοκιμάσει τής μεθόδους έρμηνείας του Μπρέχτ και από τό 1961 ήταν ο βασικός εκφραστής των μεθόδων του μπρεχτικού θεάτρου. Η «δευτέρα καριέρα» της Γκίτζελα Μάι άρχισε τό 1959. Ο Χάνς Άισλερ, συνθέτης, στενός φίλος και συνεργάτης του Μπρέχτ τήν ενθάρρυνε και τήν παρότρυνε σε νέες δραστηριότητες. Τό άποτέλεσμα ήταν νά σηματοποιήσει μία έντυπωσιακή έπιτυχία στην πρώτη της εμφάνιση στο «PICCOLO TEATRO» του Μιλάνου με ένα πρόγραμμα από τραγούδια του Μπρέχτ. Η Γκίτζελα Μάι διδάσκει ύποκριτική και τραγούδι σε πολλές Άκαδημίες, τόσο στην πατρίδα της, όσο και σε άλλες χώρες. Έχει ήχογραφήσει πολλούς δίσκους και έχει κάνει πολλές περιοδείες σ' όλόκληρο τον κόσμο, παραμένοντας — όμως — πάντα μέλος του «BERLINER ENSEMBLE» και δυνατά παράλληλα και πολιτικά δραστηριοποιημένη. Η έρμηνεία της στη «Μάνα Κουράγιο» (όπου κρατούσε τό βασικό ρόλο), που ή πρεμιέρα του δόθηκε τον Οκτώβριο του 1978, ήταν ένα από τά σημαντικότερα επιτεύγματα της καλλιτεχνικής της πορείας. Η Γκίτζελα Μάι εξάλλου, έχει τιμηθεί με «Μεγάλο Διεθνές Βραβείο Δίσκου» (Παρίσι) και τό «Premio Della Critica Discografica Italiana» (Μιλάνο). Είναι μέλος της «Άκαδημίας Τεχνών» της

Γερμανικής Λαϊκής Δημοκρατίας, όπου και κατοικεί. Άκόμα εκτός από πολλές άλλες σημαντικές διακρίσεις της έχει άπονεμηθεί τό «Έθνικό Βραβείο Τεχνών πρώτης τάξεως», τό 1973.

Κική Μορφωνιού

Η μεσόφωνος Κική Μορφωνιού γεννήθηκε στην Άθήνα. Σπούδασε τραγούδι και πιάνο στο Έθνικό Ωδείο. Πήρε τό δίπλωμά της με Πρώτο Βραβείο και Άριστοείο έξαιρετικής έπίδοσης. Με Κρατική Ύποτροφία συνέχισε τής σπουδές της για τρία χρόνια στο Μιλάνο, με μαέστρους της Σκάλας του Μιλάνου. Έκτός από τήν Έθνική Λυρική Σκηνή όπου είναι μόνη πρωταγωνίστρια, έχει τραγουδήσει και σε Λυρικά Θέατρα της Ίταλίας, της Πορτογαλίας και της Γιουγκοσλαβίας. Έχει εμφανισθεί στο Φεστιβάλ Επιδάουρου με τή Μαρία Κάλλας, ύπο τή διεύθυνση του Τούλιο Σεραφίν, στη Νόρμα και στη Μήδεια και επανειλημμένα στο Φεστιβάλ Άθηνών με τήν Έθνική Λυρική Σκηνή και με τήν Κρατική Όρχήστρα Άθηνών. Συνεργάστηκε στην καριέρα της με έξαιρετικούς καλλιτέχνες, όπως ο Ρίζανεκ, Πασχάλης, Ζαχαρίου, Τσανγκάνοβιτς, Μπεργκόντζι, Καπουτσιλι και με πολλούς Έλληνες και ξένους μαέστρους. Συνεργάζεται συχνά με τό Τρίτο Πρόγραμμα και είναι καθηγήτρια στο Ωδείο Άθηνών. Η Κική Μορφωνιού έχει τιμηθεί με τό Βραβείο «Μαρία Κάλλας». Μουλουτζί

Μουλουτζί

Ο Μαρσέλ Μουλουτζί γεννήθηκε στο Παρίσι τό 1922. Ποιητής, συνθέτης, έρμηνευτής. Βγαίνει στο θέατρο δέκα μόλις χρονών. Άργότερα παίρνει μέρος σε πολ-

λές ταινίες, μεταξύ άλλων στο «Είμαστε όλοι δολοφόνοι», «Τό κεφάλι των άλλων» κλπ. Ταυτόχρονα ασχολείται με τή ζωγραφική. Τό 1945 τό μυθιστόρημά του «Επίκο» παίρνει τό βραβείο της Pleiade. Τό 1947 παίρνει τό θεατρικό του έργο «Τέσσερις γυναίκες στην Άνανέωση». Δημοσιεύει τήν ποιητική συλλογή «Τραγούδια για τή μελαγχολία μου». Τότε άρχίζει νά διακρίνεται και ως στιχουργός, συνθέτης και έρμηνευτής τραγουδιών. Τό 1953 παίρνει τό βραβείο Charles Cros για τό τραγούδι «Σάν μία μικρή παπαρούνα» των Μονποι και Assot. Τό 1956 βραβεύεται για τά ώραιότερα παιδικά τραγούδια. Σε κάποια φάση της καριέρας του γίνεται βεντέτα του σάου-μπίζινεζ, Γρήγορα όμως άποσύρεται από τή σκηνή τελειώς για ένα διάστημα, για νά έπιστρέψει και πάλι όλότελα άνανεωμένος, ο Μουλουτζί όπως τον ξέρουμε σήμερα, ένας από τους μεγαλύτερους έρμηνευτές του γαλλικού τραγουδιού. Ντόρα Μπακοπούλου

Ντόρα Μπακοπούλου

Η Ντόρα Μπακοπούλου - Μαρκιανού γεννήθηκε στην Άθήνα. Άρχισε μαθήματα πιάνου στα πέντε της χρόνια. Έννεά χρονών βρέθηκε στην Άμερική όπου τήν έποπτεία των σπουδών της ανέλαβε ο Δημήτρης Μητρόπουλος. Όταν γύρισε στην Ελλάδα σπούδασε στο Ωδείο Άθηνών με τήν Μαρίκα Παπαϊωάννου. Πρωτοεμφανίστηκε στο κοινό σε ηλικία 14 χρονών στο Ζάλτσμπουργκ με τήν Όρχήστρα του Μοσαρτέου. Συνέχισε τής σπουδές της με κρατική ύποτροφία στο Ωδείο της Γενεύης και τελείωσε με διακρίσεις. Τιμήθηκε από τήν Άκαδημία Άθηνών με τό βραβείο Σπύρου Μοτσεινίου. Βραβεύτηκε έπίσης στους Διεθνείς Διαγωνισμούς του Μονάχου και του Vercelli. Έχει πάρει μέρος σε πολ-

λά ρεσιτάλ και συναυλίες με όρχήστρα και συμμετέχει σε σύνολα δωματίου. Έχει εμφανιστεί σε πολλές πόλεις στην Ελλάδα και σε μεγάλες πόλεις του έξωτερικού. Βαγγέλης Μπουντούνης Ο Βαγγέλης Μπουντούνης γεννήθηκε στην Άθήνα τό 1950. Σπούδασε κιθάρα στο Έθνικό Ωδείο με καθηγητή τον Δημήτρη Φάμα και πήρε δίπλωμα τό 1970 με Ά Βραβείο και Άριστοείο έξαιρετικής έπίδοσης. Συνέχισε με ύποτροφίες τής σπουδές του στην Άκαδημία Σαντιάγκο ντέ Κομποστέλλα της Ίσπανίας με τον Ηοσέ Τομας, στην Άκαδημία «Nivaldi» της Ίταλίας με τον Alirio Diaz και στον Καλανάδα (Jeunesses Musicales) με τον Alexandre Lagoya. Πήρε μέρος σε διεθνείς διαγωνισμούς και τιμήθηκε, τό 1968 με τό Β΄ Βραβείο στο Φεστιβάλ Τσεχοσλοβακίας, τό 1969 με τό Α΄ Βραβείο στον 4ο διεθνή διαγωνισμό Κιθάρας στο Μιλάνο, με τό Α΄ βραβείο Mario Castelnuovo-Tedesco στον διαγωνισμό «Notti» στο Βερολίνο και με τό Α΄ Βραβείο στην τάξη Andrés Segovia, στην Άκαδημία Σαντιάγκο ντέ Κομποστέλλα. Μετά απ' αυτόν τον διαγωνισμό ο Andrés Segovia τον προσκάλεσε για ιδιαίτερα μαθήματα στη Γρανάδα και στη Μαδρίτη. Έχει δώσει ρεσιτάλ στην Τσεχοσλοβακία, Ίταλία, Καναδά, Λίβανο (Φεστιβάλ Μπάλαμπεκ), Ούγγαρία (1ο και 2ο Φεστιβάλ Έστεργκομ) και στην Ελλάδα, Γερμανία, Γιουγκοσλαβία, Σοβ. Ένωση. Νίκος Νικολάου

Νίκος Νικολάου

1909: Γεννήθηκε στην Ύδρα. 1929-1936: Σπούδασε ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών Άθηνών. 1937-1938: Συνεχίζει τής

σπουδές του στη Ρώμη και στο Παρίσι. 1939: Παίρνει τήν ύποτροφία ζωγραφικής του Πρίγκιπος Νικολάου της Ελλάδος. 1964: Έξελέγη τακτικός καθηγητής της Άνωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών Άθηνών. Παρουσίασε έργασια του στην Ελλάδα και στο έξωτερικό σε άτομικές και ομάδικές εκθέσεις (μεταξύ άλλων και στις BIENNALE Βενετίας τό 1935 και 1964). Έξετέλεσε έργα χαρακτηριστικής εικονογράφησης βιβλίου, έξετέλεσε νοτογραφίες (φρέσκο), όπως Πτέρυγα Ζωοδόχου Πηγής, Πάντιος Σχολή, Ξενοδοχεία κ.ά. Σχεδίασε σκηνικά και κοστούμια για τό Έθνικό Θέατρο, τό Έλληνικό Χορόδραμα, τό Κρατικό Θέατρο Β. Ελλάδα και σκηνογράφησε τραγωδίες στο Θέατρο των Φιλιππων και στη Θάσο. Η τελευταία του έκθεση έγινε στην γκαλερί Ζουμπούλακη, όπου παρουσίασε για πρώτη φορά τής πέτρες του. Έργα του βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο έξωτερικό, όπως στην Έθνική Πινακοθήκη Άθηνών, τήν GALERIA NAZIONALE D'ARTE MODERNA (Ρώμη) κ.ά. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σχετικά με τής άρμονικές χαράξεις στην άρχαία ελληνική τέχνη και άλλα θέματα σε περιοδικά και εφημερίδες. Γιάννης Παπαδόπουλος

Γιάννης Παπαδόπουλος

Ο Γιάννης Παπαδόπουλος έγινε γνωστός ως σολίστ πιάνου, στην Ελλάδα με τή συμμετοχή του σε συναυλίες της Κρατικής Όρχήστρας και της Μικρής Όρχήστρας Άθηνών, καθώς και τής Συμφωνικής της Έλληνικής Ραδιοφωνίας - Τηλεόρασης, και στο έξωτερικό με τής εμφανίσεις του σε συμφωνικές συναυλίες ύπο τή διεύθυνση γνωστών άρχισουσικών, καθώς και σε άτομικά ρεσιτάλ και ραδιοφωνικές

πό το Μπαρόκ μέχρι το σύγχρονο κλασικό ή ρομαντικό, λίντ ή λαϊκό τραγούδι, όπερα και συναυλίες. Σε κάθε περίπτωση τὰ κονσέρτα του έχουν έλκύσει μεγάλο κοινό σ' όλο τον κόσμο και είναι γνωστός επίσης στους άκροατές ραδιοφώνου, τηλεοράσεως και δίσκων.

Τό δλοκληρωμένο ταλέντο του καλλιτέχνη για τή σύγχρονη μουσική τοδωσε πολλές εückαιρίες νά έρμηνεύσει ένα μεγάλο αριθμό από παγκόσμιες πρεμιέρες πολλές εκ των οποίων γράφτηκαν ειδικά γι' αυτόν:

Ligeti, Άντωνίου, Χρήστου, Gage, Crumb, Castaldo, Κουρουπός, Ξενάκης, Killmayer, Βιάλας, Χατζιδάκις κλπ.

Έπίσης, τὰ τελευταία 20 χρόνια τραγουδᾷ τὰ τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι σε συναυλίες σ' όλο τον κόσμο με τον συνθέτη στο πιάνο.

Έχει γυρίσει δίσκους με τήν Columbia, EMI, Lyra στήν Άθήνα, Point Radiant στή Γαλλία, και ένας από τους τελευταίους του δίσκους, "Spvgos Sakkas Politai" γυρίστηκε στή Δυτική Γερμανία από τήν "Wergo".

Στό πεδίο του κινηματογράφου, έξέπληξε κριτικούς και θεατές γυρίζοντας τελειώς άπρόσμενα τό φιλμ του Κώστα Φέρρη «Δύο φεγγάρια τον Αύγουστο» τό όποίο κέρδισε βραβεία σε πολλά φεστιβάλ τόσο στήν Ελλάδα όσο και στο έξωτε- ρικό.

Γεννήθηκε στήν Άθήνα τό 1938. Σπούδασε στό Ώδειό Άθηνών με τον Κίμωνα Τριανταφύλλου και τή Μαρία Καλφοπούλου και άποφοίτησε με άριστα παμψηφεί. Συνέχισε τίς ανώτερες σπουδές του στό Μοτσαρτέουμ (1963-1967) του Σάλτσμπουργκ με τον Μάξ Λόρεντς τραγούδι και με τον Πάουλ Σκίλχάουσκι λίντ και όρατόριο.

Ό Σπύρος Σακκάς υπήρξε πρωταγωνιστής τής Όπερας του Μπρούναβιγκ επί σειρά έτών και συνεχίζει νά τραγουδᾷ σε πολλές άλλες

όπερες τής Εύρώπης και τής Άμερικής.

Συμμετέχει τακτικά σε μεγάλα διεθνή φεστιβάλ, όπως Μπάχ του Λονδίνου, Βιέννης, Φιλαδελφείας, Μπιενάλε τής Βενετίας, Ρουαγιάλ, Άβινιόν, Μονάχου, Νέας Υόρκης, Φλωρεντίας, Επίδαύρου, Παρισιού, Μόσχας, Ισραήλ, Άθηνες κλπ., και έχει έμφανιστεί με όρχηστρες όπως: Καμεράτα Άκαντέμικα, Μοτσαρτέουμ, Φιλαρμονική του Λονδίνου, τής Άθηνας, του Άμβούργου, τής Στουτγάρδης, του Μπρούκλιν κ.λ.π.

Έχει τραγουδήσει υπό τή διεύθυνση μαέστρον όπως: Joseph Keilberth, Rudolph Kempe, Rafael Kubelik, Bernard Paumgartner, Pierre De- gnaux, Marek Janowski, Lucas Foss, Michael Tabachnik, και άλλους.

Διακρίνεται επίσης, στο πεδίο τής διδασκαλίας. Έχει διδάξει στή μουσική σχολή του Καθολικού Πανεπιστημίου τής Ούάσιγκτον (1973-1975) όπου ήταν διευθυντής τής σχολής τής όπερας και διδασκε φωνητική, ενώ από τό 1975 ανήκει στο διδακτικό προσωπικό τής Μουσικής Άκαδημίας τής Φιλαδελφείας των ΗΠΑ, όπου διδάσκει λίντ, σύγχρονη μουσική και όπερα.

Γκέργκι Σάντορ

Θεωρείται σήμερα παγκόσμια ένας από τους μεγάλους βιρτουόζους πανίστες έρμηνευτές τής μουσικής των ΒΑΤΟΚ, ΚΟΔΑΛΥ, ΡΟΚΟΦΙΕΥ καθώς και έργων του 19ου αιώνα. Η καριέρα του διάσημο αυτοόγγρικής καταγωγής πιανίστα που απέσπασε θριαμβευτικές κριτικές παντού, καλύπτει εμφανίσεις σε κονσέρτα με μεγάλες όρχηστρες τής Εύρώπης, τής Βορείου και Νοτίου Άμερικής και τής Άπω Άνατολής.

Ό GYORGY SANDOR σπούδασε μουσική στο «Ώδειο Λίστ» στή Βουδαπέστη κοντά στον Μπέλα Μάρεκ. Μαθήματα συνθέσεως

πήρε από τον Ζόλταν Κόνταλνυ. Στο ένεργητικό του έχει τήν παγκόσμια πρώτη έκτέλεση και ήχογράφηση του «Τρίτου Κονσέρτου για πιάνο» (1946) του Μάρεκ καθώς και τή διασκευή του για πιάνο τής «Χορευτικής Σούιτας» στο Κάρνεγκι Χώλ τό 1945.

Τιμήθηκε με τό Μεγάλο Βραβείο Δίσκου για τήν ήχογράφηση του συνόλου των έργων για πιάνο του Μάρεκ τό 1965. Έπίσης ήχογράφησε δλόκληρο τό πιανιστικό έργο των Προκόφωφ και Κόνταλνυ. Τό ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός τής σαϊζόν (NEW YORK TIMES, 26 Σεπτεμβρίου 1970), ήταν η έρμηνεία των τριών κονσέρτων για πιάνο του Μάρεκ από τον Γκέργκι Σάντορ στο «Κάρνεγκι Χώλ» για τήν επέτειο των 25 χρόνων από τό θάνατο του συνθέτη.

Οι πολλές εξαιρετες ήχογραφήσεις του G. Sandor και οι ετήσιες περιοδείες του άνα τον κόσμο πολλαπλασίασαν σημαντικότητα τους ήδη πολυάριθμους θαυμαστές του σ' δλόκληρη τήν ύφήλιο. Κατά τήν τρέχουσα περίοδο (1980-1981) κέρ' άπ' τίς Η.Π.Α. ο G. Sandor έδωσε πολλά κονσέρτα στήν Εύρώπη, τή Ν. Άμερική και τήν Άπω Άνατολή.

Λίνα Σάστρι

Γεννήθηκε στή Νεάπολη τό 1950. Γνωστή στο Ίταλικό κοινό, ήθοποιός και τραγουδίστρια. Συνεργάστηκε με διαλεχτούς καλλιτέχνες του θεάτρου και τής τηλεόρασης σε έργα των Πιραντέλλο, ντέ Φίλιππο, Γκολντόνι, Σαίξπηρ και άλλων. Έπαιξε και τραούδησε σε πολλά μουσικά θέατρα και στήν παγκόσμια έπιτυχία «MASANIELLO».

Λέλα Στάμος

Άφού άποφοίτησε από τό Έθνικό Ώδειο Άθηνών με τό «Άριστέιο Έξαιρετικής Έπιδόσεως», η Λέλα Στάμος προσελήφθη στήν Έθνική Λυρική Σκηνή ως μόνιμο

στέλεχος. Τό 1963, στον διαγωνισμό «Μαρία Κάλλας», που προκηρύσσονταν τότε για πρώτη φορά, κατέλαβε τήν πρώτη θέση έπιτυχίας. Η σχετική ύποτροφία τής επέτρεψε νά φύγει για τό Μιλάνο, όπου και τελειοποιήθηκε στήν τέχνη τής.

Ός πρωταγωνίστρια πλέον τής Λυρικής έλαβε μέρος στο Φεστιβάλ Άθηνών, στις όπερες «Aida», «Forza del Destino» και «Μπόρις Γκουντουνόφ». Έχει επίσης λάβει μέρος ως σολίστ σε έκτελέσεις όρατορίων (Requiem του Verdi, «Άπόστολο Παύλο» του Πετρίδη), καθώς και στις συμφωνικές συναυλίες τής Κρατικής Όρχήστρας Άθηνών. Στήν Ίταλία έλαβε μέρος στήν τηλεοπτική έκτέλεση του Magnificat του Bach, στο Μιλάνο (με τήν Όρχήστρα τής Ίταλικής Ραδιοφωνίας και Τηλεοράσεως υπό τή διεύθυνση του Peter Maag), σε συμφωνική συναυλία στο Παλέρμμο (με τήν Όρχήστρα του Teatro Massimo υπό τή διεύθυνση του Raynald Giannopineti) και εμφανίστηκε στο πλαίσιο του Φεστιβάλ του Salentino (στήν όπερα «Όρφεύς», με διεθυντή τον Οττανίο Ziino), καθώς και, τον Ιανουάριο του 1979, στο πλευρό του διάσημο βαρόνου Piero Cappuccilli, στο Teatro Petruzzelli του Bari, στήν όπερα «Un Ballo in Maschera».

Στή Ρουμανία εμφανίστηκε στον «Τρονατορε», στο πλαίσιο του Φεστιβάλ τής Κωνσταντίας, καθώς και στο Βουκουρέστι και στο Βρασσο, μαζί με τον διάσημο ρουμάνο βαρόνο Nicolae Herlea. Τό ίδιο και στή Βουλγαρία. Στή Γιουγκοσλαβία εμφανίστηκε στήν «Aida», στο πλευρό του έπίσης παγκοσμίου φήμης Βουλγάρου τενόρου Νικόλα Νικόλωφ. Έχει επίσης εμφανιστεί κατά καιρούς σε ρεσιτάλ και σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές στο Παρίσι, στήν Ισπανία, στή Γενεύη, στο Μιλάνο και σε άλλες πόλεις τής Κεντρικής Εύρώπης.

Σάνφορντ Σύλβαν

Ό βαρόνος Σάνφορντ Σύλβαν ξεκίνησε τήν καριέρα του κερδίζοντας τό 1979 τό τρίτο βραβείο στο Διεθνή Φωνητικό Διαγωνισμό του Ίδρύματος Ροκφέλερ στο Κένεντυ Σέντερ. Άποφοίτησε από τό Ώδειο του Μανχάτταν τό 1976.

Πήρε τρεις ύποτροφίες από τό Μουσικό Κέντρο του Μπέρκσάϊρ στο Τάινγκλουντ, όπου βραβεύτηκε δύο φορές με τό βραβείο C.D. Jackson. Τό 1977 εμφανίστηκε με τή Φιλαρμονική τής Νέας Υόρκης υπό τον Πιέρ Μπουλέξ στήν παγκόσμια πρεμιέρα του έργου του Ντάνιελ Πλάντε «Έρωτας στο άσυλο». Έχει εμφανιστεί ως σολίστ με τίς έταιρείες Χάυντ και Χαϊντέλ, τους Cantata Singers, τήν Έταιρεία Μπάχ του Χάρβαρντ, τήν Boston Camerata και τήν Alea III. Έχει δώσει πολλά ρεσιτάλ στις Ήνωμένες Πολιτείες, συνοδευόμενος από τον πιανίστα Ντέιβιντ Μπράιτμαν, με έργα από τήν εποχή του μπαρόκ ως τή σύγχρονη μουσική.

Τούλα Τόλιο

Γεννήθηκε στήν Άθήνα. Σπούδασε Άγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Άθηνών. Έζησε στο Παρίσι από τό 1960 ως τό 1967. Έκεί παρακολούθησε μαθήματα θεάτρου στή σχολή του Τ.Ν.Ρ. Charles Dulin σάν ακροάτρια. Παράλληλα πήρε τό Certificat de langue et Litterature francaise του Πανεπιστημίου Παρισιών. Είναι Γενική Γραμματέας του Συλλόγου «Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής» του Θ. Άντωνίου και Ίδρυτικό μέλος του Έλληνικού Συνδέσμου Σύγχρονης Μουσικής. Έργάζεται στο μορφοτικό τμήμα του Ύπουργείου Έξωτε- ρικών. Είναι παραγωγός τής εκπομπής ΠΟΙΗΣΗ στο Τρίτο Πρόγραμμα τής ΕΡΤ.

ΕΡΓΑ:
1) ΚΛΟΑΡΣΗ: Δίγλωσση ποιητική συλλογή (έλληνικά - γαλλικά). Έκδόθηκε τό 1967 στο Παρίσι σε 250 αντί- τυπα, σε μεταξοτυπία, με σχέδια και γράμματα του γλύπτη και ζωγράφου Άνδρέου. Τό 1968 τό έργο παρουσιάστηκε με μουσική του συνθέτη Θ. Άντωνίου στα πλαίσια τής 3ης Έβδομάδας Σύγχρονης Μουσικής στο Αιθεν' s Hilton.
2) ΣΥΝΟΛΑ: Ποιητική συλλογή σε τρία μέρη και πρόλογο Έκδόθηκε στήν Άθήνα τό 1970 από τον Ίκαρο.
3) ΖΑΛΟΥΧ: Ποίημα (Ύπό έκδοση). Παρουσιάστηκε στήν 4η Έβδομάδα Σύγχρονης Μουσικής τό 1971 με μουσική Δ. Δραγατάκη στο θέατρο ΡΕΞ στήν Άθήνα.
4) ΝΕΝΙΚΗΚΑΜΕΝ: Ποίημα. Γράφηκε ύστερα από ειδική παραγγελία τής Βαυαρικής Ραδιοφωνίας του Μονάχου και του συνθέτη Θ. Άντωνίου, τό 1971. Παίχτηκε στήν αίθουσα Hercules του Μονάχου στο πλαίσιο των γιορταστικών εκδηλώσεων των Όλυμπιακών Αγώνων του Μονάχου στα 1972. Μεταφράστηκε στα γερμανικά από τον ποιητή Gunter Dietz, και άγγλικά από τον Νίκο Γερμανάκο. Τό ποίημα εκδόθηκε από τον άθηναϊκό έκδοτικό οίκο Κέδρo.
5) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑΣ ΚΗΔΕΙΑΣ: Ποίημα γραμμένο για τό Γιώργο Σεφέρη. Παίχτηκε με μουσική του άμερικανού συνθέτη Joseph Castaldo στο Φεστιβάλ τής Άνοιξης τής Φιλαδέλφειας (Η.Π.Α.) τό 1972, στήν Άθήνα τό 1972 και στήν Γερμανία τό 1973.
6) ΑΣΠΡΟ ΡΟΔΟ: Τό έργο παίχτηκε με μουσική Θ. Άντωνίου στο Φεστιβάλ τής Άνοιξης τής Φιλαδέλφειας (Η.Π.Α.) τό 1976.
7) Ύπό έκδοση: ΠΕΣΤΕ ΜΟΥ ΟΛΟΙ ΕΣΕΙΣ! (ποίη- ματα) έκδ.: Ίκαρος.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ: Marcelle Auclair: Παιδική ήλικία και θάνατος του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα. Έκδοση «Κέδρος».

Βιντσέντσο Τσεράμι

Γεννήθηκε στή Ρώμη τό 1940.

«Είναι ένας συγγραφέας που πραγματικά δεν μπορεί νά παρομοιαστεί με κανέναν», έγραψε ο Ίταλο Καλβίνο στήν παρουσίαση του έργου «Ό άνθρωπάκος» πρώτου μυθιστορήματος του Τσεράμι, που μεταφράστηκε σχεδόν σε όλες τίς γλώσσες με εύνοϊκά σχόλια τής διεθνούς κριτικής. Τήν όμως ταινία γύρισε ο Μάριο Μονιτσέλι με πρωταγωνιστή τον Άλμπερτο Σόρντι.

Δύο χρόνια μετά εκδόθηκε τό «AMOROSA PRESENZA» και τό 1981 άλλα δύο βιβλία: μιά συλλογή ποιημάτων «ADDIO ZENIN» και τό μυθιστόρημα «TUTTI CATTIVI». Στόν κινηματογράφο συνεργάστηκε με τον Παζολίνι και τον Μπελόκιο.

Άλέκος Φασιανός

Γεννήθηκε στήν Άθήνα τό 1935 και σπούδασε στή Σχολή Καλών Τεχνών (1956-1960). Δάσκαλός του ήταν ο Γιάννης Μόραλης. Τό 1960 ζεί στο Παρίσι, παρακολουθεί μαθήματα στή Σχολή Καλών Τεχνών και συγχρόνως μαθαίνει τήν τεχνική τής λιθογραφίας.

Τό 1961 ζεί στο Λονδίνο. Έπιστρέφει με ύποτροφία τής Γαλλικής Κυβερνήσεως (1962-64) στο Παρίσι, όπου ζεί και εργάζεται έκτοτε.

Έχει παρουσιάσει έργα του σε πολλές άτομικές και όμαδικές εκθέσεις. Έχει επίσης κυκλοφορήσει δύο ποιητικές συλλογές: τίς «Ίστορίες μιάς Πόλεως» (ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, 1975) και τὰ τελευταία του ποιήματα (ΙΚΑΡΟΣ) με δικές του εικονογραφήσεις.

Εικονογράφησε πολλά βιβλία και ποιητικές συλλογές. Έκανε τὰ κοστούμια και τὰ σκηνικά για τό έργο του τόσο στήν Άθήνα, όσο και σε τουρνέ. Για τήν όλη του μουσική δραστηριότητα έχει τιμηθί με τό Βραβείο Σπύρου Μοντασνίγου τής Άκαδημίας Άθηνών, χρηματικό έπαθλο τής Έθνικής Τραπε-

μια τής ΕΛΕΝΗΣ του Εύριπίδη σε σκηνοθεσία Άλέξη Σολομού (Έθνικό Θεατρο).

Έχει κάνει πολλές εκδόσεις χαρακτηρισών που κυκλοφόρησαν σ' δλόκληρο τον κόσμο: «ΑΧ-BΑΧ» ALBUM, "MURMURES" κ.ά.

Βύρων Φιδετζής

Ό Βύρων Φιδετζής γεννήθηκε στή Θεσσαλονίκη όπου και πρωτοσπούδασε στο έκει Κρατικό Ώδειο βιολοντσέλλο με τον Μανώλη Καζαμπάκα και ανώτερα θεωρητικά με τον Σόλωνα Μιχαηλίδη.

Συνέχισε τίς σπουδές του στις Ανώτατες Μουσικές Άκαδημίες τής Βιέννης και του Ντέτμολντ (Δ. Γερμανίας) με καθηγητές τό Βλαντ. Όρλόφ, Άντρέ Ναβάρτα και Σέντα Μπένες (βιολοντσέλλο), Έρβιν Ράτς (Μουσική ανάλυση και Μορφολογία) και Φρ. Νόυμαν και Άφρ. Οδλ (Ανώτερα θεωρητικά και σύνθεση).

Ός ύπότροφος του Ι.Κ.Υ. πήρε τό δίπλωμα του βιολοντσέλλου στα 1975 στή Βιέννη. Σάν βιολοντσελίστας έχει εμφανισθεί κατ' έπανάληψη στήν Άθήνα, Θεσ/νίκη και σε διάφορες επαρχιακές πόλεις καθώς και στο ραδιοφωνο και τήν τηλεόραση. Τό 1977 πήρε και τό δίπλωμα διεύθυνσης όρχήστρας στήν τάξη του Hans Swarowsky. Ακόμη έχει εργαστεί κοντά στους μαέστρους Οτμαν Σούιτνερ και Μιλτιάδη Καρούδη. Σάν μαστρος και σάν σολίστ εμφανίστηκε με τίς κρατικές όρχηστρες Άθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και τήν Συμφωνική όρχήστρα τής ΕΡΤ.

Από τό 1977 συνεργάζεται τακτικά σε διευθυντής όρχήστρας με τήν Έθνική Λυρική Σκηνή, διευθύνοντας τόσο στήν Άθήνα, όσο και σε τουρνέ. Για τήν όλη του μουσική δραστηριότητα έχει τιμηθί με τό Βραβείο Σπύρου Μοντασνίγου τής Άκαδημίας Άθηνών, χρηματικό έπαθλο τής Έθνικής Τραπε-

ζης και Ειδικό Τμητικό Δίπλωμα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης για τη συμβολή του στη δημιουργία της Έβδομάδος Νέων Καλλιτεχνών.

Από χρόνια εμφανίζεται και σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Αυστρία, Ουγγαρία, Κύπρο, Άν. Γερμανία, Τσεχοσλοβακία, Πολωνία, κ.ά.), επιδιώκοντας πάντοτε την προβολή της Νεοελληνικής μουσικής δημιουργίας.

Είναι μέλος του «Ελληνικού Τρίο», Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος του «Συλλόγου Μανώλης Καλομοίρης».

Ντ' Άννο Φορτουνάτο

Γεννήθηκε στη Νότια Καρολίνα. Σπούδασε και αποφοίτησε με Masters και Artist diploma από το New England Conservatory of Music. Κατέχει ένα ασυνήθιστα εύρο και ποικίλο ρεπερτόριο. Έχει εμφανιστεί με μεγάλες συμφωνικές ορχήστρες, όπως

τη Συμφωνική της Βοστώνης και του Λούισβιλ. Έργα μουσικής δωματίου έρμηνευσε με το συγκρότημα μουσικής δωματίου του Λίνκολν Σέντερ, του Strawberry Banke και το Liederkreis Ensemble. Πήρε μέρος στα φεστιβάλ του Μάρλμπορο, του Τάνγκλουντ και του Μονταντνοκ. Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τη σύγχρονη μουσική. Παρουσίασε σε πρώτη εκτέλεση έργα σύγχρονης μουσικής με τη «Μούζικα Βίβα» της Βοστώνης, τη Συμφωνική της Βοστώνης και το Ίδρυμα Φρόμ. Εμφανίστηκε ως σολίστ σε κονσέρτα και δρατόρια με συγκροτήματα: Μούζικα Σάκρα, Έταιρία Μουσικής Κλάριον, Choral Arts Societies of Charlotte, Μόστον Καμεράτα και Καντάτα Σίνγκερς. Τραγουδούσε άκόμη σημαντικούς ρόλους σε όπερες στην Όπερα Κόμπανυ της Βοστώνης, στην Λουγκουστ Όπερα Κόμπανυ, στην Όπερα του Θεάτρου Ρότσεστερ και στην Όπερα της Νέας Αγγλίας.

Τά έμβατήρια που παίζει συνήθως ή μπάντα του Δήμου Ήρακλείου αυτές τις μέρες είναι γραμμένα από τον Μάνο Χατζιδάκι και ανήκουν σ' ένα κύκλο «ερωτικών έμβατηρίων» για τον Αύγουστο στο Ήράκλειο.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ '81
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΤΗΝ
«ΧΕΛΙΔΟΝΙ» Ε.Π.Ε.
ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ OFFSET
ΑΠΟ ΤΗΝ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ» Ε.Π.Ε.
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ 1981
Έξωφύλλο: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ